

STATISTISKE UNDERSØGELSER

NR. 40

Indkomst- og erhvervsforholdene i Grønland ved hjemmestyrets indførelse

DANMARKS STATISTIK
København 1984

*Da. Grø. 22
341
4.10*

2 9 MAR 1984
DANMARKS STATISTIK
BIBLIOTEKET

Pris: 41,00 kr. inkl. 22% moms
Danmarks Statistiks trykkeri
Udkommet i februar 1984

F O R O R D

I denne undersøgelse belyses indkomst- og erhvervsforholdene i Grønland i slutningen af 1970'erne med henblik på at give et billede af de økonomiske forhold i Grønland omkring Hjemmestyrets indførelse 1. maj 1979.

Undersøgelsen bygger på udnyttelse dels af offentliggjorte dels af nye statistiske oplysninger om Grønland.

I undersøgelsen indgår en række delanalyser af grønlandske forhold, herunder en detaljeret belysning af indkomstfordelingen og af indkomsternes geografiske fordeling; endvidere en analyse af arten og omfanget af de skattefrie indkomster med særskilt beregning af naturalieindkomstens størrelse samt en analyse af de økonomiske forhold i de private virksomheder, i Den kongelige grønlandske Handel og i Grønlands Tekniske Organisation. Afslutningsvis gives en belysning af de private erhvervs struktur - og her specielt strukturen i fiskeriet.

Undersøgelsen er udarbejdet af fuldmægtig, cand. polit. Lise Lyck.

Danmarks Statistik, december 1983

N.V. Skak-Nielsen

/ Leo Meyer

I N D H O L D

	Side
KAPITEL I	MATERIALE, BEGREBER OG AFGRÆNSNINGER 5
I.1	Indledning 5
I.2	Indkomstskat i Grønland 5
I.3	Kort sammenligning af dansk og grønlandsk skatte- lovgivning 6
I.4	Begreber og definitioner 7
I.4.A	Enheder 8
I.4.B	Periode og periodisering 10
I.4.C	Indkomstbegreber 10
I.4.D	Fradrag 13
I.4.E	Sammenfatning af de skattemæssige indkomst- og fradragbegreber 14
I.5	Beskrivelse af det i undersøgelsen anvendte mate- riale 15
KAPITEL II	STØRRELSEN OG ARTEN AF DE PERSONLIGE SKATTEPLIGTIGE INDKOMSTER OG FRADRAG 17
KAPITEL III	DE PERSONLIGE SKATTEPLIGTIGE INDKOMSTER FORDELT EFTER SOCIOØKONOMISK GRUPPE 31
KAPITEL IV	FORDELINGEN AF DEN PERSONLIGE SKATTEPLIGTIGE IND- KOMST 35
IV.1	Indkomstulighedsmål 35
IV.2	Indkomstfordelingen i Grønland i 1978 og i 1979 ... 37
KAPITEL V	INDKOMSTFORDELINGEN I RELATION TIL ALDER 41
KAPITEL VI	DEN GEOGRAFISKE FORDELING AF DE PERSONLIGE SKATTE- PLIGTIGE INDKOMSTER 53
KAPITEL VII	DE SKATTEFRI INDKOMSTER 65
VII.1	De skattefri B-indkomster 65
VII.2	Naturalieindkomster 68
VII.3	Skattefri overførselsindkomster 76
VII.4	Samtlige skattefri indkomster 78
KAPITEL VIII	DE PERSONLIGE INDKOMSTER I DANMARK OG GRØNLAND 79

(forts.)	Side
KAPITEL IX ERHVERVSFORHOLDENE	87
IX.1 Målsætninger for erhvervsudviklingen i Grønland ...	87
IX.2 Oplysninger om erhvervsforholdene	89
IX.3 Den kongelige grønlandske Handels erhvervsmæssige rolle	92
IX.4 Grønlands Tekniske Organisations erhvervsmæssige aktiviteter	97
IX.5 De private virksomheders erhvervsmæssige forhold ..	100
IX.5.A Materiale, enheder og afgrænsninger	102
IX.5.B De private virksomheder fordelt efter virksom- hedsform, geografisk placering og erhverv	104
IX.5.C Regnskabsoplysninger for de private virksomheder i de enkelte erhverv	106
IX.5.D Værditilvæksten i de private virksomheder i ho- vederhvervene i Grønland 1979	118
IX.6 Supplerende erhvervsøkonomiske oplysninger om fiske- ri, fangst og fåreavl samt om fiskeindustrien	123
IX.6.A Værditilvæksten i fiskeri, fangst og fåreavl samt fiskeindustri	123
IX.6.B Supplerende oplysninger om fiskeri	125
IX.6.C Supplerende oplysninger om fiskeindustri	128
IX.6.D Supplerende oplysninger om fangst og fåreavl	128
 <u>Bilag 1</u> De grønlandske kommuners navne på dansk og grønlandsk samt indbyggerantal 1. januar 1980	 133
 <u>Bilag 2</u> Kort over Grønland	 135
 LITTERATURFORTEGNELSE	 137

KAPITEL I

MATERIALE, BEGREBER OG AFGRÆNSNINGER

I.1 Indledning

Denne publikation har til formål at give en indgående beskrivelse af den indkomst- og erhvervsmæssige situation i Grønland i slutningen af 1970'erne, således at der gives et billede af forholdene, som de tegnede sig ved Hjemmestyrets indførelse ud fra de eksisterende statistiske oplysninger. Disse oplysninger stammer hovedsagelig fra indkomst- og regnskabsstatistisk materiale i Danmarks Statistik samt fra statistiske publikationer fra Ministeriet for Grønland. Herudfra kan de indkomst- og erhvervsmæssige forhold belyses såvel totalt som regionalt. Tillige muliggøres en nuanceret beskrivelse af størrelsen, arten og fordelingen af indkomsterne i Grønland.

Ved Hjemmestyrets indførelse d. 1. maj 1979 boede der knap 50.000 mennesker i Grønland, hvoraf ca. 83 pct. var født i Grønland. Den resterende del af befolkningen bestod for størstedelens vedkommende af danskere. Mens den overvejende del af den grønlandske befolkning tilbragte det meste af livet i Grønland, var der stor udskiftning blandt befolkningen i den ikke-grønlandske del. Den normale opholdstid i Grønland for denne del af befolkningen lå - bl.a. som følge af skatte- og ansættelsesreglerne - på 2-3 år.

Af den samlede befolkning var 63 pct. i de erhvervsaktive aldre mellem 15 og 60 år, mens 32 pct. var yngre og 5 pct. ældre. Til sammenligning kan nævnes, at de tilsvarende procenter for Danmark var 59,1, 21,6 og 19,3. Den grønlandske befolknings gennemsnitsalder er således langt lavere end den danske befolknings.

Grønland var opdelt i 18 kommuner med hver sin by (største beboede sted) og 103 bygder og 20 stationer samt med enkelte områder uden for den kommunale inddeling såsom baserne i Sdr. Strømfjord og i Thule.

I.2 Indkomstskat i Grønland

Hovedparten af Danmarks Statistiks indkomst- og regnskabsoplysninger hidhører fra materiale, der er fremkommet i forbindelse med indførelsen af skat i Grønland.

Den 1. januar 1975 indførtes en kommunal indkomstskat i Grønland. Dette skete efter adskillige diskussioner i tiden efter 2. verdens-

krig om det hensigtsmæssige i en beskatning. Landsrådet havde i 1967 vedtaget at arbejde for indførelse af indkomstskat og i 1969 forelå en betænkning om spørgsmålet. Der anbefalede et proportionalt skattesystem med kildeskat og høje bundfradrag. Oprindeligt var tanken, at der skulle være tale om en landsskat, men den interesse, der opstod i Grønland i begyndelsen af 1970'erne for kommunalt selvstyre, bevirkede, at skatten blev indført som en kommuneskat, men ved en lovændring blev det allerede fra 1. januar 1977 muligt også at udskrive landsskat.

Materialet som denne publikation bygger på er indsamlet under de regler for skattesystemet, der var gældende frem til 1. januar 1980, hvor området blev hjemmestyreanliggende.

I.3 Kort sammenligning af dansk og grønlandsk skattelovgivning

Den grønlandske skattelovgivning bygger ligesom den danske på globalprincippet, dvs. omfatter al indkomst uafhængigt af indtjeningsstedet.

Selve indkomstbegrebet er også defineret som i det danske skattesystem, dvs. som periodens nettoafkast fra forskellige indkomstkilder. I indkomsten indgår ikke formueændringer som følge af ændret værdiansættelse som fx kapitalgevinster og -tab.

Indkomsterne er som i Danmark ifølge skattelovgivningen enten skattefrie eller skattepligtige. Som følge af de specielle regler om skattefrihed for små B-indkomster, jf. I.4, har skattefrie indkomster et større omfang i Grønland end i Danmark. Dette gælder også som følge af, at visse former for indkomster, der er ret udbredte, er fritaget for skattetilsvær. Dette gælder fx værdi af privat forbrug af produkter, der hidhører fra den skattepligtiges udøvelse af jagt, fangst og fiskeri.

Ligesom i Danmark sambeskattes ægtepar, men graden af sambeskatning er højere i Grønland. Ud fra de specielle grønlandske forhold er det bl.a. som følge af den store udbredelse af småsalg af fiske- og fangstprodukter fundet hensigtsmæssigt med flere og større standardfradrag end der forekommer i det danske skattesystem, jf. I.4. Derimod er der færre specifikke fradragmuligheder i det grønlandske skattesystem, bl.a. kan nævnes, at de kendte fradrag i forbindelse med diverse opsparingsformer (børneopsparing, selvpensionering m.v.) ikke forekommer i det grønlandske skattesystem.

Niveauet for beskatningen af de personlige skattepligtige indkomster er meget lavt i Grønland sammenlignet med beskatningsforholdene i

Danmark. Dette er for det første en følge af, at der er langt større generelle ligningsmæssige og beregningsmæssige fradrag i Grønland end i Danmark, og for det andet en følge af de langt lavere beskatningsprocenter. Fra 1975 til 1978 har der alene været en kommunal indkomstskat, men fra 1979 er tillige indført en 2-procents indkomstskat til Landskassen. De kommunale beskatningsprocenter fremgår af oversigt I.1. Kommunalbestyrelsen har kunnet fastsætte beskatningsprocenten til mellem 15 og 25, og rent faktisk har den ikke oversteget 19.

Oversigt I.1 Kommunale skatteprocenter 1975-79

Nr.	Kommunenavn	1975	1976	1977	1978	1979 ¹
01	Nanortalik	15	18	18	18	16
02	Julianehåb	18	19	19	19	18
03	Narssaq	15	16	18	18	16
04	Ivigut	15	15	15	15	15
05	Frederikshåb	15	18	18	16	16
06	Godthåb	15	15	15	15	15
07	Sukkertoppen	15	15	15	16	15
08	Holsteinsborg	15	15	16	16	16
09	Kangatsiaq	15	18	18	18	18
10	Egedesminde	15	15	18	18	17
11	Christianshåb	15	15	17	18	16
12	Jakobshavn	15	15	15	15	15
14	Godhavn	15	15	17	17	15
15	Umanak	15	15	15	15	15
16	Upernavik	15	15	17	17	17
17	Thule	15	15	18	18	18
18	Angmagssalik	18	18	18	18	18
19	Scoresbysund	15	15	17	17	18

Anm.: Kommune nr. 13 Vaigat er nedlagt i 1973 i forbindelse med ophøret af kulbrydningen på Diskoøen.

¹Ekskl. 2 pct. landsskat til Landskassen.

I.4 Begreber og definitioner

Da meget af det anvendte materiale i undersøgelsen stammer fra skattematerialet, er kendskab til de centrale begreber i skattelovgivningen nødvendigt. Hertil kommer, at en beskrivelse af indkomst- og erhvervsforholdene også kræver anvendelse af en del begreber og afgrænsninger, som man ud fra almindelige erfaringer ved er af afgø-

rende betydning for en relevant beskrivelse af indkomst- og erhvervsforholdene.

I dette afsnit behandles disse begrebs- og definitions-mæssige spørgsmål under følgende hovedpunkter: A) enheder, B) perioder og periodisering, C) indkomstbegreber, D) fradragsbegreber og E) sammenfatning af de skattemæssige indkomst- og fradragsbegreber.

I.4.A Enheder

Valget af enhed er bestemt af flere forskellige forhold, bl.a. formålet med undersøgelsen, isolering af bestemmende faktorer samt af materialets beskaffenhed.

Tages udgangspunkt i en bestemmelse af forbrugsmuligheden med indkomsten som indikator herfor, kan ønske om enheder som familiekerner, husstande og enkeltpersoner fremkomme. Ønskes yderligere en homogenisering af enhederne med hensyn til indkomst, kan visse indkomstforskelle isoleres ved inddragelse af sondringen grønlandere og ikke-grønlandere. Dette er en følge af, at der dels er store nominelle indkomstforskelle mellem de to grupper forårsaget af penge- og naturalieindkomsternes forskellige udbredelse dels er reale forskelle som følge af fødestedskriteriet, uddannelse m.v. Hertil kommer, at de traditionelle forskelle i erhvervssituationen bevirker, at en opdeling på mænd og kvinder, socioøkonomiske grupper samt en aldersopdeling ofte er ønskelig. Disse forhold analyseres særskilt i kapitel II og IV, men kommer også delvis til udtryk i valget af opdelinger af enhederne i de øvrige kapitler.

Materialet - i dette tilfælde skattematerialet - sætter ofte en række bindinger på valget af enheder.

I skattelovgivningen anvendes begrebet "en hovedperson", hvormed menes en ugift person eller en gift mand. Som følge af sambeskatningen henføres al indkomst og alle fradrag for ægtepars vedkommende til den skattemæssige hovedperson. For indkomststatistikken indebærer dette en enhedsafgrænsning ud fra civilstand som ikke i sig selv forekommer hensigtsmæssig, således at der må sondres mellem ugifte og gifte hovedpersoner.

I undersøgelsen opereres gennemgående med følgende enheder:

1. Hovedpersoner (dvs. den totale skattepopulation), svarende til summen af 2 og 5.
2. Ægtepar
3. Ægtepar med grønlandsk hovedperson

4. Ægtepar med ikke-grønlandsk hovedperson
5. Enlige (ugifte)
6. Enlige grønlandere
7. Enlige grønlandske mænd
8. Enlige grønlandske kvinder
9. Enlige ikke-grønlandere
10. Enlige ikke-grønlandske mænd
11. Enlige ikke-grønlandske kvinder

I Grønland findes der ikke som i Danmark anført stillingsbetegnelse på selvangivelsen. Oplysninger om stillingsbetegnelse findes i Grønland i beskedent omfang på de enkelte personers lønsedler, jf. Arbejdsnotat nr. 9 fra Danmarks Statistik. For dog at åbne en vis mulighed for at operere med socio-økonomiske grupper, er der foretaget en meget summarisk afgrænsning af socio-økonomiske grupper alene baseret på kendskab til oplysningerne om indkomstart og -beløb. Den herved fremkomne socio-økonomiske opdeling omfatter følgende grupper:

1. Pensionister omfatter alle, der modtager en eller anden form for pension/aldersrente i form af B-indkomst uafhængigt af størrelsen og arten af de øvrige indkomster. Personer, der alene modtager pension fra Ministeriet for Grønland, indgår blandt lønmodtagerne, da denne indkomst er A-indkomst og i det foreliggende materiale ikke kan opgøres særskilt. Det drejer sig om relativt få personer. Det kan således nævnes, at i 1979 var der 227 hovedpersoner, der var fyldt 60 år og som havde A-indkomst. Nogle af disse er personer, der modtager pension fra Ministeriet for Grønland.
2. Lønmodtagere omfatter de erhvervsaktive personer, der har A-indkomst og/eller B-indkomst som husassistent (kivfakløn), men ikke indkomst ved selvstændig erhvervsvirksomhed.
3. Selvstændige omfatter personer, der alene har indkomst ved selvstændig erhvervsvirksomhed m.v., men ingen lønmodtagerindkomst. Som følge af sambeskatningen vil ægtepar, hvor den ene af ægtefællerne har selvstændig erhvervsvirksomhed og den anden er lønmodtager, ikke kunne regnes blandt de selvstændige hovedpersoner. Dette betyder, at denne afgrænsning af hovedpersoner med selvstændig virksomhed udgør et absolut minimum for de enheder, der er afgørende afhængige af indkomst ved selvstændig erhvervsvirksomhed.

4. Erhvervsaktive personer, der både har lønindkomst og indkomst ved selvstændig virksomhed m.v.

Denne gruppe hovedpersoner med blandede indkomstforhold udgør en relativt stor og voksende gruppe i Grønland, ligesom det fx er tilfældet i Danmark.

5. Restgruppe, der bl.a. omfatter personer der alene har indkomst i form af underholdsbidrag eller renteindtægter.

I.4.B Periode og periodisering

I undersøgelsen indgår de optjente indkomster for såvel personer, der har været skatteansatte hele året, som for personer, der kun har været skatteansatte en del af indkomståret. Periodeansættelserne udgjorde i 1979 knap 7 pct. af samtlige ansættelser. Periodeansættelser af indkomsterne for personer forekommer i forbindelse med død og vandringer til og fra Grønland.

Også i Grønland eksisterer der regler om forskudt regnskabsår for selskaber m.v. Imidlertid har der hidtil været fulgt en relativt restriktiv praksis med hensyn til at give tilladelse til anvendelse af forskudt regnskabsår, således at fænomenet især fremkommer i relation til danske og udenlandske virksomheder, som driver erhvervs-mæssig virksomhed i Grønland. For enheder med forskudt regnskabsår er der ikke foretaget nogen periodisering.

I.4.C Indkomstbegreber

Ud fra en teoretisk synsvinkel vil en opgørelse af indkomst som faktorindkomst og/eller som personlig indkomst være hensigtsmæssig. Ved faktorindkomst forstås den aflønning til produktionsfaktorerne, der er en følge af deres medvirken i produktionsprocessen, dvs. løn og restindkomst, hvor sidstnævnte begreb dækker summen af aflønning af egen arbejdsindsats, rente af jord og realkapital samt profit. Ved personlig indkomst forstås de indkomster, der tilfalder den enkelte enhed i form af faktor- og/eller overførselsindkomster.

Da undersøgelsen som nævnt bygger på skattemateriale, er spørgsmålet om skattepligt og dennes omfang imidlertid afgørende for indkomstafgrænsningerne. I perioden 1975-80 var skattepligtsreglerne følgende:

Fuld eller betinget fuld skattepligt til Grønland påhviler alle fysiske personer som er bosiddende i Grønland i mindst 2 år kun afbrudt af kortvarige ophold uden for Grønland (ferie o.lign.) og ju-

ridiske personer (selskaber og foreninger), der er hjemmehørende i Grønland.

Begrænset skattepligt påhviler som hovedregel fysiske personer, der opholder sig mindre end 2 år i Grønland og som oppebærer indkomster fra arbejde i Grønland, bortset fra arbejde for arbejdsgivere uden for Grønland af mindre end 60 dages varighed. Juridiske personer er begrænset skattepligtige til Grønland, hvis de optjener indkomster i Grønland uden at opfylde reglerne for fuld skattepligt til Grønland.

De af undersøgelsen omfattede indkomster omfatter alle fuldt og begrænset skattepligtige indkomster.

En række indkomster er ikke skattepligtige. Det drejer sig bl.a. om forskellige former for kapitalgevinster, naturalieforbrug og visse overførselsindkomster fra det offentlige, fx erhvervsudygtighedsrente, børnetilskud og hjælp fra det offentlige.

Disse regler betyder, at hverken faktor- eller personlige indkomster kan opgøres totalt i skattematerialet. Hertil kommer, at de nedenfor anførte skattemæssige indkomstbegreber ikke alle entydigt kan henføres som faktor- eller overførselsindkomst.

De beskrivelser, der gives af indkomstforholdene i nærværende undersøgelse, hviler derfor i afgørende grad på de skattemæssige indkomstbegreber, selv om de øvrige indkomstbegreber også søges inddraget nogle steder, jf. fx kapitel VII og VIII.

De skattemæssige indkomstbegreber

A-indkomst. Ved A-indkomst forstås indkomster, hvori der løbende i indkomståret af arbejdsgiveren indeholdes A-skat i henhold til den skattepligtige persons skattekort. Ud over lønindkomst omfatter A-indkomst bl.a. overførselsindkomster i form af pension udbetalt af Ministeriet for Grønland. Aldersrente betalt fra Grønland er derimod ikke A-indkomst.

B-indkomst er indkomst, hvori der hverken indeholdes A-skat eller udbytteskat. Det drejer sig typisk om indkomster som svinger fra år til år og/eller som ikke udbetales løbende i året. Foreløbig skønsmæssigt fastsat skat af B-indkomst, kaldes B-skat.

B-indkomsterne omfatter først og fremmest indtægter ved selvstændig erhvervsvirksomhed, hvormed der i skattemæssig forstand menes omsætning fratrukket vareforbrug. Dette indkomstbegreb ved selvstændig

erhvervsvirksomhed er således opgjort med langt mindre fradrag i Grønland end i Danmark. B-indkomst er tillige renteindtægter, underholdsbidrag, værdi af kost og logi, løn til husassistenter (dvs. kiv-fakløn), aldersrente betalt fra Grønland samt andre indkomster, hvoraf der svares B-skat.

Reglerne om aldersrente findes i landsrådsvedtægt af 25. marts 1975 og ændring af 17. oktober 1975. Alle med dansk statsborgerret er berettiget til at få aldersrente; for mænds vedkommende når de er fyldt 60 år og for kvinders vedkommende, når de er fyldt 55 år. Ud over grundbeløbet kan ydes tillæg, dog maksimalt 30 pct. af grundbeløbet. Grundbeløbet udgjorde 1. oktober 1979 18.300 kr. for enlige og 24.384 kr. for ægtepar.

Skattefri B-indkomst. Små B-indkomster er skattefri i Grønland. I perioden 1975-1979 har det skattefri B-indkomstbeløb for enlige været 4.000 kr. og for ægtepar 6.000 kr.

Skal A- og B-indkomst sammenlignes ud fra et indkomsterhvervelsessynspunkt, er det nødvendigt at korrigere B-indkomstbegrebet. (Ved indkomsterhvervelsessynspunktet forstås indkomster rensset for omkostninger ved deres erhvervelse). Korrigeres B-indkomsten ved fradrag af driftsudgifter inkl. løn, fremkommer begrebet egentlig B-indkomst. Ønskes et B-indkomstbegreb, der er sammenligneligt med det danske, må også afskrivningerne fratrækkes den egentlige B-indkomst. Herved fremkommer begrebet egentlig B-indkomst ekskl. afskrivninger.

Bruttoindkomst. Summen af A-indkomst og B-indkomst - bortset fra de skattefri B-indkomster - betegnes skattepligtig bruttoindkomst.

Som følge af de forskellige B-indkomstbegreber fremkommer yderligere to bruttoindkomstbegreber, nemlig egentlig bruttoindkomst og bruttoindkomst som i Danmark.

Oversigt I.2 viser indholdet af bruttoindkomstbegreberne.

Oversigt I.2 Bruttobegrebernes indhold

A-indkomst	A-indkomst	A-indkomst
+ B-indkomst	+ B-indkomst	+ B-indkomst
Skattepligtig bruttoindkomst	÷ Driftsudgifter	÷ Driftsudgifter
	Egentlig bruttoindkomst	÷ Afskrivninger
		Bruttoindkomst som i Danmark

Skattepligtig indkomst. Ved skattepligtig indkomst forstås bruttoindkomsten fratrukket de ligningsmæssige fradrag (se under I.4.D). Den skattepligtige indkomst påvirkes ikke af forskelle i B-indkomst eller bruttoindkomstbegreberne, idet de ligningsmæssige fradrag justeres tilsvarende.

I forbindelse med skattepligtig indkomst må også begrebet takseret indkomst nævnes. I de tilfælde, hvor der ikke er indgivet selvangivelse til ligningsmyndighederne, eller disse er mangelfuldt udfyldt, er det ligningsmyndighedernes opgave at skønne en indkomst, fx via lønsedler, indhandlingssedler og almindeligt kendskab til forholdene. Lægges disse "nettoindkomster" til de øvrige skattepligtige indkomster fås de samlede skattepligtige indkomster.

Udskrivningsgrundlaget = skalaindkomsten

Dette indkomstbegreb fremkommer ved at trække de udnyttede beregningsmæssige fradrag (se I.4.D) fra den positive skattepligtige indkomst. Udskrivningsgrundlaget er det egentlige beskatningsgrundlag for kommunerne og Hjemmestyret.

I.4.D Fradrag

Hensigten med fradragene er først og fremmest, at der skabes mulighed for at beregne nettoindkomstbegreber, således at fradragene ud fra et indkomsterhvervelsessynspunkt bør dække udgifter på kort og på langt sigt i forbindelse med indkomsterhvervelsen.

Skattemæssigt sondres mellem to typer af fradrag alt efter, om den skattepligtige person eller ligningsmyndighederne foretager fradraget.

Ligningsmæssige fradrag er således de fradrag i indkomsten, som den skattepligtige person selv foretager i sin indkomstopgørelse. Disse fradrag er i høj grad relateret til selve indkomsterhvervelsen.

Af administrative årsager kan ligningsmyndighederne være interesseret i visse faste grænser for ligningsmæssige fradrag, således at de skattepligtige personer kan benytte de pågældende fradrag uden at skulle dokumentere afholdte udgifter, og ligningsmyndighederne i stedet kan koncentrere deres arbejdsindsats om enheder med betydelige ligningsmæssige fradrag.

Dette gælder i udpræget grad i det grønlandske skattesystem. Alle enlige skattepligtige personer er berettiget til at fratække

op til 4.000 kr. af deres A-indkomst og for ægtepar er beløbet 6.000 kr. For begrænset skattepligtige er det maksimale fradrag 1.000 kr. Disse fradrag kaldes standardfradrag. Såfremt det derimod kan dokumenteres, at udgifter til driftsudgifter, afskrivninger, renter, underholdsbidrag, ekstraordinære udgifter og/eller underskud fra tidligere år overstiger standardfradragsbeløbet, er der mulighed for at specificere fradragene. Dette kaldes specificerede ligningsmæssige fradrag.

De beløb i statistikkerne, der omfatter de specificerede ligningsmæssige fradrag, udgør på denne måde et for lille beløb til at vise de samlede udgifter ved indkomsterhvervelsen, mens summen af de specificerede ligningsmæssige fradrag og standardfradragene ville overvurdere beløbet.

Beregningsmæssige fradrag er fradrag, som ligningsmyndighederne foretager i den skattepligtige persons skattepligtige/takserede indkomst. For Grønlands vedkommende gælder, at disse administrativt foretagne fradrag er identiske med personfradraget.

For enlige personer udgør dette beløb 20.000 kr. og for ægtepar 30.000 kr.

I.4.E Sammenfatning af de skattemæssige indkomst- og fradragsbegreber

Oversigt I.3 viser, hvorledes de nævnte indkomst- og fradragsbegreber indplaceres ved indkomstopgørelsen.

Oversigt I.3 Indkomst- og fradragsbegreber

Bruttoindkomst
÷ Ligningsmæssige fradrag (i form af specificerede ligningsmæssige fradrag eller standardfradrag)
Skattepligtig indkomst
+ Takseret indkomst
Samlet skattepligtig indkomstmasse
÷ Beregningsmæssige fradrag (i form af personfradrag)
Udskrivningsgrundlaget (skalaindkomst)

Oversigt I.4 viser reglerne for skattefri B-indkomst, standardfradrag og personfradrag i den grønlandske skattelovgivning.

Oversigt I.4 Regler for skattefri B-indkomst, standardfradrag og personfradrag

Skattepligt	Skattemæssig enhed	Skattefri B-indkomst	Standard- fradrag		Person- fradrag
			kr.		
Fuld og betinget fuld skattepligt	Ugifte hovedpersoner (enlige mænd og kvinder)	4.000	4.000		20.000
	Gifte hovedpersoner (ægtepar) ...	6.000	6.000		30.000
Begrænset A-skatteyder (omfatter også A- og B-indkomst)	Uafhængigt af civilstand betragtes alle med begrænset skattepligt som enlige hovedpersoner, dvs. som ugifte mænd og kvinder	4.000	10 pct. af A-indkomsten dog maks. 1.000 kr.		20.000
Begrænset B-skatteyder		4.000	0		0

I.5 Beskrivelse af det i undersøgelsen anvendte materiale

Hovedmaterialet omfatter indkomst- og fradragsoplysninger, udskrevet fra de lignede selvangivelser for i princippet alle personer og selskaber, der er skattepligtige til Grønland. For en del selskabers vedkommende gælder, at materialet ikke har foreligget i de grønlandske kommuner, og dette materiale er så senere søgt indhentet væsentligst fra Aktieselskabs-Registeret, hvor fra også oplysninger om begrænset skattepligtige selskaber er søgt fremskaffet.

Til persondelen af dette materiale er knyttet fødestedsoplysninger fra Danmarks Statistiks befolkningsstatistiske register. Oplysningerne indgår i økonomisk-statistisk register for Grønland, for hvilket der er fastsat forskrifter i henhold til § 4 stk. 2, jf. § 30 stk. 2 i Lov nr. 294 af 8. juni 1978 om offentlige myndigheders registre.

For indkomstårene 1977 og 1979 foreligger oplysninger fra alle de 18 grønlandske kommuner, men for 1978 mangler oplysninger fra Thule kommune.

Personer med bopæl og indkomster uden for den kommunale inddeling - væsentligst ved Thule-basen og ved basen i Sdr. Strømfjord - indgår ikke i undersøgelsen, da disse indkomster og områder først omfattes af indkomstbeskatningen fra 1980.

Vedrørende materialets karakter skal opmærksomheden henledes på følgende forhold:

- 1) Udformningen af beskatningsreglerne er ifølge sagens natur bestemmende for afgrænsningen af indkomst- og fradragsbegreberne. Dette indebærer bl.a. vanskeligheder ved opdelingen af indkomsterne på faktorindkomst og overførselsindkomst.
- 2) Materialet er behæftet med de fejl, der følger af en eventuel underdeklaration, ligesom ligningsmyndighedernes takseringspraksis i de tilfælde, hvor der ikke er indgået selvangivelse, kan medføre en overdeklaration. Dette er en følge af, at de kommunale ligningsmyndigheder - såfremt selvangivelse ikke foreligger - ofte vil taksere indkomsterne relativt højt for at tilskynde til udfyldelse og indsendelse af selvangivelserne.
- 3) Indkomsterne omfatter alene de skattepligtige indkomster. Dette betyder dels at de skattefrie indkomstoverførsler ikke medregnes dels at skattefrie B-indkomster mest i form af indhandling ikke indgår.

Udover det ovenfor omtalte materiale anvendes tillige oplysninger fra Danmarks Statistik og fra Ministeriet for Grønlands årbøger og diverse publikationer.

KAPITEL II

STØRRELSEN OG ARTEN AF DE PERSONLIGE SKATTEPLIGTIGE INDKOM- STER OG FRADRAG

Tabel II.1 viser de samlede indkomst- og fradragsbeløb i de personlige grønlandske skatteansættelser i 1979. Det bemærkes, at de skattefrie B-indkomster ikke indgår i bruttoindkomsten. Omfanget af skattefrie B-indkomster diskuteres nærmere i kapitel VII. Med hensyn til arten af indkomst ses 75 pct. af bruttoindkomsten at være A-indkomst, dog med en vis spredning, idet procenten er størst for enlige grønlandere (85) og mindst for ikke-grønlandske ægtepar (67).

De specificerede ligningsmæssige fradrag, der omfatter afskrivninger, driftsudgifter, renteudgifter, underholdsbidrag og ekstraordinære udgifter, udgør for alle grupper bortset fra gruppen enlige grønlandere langt den største del af de ligningsmæssige fradragsbeløb. For alle gælder, at 72 pct. af de ligningsmæssige fradrag er specificerede fradrag. Det vil sige, at op imod 3/4 af de ligningsmæssige fradrag beløbsmæssigt er dokumenterede, knyttet til indkomsterhvervelsen. Procenten er høj for ægtepar, henholdsvis 76 pct. og 93 pct. for ægtepar, hvor ægtemanden er grønlander og ikke-grønlander. Ligeledes er procenten høj for enlige ikke-grønlandere - 84 pct. mod 32 pct. for enlige grønlandere.

Det bemærkes, at de ligningsmæssige fradrag er næsten lige store for grønlandere og ikke-grønlandere som gruppe betragtet, trods den store forskel i antallet af grønlandere og ikke-grønlandere.

Af tabellen fremgår også, at de udnyttede beregningsmæssige fradrag er større end de ligningsmæssige fradrag.

Udskrivningsgrundlaget er mindst for gruppen enlige grønlandere, der befolkningsmæssigt udgør den største gruppe.

Tabel II.2 viser sammensætningen af den ikke skattefrie del af B-indkomsten på de forskellige indkomstarter. Den helt dominerende B-indkomstart er driftsindtægter i forbindelse med selvstændig erhvervsvirksomhed. For grønlandere ses aldersrenten tillige at spille en rolle, mens det for ikke-grønlandere er renteindtægterne, der øver en vis indflydelse.

Tabel II.3 viser sammensætningen af de specificerede ligningsmæssige fradrag på de enkelte fradragstyper. Her ses driftsudgifter-

ne, som også indbefatter lønomkostningerne, at udgøre ca. 4/5 af det samlede beløb for specificerede ligningsmæssige fradrag. Renteudgifter udgør en højere andel for ikke-grønlandere bl.a. som følge af, at denne gruppe har optaget lån til langt højere forrentning end grønlandere, som bl.a. har billige erhvervs- og boligstøttelån. Afskrivningerne udgør 10 pct. af de samlede ligningsmæssige fradrag.

I tabel II.4 belyses udbredelsen og omfanget af de enkelte typer af indkomster og fradrag for de forskellige skattemæssige enheder. Af den samlede skattepopulation havde 83 pct. A-indkomst og 23 pct. skattepligtig B-indkomst.

Andelen af skattepopulationen, der ikke benytter standardfradragbeløb, men specificerer de ligningsmæssige fradrag og herved opnår større fradrag, udgør 7 pct.

Tabel II.5 viser B-indkomsterne fordelt efter art, skattemæssig enhed, civilstand og fødested i 1979.

Tabel II.6 viser de udnyttede ligningsmæssige fradrag fordelt efter art, skattemæssig enhed, civilstand og fødested i 1979. Fra-trækkes de takserede ansættelser (1.714) de totale ansættelser på 29.338 fås 27.624 ansættelser. Heraf udnyttes de ligningsmæssige fradrag (standard- og specificerede fradrag) af 25.863 hovedpersoner. De resterende 1.761 omfatter væsentligst personer uden skattepligtig bruttoindkomst.

Tabel II.7 viser den skattepligtige indkomst 1979 fordelt efter skattemæssig enhed, køn, fødested samt efter størrelsen af den skattepligtige indkomst.

Relationerne mellem de forskellige grupper er stabile, idet de stort set har været som nævnt nedenfor i årene fra indkomstskattens indførelse i 1975 til 1979:

Den gennemsnitlige indkomst for ægtepar er ca. 3 gange højere end for enlige.

Indkomsten for ægtepar, hvor manden er ikke-grønlander er ca. 2 1/3 gange højere end for ægtepar, hvor manden er grønlander.

Indkomsten for enlige ikke-grønlandere er ca. 4 gange højere end indkomsten for enlige grønlandere.

Indkomsten for enlige grønlandske mænd er ca. 1 2/3 gange højere end for enlige grønlandske kvinder.

Endelig er den gennemsnitlige indkomst for enlige ikke-grønlandske mænd knap dobbelt så høj som for enlige ikke-grønlandske kvinder.

Tabel II.1 Indkomster og fradrag. De personlige indkomstansættelser. Grønland 1979

		Grønlandere			Ikke-grønlandere			Alle		
		Enlige	Egtepar	Alle	Enlige	Egtepar	Alle	Enlige	Egtepar	Alle
1000 kr.										
1.	Bruttoindkomst	502.891	450.356	953.247	465.742	389.444	855.186	968.633	839.800	1.808.433
pct.										
2=3+4	Bruttoindkomst	100	100	100	100	100	100	100	100	100
3	A-indkomst	85	69	78	76	67	72	81	68	75
4	B-indkomst <u>udover</u> den skattefri .	15	31	22	24	33	28	19	32	25
1000 kr.										
5.	Ligningsmæssige fradrag	79.563	92.493	172.056	79.270	89.081	168.351	158.833	181.574	340.407
pct.										
6=7+8	Ligningsmæssige fradrag	100	100	100	100	100	100	100	100	100
7	Specificerede fradrag	32	76	56	84	93	89	58	85	72
8	Standardfradrag	68	24	44	16	7	11	42	15	28
1000 kr.										
9	Skattepligtig indkomst	423.328	357.863	781.191	386.472	300.363	686.835	809.800	658.226	1.468.026
10	Takseret indkomst	33.097	15.427	48.524	23.211	14.750	37.961	56.308	30.177	86.485
11=9+10	Samlede skattepligtig indkomst (positiv)	456.425	373.290	829.715	409.683	315.113	724.796	866.108	688.403	1.554.511
12	Udnyttede beregningsmæssige fradrag (personfradrag)	218.290	124.772	343.062	70.691	47.935	118.626	288.981	172.707	461.688
13=11÷12	Udskrivningsgrundlag	238.135	248.518	486.653	338.992	267.178	606.170	577.127	515.696	1.092.823
pct.										
14=5 i pct. af 11: Ligningsmæssige fradrag i pct. af de samlede skattepligtige indkomster		17	25	21	19	28	23	18	26	22
15=(5+12) i pct. af 11: Fradrag i pct. af de skattepligtige indkomster		65	58	62	37	43	40	52	51	52

Tabel II.2 Sammensætningen af den ikke-skattefrie del af B-indkomsterne i Grønland 1979

	Grønlandere	Ikke-grønlandere	Alle hovedpersoner			
	1000 kr.					
B-indkomst udover den skattefrie	212.942	237.360	450.312			
	pct.					
B-indkomst udover den skattefrie	100	100	100			
Driftsindtægter ved selvstændigt erhverv inkl. nettooverskud ved interessensskaber	75	79	80			
Anden B-indkomst	4	6	4			
Renteindtægter	2	11	6			
Aldersrente	18	1	9			
Løn som husassistent (kivfak)	}	}	}			
Kost og logi (satser)				1	3	1
Underholdsbidrag						

Tabel II.3 Sammensætningen af de specificerede ligningsmæssige fradrag i Grønland 1979

	Grønlandere	Ikke-grønlandere	Alle hovedpersoner
	1000 kr.		
Specificerede ligningsmæssige fradrag	96.445	149.782	246.227
	pct.		
Specificerede ligningsmæssige fradrag	100	100	100
Driftsudgifter	80	79	79
Afskrivninger	14	8	10
Renteudgifter	4	9	7
Underholdsbidrag	-	2	2
Andre fradrag	2	2	2

Tabel II.4 Indkomstansættelserne fordelt efter skattemæssig enhed, fødested samt indkomst- og fradragsart. Grønland 1979. De personlige skattepligtige indkomster

		Enlige		Ægtepar		Hovedpersoner i alt	
		Antal	Gnstl. beløb	Antal	Gnstl. beløb	Antal 1+3 =	Gnstl. beløb
		1	2	3	4	5	6
			kr.		kr.		kr.
1.	A-indkomst i alt	18.671	42.063	5.718	100.169	24.389	55.686
	Heraf grønlandere	14.210	30.224	4.072	76.331	18.282	40.494
2.	Skattepligtig B-indkomst i alt	3.873	47.318	2.948	90.581	6.821	66.016
	Heraf grønlandere	2.808	26.136	2.225	62.714	5.033	42.306
3.=1+2	Skattepligtig bruttoindkomst i alt	21.508	45.035	6.116	137.312	27.624	65.466
	Heraf grønlandere	16.423	30.620	4.413	102.052	20.836	45.749
4.	Driftsudgifter i alt	474	153.834	696	174.694	1.170	166.243
	Heraf grønlandere	291	69.226	516	108.692	807	94.461
5.=3+4	Egentlig bruttoindkomst i alt	21.508	41.645	6.116	117.432	27.624	58.424
	Heraf grønlandere	16.423	29.394	4.413	89.343	20.836	42.091
6.	Afskrivninger i alt	182	48.787	297	56.652	479	53.664
	Heraf grønlandere	83	44.135	194	49.694	277	48.028
7.=5+6	Bruttoindkomst som i Danmark	21.508	41.232	6.116	114.681	27.624	57.494
	Heraf grønlandere	16.423	29.171	4.413	87.159	20.836	41.452
8.	Specificerede ligningsmæssige fradrag i alt	1.010	91.671	1.168	131.540	2.178	113.052
	Heraf grønlandere	400	64.081	658	107.619	1.058	91.158
9.	Standardfradrag i alt	20.498	3.732	4.948	5.873	25.446	4.149
	Heraf grønlandere	16.023	3.970	3.755	6.023	19.778	4.360
10.=8+9	Ligningsmæssige fradrag i alt	21.508	7.862	6.116	29.872	27.624	12.735
	Heraf grønlandere	16.423	5.434	4.413	21.171	20.836	8.767
11.=7+10	Skattepligtig indkomst i alt	21.508	37.661	6.116	107.540	27.624	53.132
	Heraf grønlandere	16.423	25.776	4.413	81.006	20.836	37.474
12.	Positiv skattepligtig indkomst i alt	17.510	46.289	6.014	109.449	23.524	62.436
	Heraf grønlandere	13.078	32.406	4.330	82.647	17.408	44.903
13.	Udnyttede beregningsmæssige fradrag i alt	17.510	15.284	6.014	27.745	23.524	18.470
	Heraf grønlandere	13.078	15.376	4.330	27.864	17.408	18.482
14.=12+13	Udskrivningsgrundlag i alt	11.403	47.610	5.196	94.566	16.599	62.309
	Heraf grønlandere	7.564	29.443	3.548	66.858	11.112	41.390
15.	Takseret skattepligtig indkomst	1.507	37.569	207	145.783	1.714	50.638
	Heraf grønlandere	1.217	27.449	144	107.136	1.361	35.880
16.	Udskrivningsgrundlag for takseret skattepligtig indkomst	818	42.145	181	134.429	999	58.865
	Heraf grønlandere	629	24.528	121	93.440	750	35.646
17.=14+16	Udskrivningsgrundlag i alt	12.221	47.244	5.377	95.908	17.598	62.113
	Heraf grønlandere	8.193	29.066	3.669	67.735	11.862	41.027

Anm.: Bemærk at antallet i antalskolonnerne omfatter de hovedpersoner, der har den pågældende indkomst eller fradragsart, dog sådan at tallene i række 3, 5, 7 og 10 er rettet ind efter række 11, antal skattepligtige personer. Da hovedpersonerne normalt vil have flere arter af indkomster og fradrag, betyder dette, at antallet af hovedpersoner ikke kan summeres til subtotaler og totaler.

Personer med uoplyst fødested indgår blandt ikke-grønlandere.

Ved tallene 1-17 i forspalten er angivet den begrebsmæssige sammenhæng mellem indkomst- og fradragsbegreberne.

Tabel II.5 B-indkomsten fordelt efter art, skattemæssig enhed, civilstand og fødested. Grønland 1979. De personlige skattepligtige indkomster

	Hoved- personer I alt 1=2+5	Grønlander hovedperson			Ikke-grønlander hovedperson		
		I alt 2	Heraf enlige 3	Heraf enlige mænd 4	I alt ¹ 5	Heraf enlige 6	Heraf enlige mænd 7
1. B-indkomst i alt							
Antal	6.821	5.033	2.808	1.850	1.788	828	727
Gnstl. beløb i kr.	70.797	47.195	30.129	34.029	137.234	130.696	145.512
2. Skattefri B-indkomst							
Antal	6.821	5.033	2.808	1.850	1.788	828	727
Gnstl. beløb i kr.	4.782	4.889	3.991	3.989	4.480	3.806	3.797
3. Skattepligtig B-indkomst							
Antal	6.821	5.033	2.808	1.850	1.788	828	727
Gnstl. beløb i kr.	64.889	42.305	26.136	30.040	128.460	126.895	141.715
Heraf:							
Driftsindtægter ved selvstændigt erhverv inkl. nettooverskud fra interentselskab ²							
Antal	3.086	2.567	1.202	1.140	519	231	223
Gnstl. beløb i kr.	105.131	53.667	43.523	42.147	359.676	385.366	395.167
Renteindtægter							
Antal	1.566	275	82	53	1.291	614	535
Gnstl. beløb i kr.	18.658	13.138	13.587	8.125	19.835	17.058	17.512
Aldersrente							
Antal	1.957	1.873	1.096	316	84	35	26
Gnstl. beløb i kr.	20.471	20.604	18.849	19.241	17.490	15.726	15.119
Kivfakløn, kost og logi							
Antal	755	215	168	102	540	267	250
Gnstl. beløb i kr.	7.146	7.653	6.728	4.978	6.945	8.437	5.900

¹ Personer med uoplyst fødested, i alt 318, indgår blandt ikke-grønlandere i alt, men er ikke medtaget i underopdelingerne "Heraf enlige" og "Heraf enlige mænd".

² Driftsindtægter omfatter omsætning fratrukket vareforbrug. 2 907 skattepligtige personer havde angivet oplysninger om omsætning, og den gnstl. omsætning beløb sig til 221.327 kr.

Tabel II.6 De udnyttede ligningsmæssige fradrag fordelt efter art, skattemæssig enhed, civilstand og fødested. Grønland 1979. De personlige skattepligtige indkomster

	Hoved- personer I alt 1=2+5	Grønlander hovedperson			Ikke-grønlander hovedperson		
		I alt 2	Heraf enlige 3	Heraf enlige mænd 4	I alt ¹ 5	Heraf enlige 6	Heraf enlige mænd 7
1. Udnyttede ligningsmæssige fradrag i alt							
Antal	25.863	19.422	15.042	8.155	6.441	2.575	2.030
Gnstl. beløb i kr.	13.152	8.886	5.286	6.414	25.989	27.526	33.637
2. Udnyttede standardfradrag ²							
Antal	23.685	18.364	14.642	7.803	5.321	2.070	1.562
Gnstl. beløb i kr.	3.958	4.146	3.680	3.774	3.310	3.449	3.469
3. Specificerede ligningsmæssige fradrag							
Antal	2.178	1.058	400	352	1.120	505	468
Gnstl. beløb i kr.	113.052	91.158	64.081	61.952	133.733	126.217	134.328
Heraf:							
Driftsudgifter							
Antal	1.170	807	291	277	363	173	170
Gnstl. beløb i kr.	166.243	94.461	69.226	65.601	325.826	295.377	297.941
Afskrivninger							
Antal	479	277	13	73	202	94	91
Gnstl. beløb i kr.	53.664	48.028	44.135	41.301	61.392	53.278	53.687
Renteudgifter							
Antal	1.213	375	123	98	838	353	341
Gnstl. beløb i kr.	14.101	10.820	7.090	7.550	15.570	13.339	14.097
Underholdsbidrag							
Antal	393	87	50	..	306	174	..
Gnstl. beløb i kr.	9.876	7.395	7.200	7.360	10.581	11.112	11.132

¹ 2439 personer med uoplyst fødested indgår blandt ikke-grønlandere i alt, men er ikke medtaget i underopdelingerne "Heraf enlige" og "Heraf enlige mænd".

² Kun standardfradrag, der ikke gør den skattepligtige indkomst negativ, er medtaget. I alt 25 445 hovedpersoner havde standardfradrag.

Tabel II.7 Den skattepligtige indkomst inkl. takserede indkomster fordelt efter skattemæssig enhed, køn og fødested samt efter størrelsen af den skattepligtige indkomst. Grønland 1979. De personlige skattepligtige indkomster

	Antal	Skatte- pligtig ind- komst	Skattepligtig indkomst							I alt	Gnstl. skatte- pligtig indkomst		
			20 000 kr. og der- under	20 001- 40 000 kr.	40 001- 50 000 kr.	50 001- 70 000 kr.	70 001- 100 000 kr.	100 001- 160 000 kr.	Mere end 160 000 kr.		10	1979	Stigning fra 1978 til 1979
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
	1000 kr.		procentvis fordeling									kr.	pct.
Hovedpersoner i alt	29.338	1.554.511	40,1	17,5	7,0	9,6	8,9	10,3	6,6	100,0	53.000	13,5	
Ægtepar i alt	6.042	661.533	9,8	11,7	5,7	11,2	17,4	24,0	20,3	100,1	109.500	12,8	
Hovedperson grønlander .	4.557	372.911	12,5	14,8	7,1	14,1	20,6	22,5	8,4	100,0	81.800	16,9	
Hovedperson ikke-grøn- lander	1.485	288.622	1,5	2,1	1,3	2,1	7,6	28,7	56,7	100,0	194.400	15,9	
Enlige i alt	20.511	757.298	48,7	19,5	7,5	9,3	6,3	6,1	2,7	100,1	36.900	14,6	
Hovedperson grønlander .	17.640	456.733	53,8	21,5	8,2	9,6	4,5	1,8	0,5	99,9	25.900	23,3	
Mænd	9.250	297.466	45,5	22,7	9,5	11,6	6,6	3,1	0,9	99,9	32.200	23,9	
Kvinder	8.383	159.267	63,0	20,1	6,8	7,5	2,1	0,1	0,4	100,0	19.000	21,0	
Hovedperson ikke-grøn- lander	2.871	300.565	16,7	6,9	3,4	7,1	17,1	32,5	16,2	99,9	104.700	24,1	
Mænd	2.248	261.865	12,8	6,1	2,8	6,9	16,3	35,2	19,9	100,0	116.500	23,8	
Kvinder	623	38.700	31,1	9,8	5,5	7,9	20,1	22,6	2,9	99,9	62.100	21,3	
Uoplyst fødested	2.785	135.680	42,4	16,2	5,9	8,8	10,1	11,2	5,4	100,0	48.700	38,7	

Anm.: Personer med uoplyst fødested er opgjort selvstændigt.

Tabel II.8 viser specielt størrelsen af den skattepligtige indkomst for ægtepar, opdelt efter om ægtefællerne er grønlandere eller ikke-grønlandere. Den gennemsnitlige skattepligtige indkomst for ægtepar, hvor begge ægtefæller er ikke-grønlandere er ca. 2 1/4 gange højere end for ægtepar, hvor begge ægtefæller er grønlandere. Ca. hvert tredje ægtepar, hvor begge ægtefæller er ikke-grønlandere, har en gennemsnitlig skattepligtig indkomst på mere end 200.000 kr., mens knap 3 pct. af alle ægtepar, hvor begge ægtefæller er grønlandere, har en skattepligtig indkomst af denne størrelse.

Efter beskrivelsen af størrelsen og arten af de forskellige indkomster og fradrag og disses udbredelse skal udviklingen i de vigtigste af de omtalte størrelser fra 1977 til 1979 beskrives.

Tabel II.9 viser A-indkomsten og dens udvikling fra 1977 til 1979 opgjort ud fra selvangivelsesundersøgelsesmateriale. Niveaue for A-indkomsten er for lavt. Dette skyldes, at en del lønsedler ikke er nået at komme med i undersøgelsen, fordi de først når frem til de kommuner, hvori de pågældende personer er skattepligtige, i løbet af efteråret året efter undersøgelsen er foretaget. Den af Danmarks Statistik foretagne undersøgelse af lønseddelsmateriale for året 1977, jf. Arbejdsnotat nr. 9, indicerer, at A-indkomstniveauet er ca. 3 pct. for lavt i forhold til årets faktiske niveau.

Oversigt II.1 viser skattepopulationens sammensætning med hensyn til A-indkomst i 1977 og 1979.

Oversigt II.1 Skattepopulationens sammensætning med hensyn til A-indkomst i 1977-1979

		<u>1977</u>	<u>1979</u>	
		pct.		
Grønlandere:	andel af hovedpersoner	74	75	
	andel af A-indkomstbeløb	53	55	
Ikke-grønlandere:	andel af hovedpersoner	26	25	
	andel af A-indkomstbeløb	47	45	
Total	hovedpersoner	100	100	
	A-indkomst	100	100	100

Tabel II.8 Ægtepar, opdelt efter om ægtefællerne er grønlandere eller ikke-grønlandere og fordelt efter størrelsen af deres skattepligtige indkomst i 1979

	Antal	Skatte- pligtig indkomst- masse 1000 kr.	Gnstl. skatte- pligtig indkomst kr.	Skattepligtig indkomst							
				20 000 kr. og der- under	20 001- 40 000 kr.	40 001- 50 000 kr.	50 001- 70 000 kr.	70 001- 100 000 kr.	100 001- 160 000 kr.	160 001- 200 000 kr.	200 001 kr. og der- over
Ægtepar i alt	6.324	687.890	108.800	9,8	11,4	5,7	11,3	17,7	24,0	8,8	11,2
Begge ægtefæller grøn- lændere	4.398	347.181	78.900	12,7	15,2	7,3	14,5	21,0	22,3	4,2	2,8
Begge ægtefæller ikke- grønlandere	1.098	197.018	179.400	3,6	2,5	1,8	4,3	10,1	25,2	19,3	33,2
Manden grønlander/ konen ikke-grønlander.	159	25.730	161.800	— 10,1 —	—	— 6,9 —	—	8,8	27,7	16,4	30,1
Manden ikke-grønlan- der/konen grønlander..	669	117.961	176.300	2,8	3,3	2,4	3,1	10,8	31,8	20,5	25,3

Anm.: 282 ægtepar med uoplyst fødested behandlet som ikke-grønlandere.

Tabel II.9 A-indkomsten og dens udvikling fra 1977-1979

	Grønlandere			Ikke-grønlandere			Alle hovedpersoner		
	Antal hovedpersoner	Samlet beløb i 1000 kr.	Gnstl. indkomst kr.	Antal hovedpersoner	Samlet beløb i 1000 kr.	Gnstl. indkomst kr.	Antal hovedpersoner	Samlet beløb i 1000 kr.	Gnstl. indkomst kr.
A-indkomst 1979	18.282	740.305	40.494	6.107	617.818	101.166	24.389	1.358.123	55.686
A-indkomst 1977	16.302	517.810	31.764	5.639	467.369	82.882	21.941	985.179	44.901
	pct.								
Stigning fra 1977 til 1979	12,1	43,0	27,5	8,3	32,2	22,1	11,2	37,9	24,0

Tabel II.10 Den skattepligtige B-indkomst og dens udvikling. 1977, 1978 og 1979

	Grønlandere			Ikke-grønlandere			I alt		
	Antal hovedpersoner	Samlet beløb i 1000 kr.	Gnstl. indkomst kr.	Antal hovedpersoner	Samlet beløb i 1000 kr.	Gnstl. indkomst kr.	Antal hovedpersoner	Samlet beløb i 1000 kr.	Gnstl. indkomst kr.
Skattepligtig B-indkomst udover den skattefrie 1977	3.859	148.753	38.547	1.553	217.308	139.928	5.412	366.062	67.639
Skattepligtig B-indkomst udover den skattefrie 1978	4.198	156.863	37.366	1.797	217.926	121.272	5.995	374.789	62.517
Skattepligtig B-indkomst udover den skattefrie 1979	5.033	212.942	42.309	1.788	237.368	132.756	6.821	450.310	66.018
	pct.								
Stigning fra 1977 til 1978 ..	8,8	5,5	-3,2	15,7	0,3	-15,4	10,8	2,4	-8,2
Stigning fra 1978 til 1979 ..	19,9	35,8	13,2	-0,5	8,9	9,5	13,8	20,2	5,6

Anm.: Skattefrie B-indkomst i hele perioden 4.000 kr. for enlige og 6.000 kr. for ægtepar. Se i øvrigt kommentarerne til tabellen.

Tabel II.10 viser størrelsen og udviklingen i B-indkomsten udover den skattefri. Udviklingen er især karakteriseret ved at flere og flere får B-indkomster, der er større end den skattefri grænse. Dette har for 1977 til 1978 forårsaget en direkte nedgang i de gennemsnitlige indkomster, men fra 1978 til 1979 har indkomstudviklingen været så kraftig, at niveauet for de gennemsnitlige indkomster er øget betydeligt, selv om der også har været en betydelig tilgang af hovedpersoner med skattepligtige B-indkomster af en sådan størrelse, at de får betydning ved skatteberegningen. Udsvingene i niveauet for ikke-grønlandere skal også ses i lyset af, at en del selvstændige i perioden bliver til aktie- eller anpartsselskaber. Dette gælder især, hvor den gennemsnitlige skattepligtige indkomst er høj, og dette bidrager til at mindske niveauet.

Tabel II.11 viser størrelsen af de ligningsmæssige fradrag (summen af standardfradrag og specificerede ligningsmæssige fradrag) i 1977, 1978 og 1979. For 1979 er tillige anført, hvor meget af de ligningsmæssige fradrag, der kunne udnyttes. Det fremgår, at langt det meste af de ligningsmæssige fradragsbeløb (96,8 pct.) kunne udnyttes.

Vedrørende begrebet ligningsmæssige fradrag henvises i øvrigt til kapitel I.

Niveauet for de gennemsnitlige ligningsmæssige fradrag for grønlandere er ca. 1/3 af det gnstl. niveau for ikke-grønlandere i 1979. Fra 1977 til 1979 er niveauforskellen mindsket, idet grønlandernes samlede ligningsmæssige fradrag er vokset kraftigere end ikke-grønlandernes.

Tabel II.11 De ligningsmæssige fradrag og deres udvikling. 1977, 1978 og 1979

	Grønlændere			Ikke-grønlændere			I alt		
	Antal hovedpersoner	Samlet beløb i 1000 kr.	Gnstl. beløb kr.	Antal hovedpersoner	Samlet beløb i 1000 kr.	Gnstl. beløb kr.	Antal hovedpersoner	Samlet beløb i 1000 kr.	Gnstl. beløb kr.
Ligningsmæssige fradrag 1977..	18.517	157.839	8.524	6.192	167.677	27.080	24.709	325.516	13.174
Ligningsmæssige fradrag 1978..	20.418	158.342	7.755	6.416	153.067	23.857	26.834	311.409	11.605
Ligningsmæssige fradrag 1979..	20.836	182.669	8.767	6.788	169.123	24.915	27.624	351.792	12.735
Heraf udnyttede fradrag	20.836	172.056	8.258	6.788	168.351	24.801	27.624	340.407	12.323
	pct.								
Stigning fra 1977 til 1978 ..	10,3	0,3	-9,0	3,6	-8,7	-11,9	8,6	-4,3	-11,9
Stigning fra 1978 til 1979 ..	2,0	15,4	13,0	5,8	10,5	4,4	2,9	13,0	9,7

KAPITEL III

DE PERSONLIGE SKATTEPLIGTIGE INDKOMSTER FORDELT EFTER SOCIO- ØKONOMISK GRUPPE

Som omtalt i kapitel I muliggør materialet alene en afgrænsning af socioøkonomiske grupper ud fra art og eventuel størrelse af indkomst samt alder. Den præcise definition af de her anvendte begreber: lønmodtagere, selvstændige, personer med både A- og B-indkomst samt pensionister fremgår ligeledes af kapitel I, side 9-10.

Det begreb, der anvendes her for selvstændige, er meget snævert, idet det kræver, at der ikke - heller ikke som følge af sambeskatning - må forekomme A-indkomst eller aldersrente samt at der skal være regnskabsoplysninger for at afgrænsningen kan foretages.

Tabel III.1 viser de gennemsnitlige indkomster for de socioøkonomiske grupper i 1979 samt udviklingen fra 1977 til 1979.

Tabellen viser, at for pensionister adskiller fordelingen af den skattepligtige indkomst for grønlandere og ikke-grønlandere sig ikke meget. Forskellen er derimod betydelig for de erhvervsaktive grupperes vedkommende, idet der blandt grønlanderne er en relativt stor andel med gennemsnitlige skattepligtige indkomster under 40.000 kr., mens der blandt ikke-grønlandere er en relativt stor andel med gennemsnitlige skattepligtige indkomster over 100.000 kr.

Da begrebet selvstændige som nævnt er afgrænset meget snævert, skal tillige anføres et mere omfattende begreb for selvstændige. Dette består af alle selvstændige med ansatte og personer, der driver selvstændig virksomhed af en vis størrelse. Grundlaget for udskillelsen af selvstændige med ansatte er de arbejdsgivernumre som skatteadministrationen i kommunerne anvender for selvstændige med lønudbetalinger, mens selvstændige uden ansatte er medtaget, såfremt deres driftsindtægter er større end 10.000 kr. Tabel III.2 viser de gennemsnitlige skattepligtige indkomster for disse personer i 1978 og 1979.

Tabel III.1 Antal skattepligtige hovedpersoner fordelt efter socioøkonomiske tilhørsforhold, skattemæssig enhed, fødested samt efter størrelsen af den personlige skattepligtige indkomst. Grønland 1979, samt udviklingen 1977 til 1978 og 1978 til 1979

	: Antal : hoved- : perso- : ner : : : 1	: Skatte- : pligtig- : ind- : komst : : : 2	: Gnstl. skattepligtig : indkomst			: Gnstl. skattepligtig : bruttoindkomst		
			: 1979	: Stigning: : fra 1977: : til 1978:	: Stigning: : fra 1978: : til 1979:	: 1979	: Stigning: : fra 1977: : til 1978:	: Stigning: : fra 1978: : til 1979:
			kr.	pct.		kr.	pct.	
1. Lønmodtagere	20.453	1104.500	54.000	7,9	15,6	58.800	7,2	15,7
Heraf grønlandere	14.903	558.277	37.500	9,0	18,7	41.900	7,6	17,7
2. Selvstændige (rene selvstændige) ...	409	54.029	132.100	...	...	363.700	...	...
Heraf grønlandere	237	12.729	53.700	...	...	128.200	...	...
3. Personer med både A- og B-indkomst .	2.854	236.597	82.900	16,9	9,1	136.700	2,8	8,1
Heraf grønlandere	2.351	144.219	61.300	16,5	22,1	99.400	-0,1	23,2
4. Pensionister	1.957	70.648	36.100	22,0	30,3	47.800	19,8	16,3
Heraf grønlandere	1.873	65.409	34.900	18,3	35,3	46.400	15,7	21,1
5. Alle skattepligtige hovedpersoner ¹ .	29.338	1554.511	53.000	10,9	13,5	62.800	5,4	7,4
Heraf grønlandere	22.197	829.644	37.400	10,1	19,1	44.100	5,6	12,2

	Antal hovedpersoner med skattepligtig indkomst i intervallerne:						
	20.000 kr. og derunder 9	20.001- 40.000 kr. 10	40.001- 50.000 kr. 11	50.001- 70.000 kr. 12	70.001- 100.000 kr. 13	100.001- 160.000 kr. 14	Mere end 160.000 kr. 15
1. Lønmodtagere	7.454	3.561	1.604	2.147	1.951	2.401	1.335
Heraf grønlandere	6.426	2.977	1.367	1.737	1.204	951	241
2. Selvstændige (rene selvstændige)...	110	66	21	33	30	57	92
Heraf grønlandere	93	56	15	19	13	23	18
3. Personer med både A- og B-indkomst.	648	553	205	315	370	387	376
Heraf grønlandere	614	527	189	284	311	269	157
4. Pensionister	895	432	132	245	157	77	19
Heraf grønlandere	871	418	123	237	146	64	14
5. Alle skattepligtige hovedpersoner ¹ .	11.752	5.147	2.049	2.827	2.614	3.018	1.932
Heraf grønlandere	10.067	4.465	1.769	2.345	1.729	1.349	473
	procentvis fordeling						
1. Lønmodtagere	36,4	17,4	7,8	10,5	9,5	11,7	6,5
Heraf grønlandere	43,1	20,0	9,2	11,7	8,1	6,4	1,6
2. Selvstændige (rene selvstændige) ..	26,9	16,1	5,1	8,1	7,3	13,9	22,5
Heraf grønlandere	39,2	23,6	6,3	8,0	5,5	9,7	7,6
3. Personer med både A- og B-indkomst.	22,7	19,4	7,2	11,0	13,0	13,6	13,2
Heraf grønlandere	26,1	22,4	8,0	12,4	13,2	11,4	6,7
4. Pensionister	45,7	22,1	6,7	12,5	8,0	3,9	1,0
Heraf grønlandere	46,5	22,3	6,6	12,7	7,8	3,4	0,7
5. Alle skattepligtige hovedpersoner ¹ .	40,1	17,5	7,0	9,6	8,9	10,3	6,6
Heraf grønlandere	45,4	20,1	8,0	10,6	7,8	6,1	2,1

Anm.: Personer med uoplyst fødested indgår som ikke-grønlandere.

¹ Totalen "Alle skattepligtige hovedpersoner" inkluderer, udover de ovenfor anførte skattepligtige hovedpersoner, også skattepligtige hovedpersoner der ikke er indplaceret i de øvrige anførte grupper.

Tabel III.2 De skattepligtige indkomster for selvstændige med og uden ansatte 1978 og 1979

	<u>Selvstændige med ansatte</u>		<u>Selvstændige uden ansatte</u>	
	Antal	Gnstl. skattepligtig indkomst	Antal	Gnstl. skattepligtig indkomst
		- kr. -		- kr. -
1978	763	157.782	1321	55.302
1979	738	194.353	1726	56.181

Tabel III.3 viser de ovenfor nævnte enheder delt op på grønlændere og ikke-grønlændere og fordelt efter størrelsen af deres skattepligtige indkomst i 1979.

Tabel III.3 Selvstændige med og uden ansatte fordelt efter størrelsen af deres skattepligtige indkomst 1979

	Antal hovedpersoner 1979	Gnstl. indkomst 1979 kr.	Antal hovedpersoner med skattepligtig indkomst i intervallerne:						
			20000 og under kr.	20001-40000 kr.	40001-50000 kr.	50001-70000 kr.	70001-100000 kr.	100001-160000 kr.	Mere end 160000 kr.
			pct.						
<u>Selvstændige med ansatte i alt</u>	738	194.353	3,7	5,4	5,0	5,5	15,4	26,4	38,6
Grønlændere	460	144.243	3,4	6,8	7,0	6,5	17,9	9,5	28,9
Ikke-grønlændere	278	277.269	4,2	3,1	1,7	3,8	11,1	21,3	54,8
<u>Selvstændige uden ansatte i alt</u>	1726	56.181	23,9	29,0	8,4	13,0	12,4	8,4	4,9
Grønlændere	1544	47.862	26,2	31,0	8,7	13,2	11,8	6,5	2,6
Ikke-grønlændere	182	126.752	4,6	11,3	5,7	11,3	17,0	24,2	25,9
<u>Selvstændige i alt</u>	2464	97.565	18,0	22,1	7,4	10,8	13,2	13,6	14,9
Grønlændere	2004	69.985	21,1	25,6	8,3	11,7	13,2	11,6	8,5
Ikke-grønlændere	460	217.718	4,4	6,4	3,3	6,9	13,5	22,5	43,0

Tabellen viser som forventeligt, at der er betydelig forskel i indkomstniveauet mellem selvstændige med og uden ansatte. Ligeledes er der betydelig forskel i indkomstniveauet mellem grønlændere og ikke-grønlændere. Det bemærkes, at mere end halvdelen af ikke-grønlandske selvstændige med ansatte havde gnstl. indkomster, der var større end 160.000 kr., og så meget større, at det samlede gennemsnit for denne gruppe kunne komme op på 277.269 kr.

KAPITEL IV

FORDELINGEN AF DEN PERSONLIGE SKATTEPLIGTIGE INDKOMST

I nærværende afsnit beskrives fordelingen af den personlige skattepligtige indkomst i 1978 og 1979 for alle hovedpersoner fordelt på grønlændere og ikke-grønlændere samt på lønmodtagere og selvstændige som defineret i kapitel I belyst ud fra de i det følgende omtalte ulighedsmål.

IV.1 Indkomstulighedsmål

Niveauet for indkomsten beskrives dels med aritmetiske gennemsnit (den samlede indkomstmasse divideret med antal hovedpersoner) dels med median- og modaltal. Medianindkomsten er den indkomst som den midterste hovedperson har, når hovedpersonerne er sorteret efter størrelsen af deres indkomst, og man regner nedefra. Er der fx 2.000 hovedpersoner, og er disse sorteret således, at den person, der har den laveste indkomst placeres sidst, er medianindkomsten den indkomst, som person nr. 1.001 har. Modalindkomsten er det hyppigst forekommende indkomstbeløb, opgjort i 100 kr.

Spredningen fortæller noget om bredden - koncentrationen i fordelingen. Jo større spredning des større bredde har fordelingen. Spredningen i indkomsten er i dette kapitel målt ved standardafvigelsen og variationskoefficienten. Standardafvigelsen er kvadratroden af variansen. Såvel variansen som standardafvigelsen beregnes på grundlag af de enkelte observationers afvigelser fra midelværdien af observationerne. Variansen er defineret på følgende måde:

$$S^2 = \frac{1}{n-1} \sum_{j=1}^n (x_j - \bar{x})^2$$

hvor S^2 er variansen, n er antallet af observationer, x_j den enkelte observation og $\bar{x}$ det aritmetiske gennemsnit.

Følgende udtrykkes standardafvigelsen som

$$S = \sqrt{\frac{1}{n-1} \sum_{j=1}^n (x_j - \bar{x})^2}$$

Såfremt indkomstniveauet vokser over tiden, vil også standardafvigelsen vokse, idet tælleren i variansudtrykket vokser. Såfremt skattepopulationen ændrer størrelse, påvirkes såvel tæller som nævner.

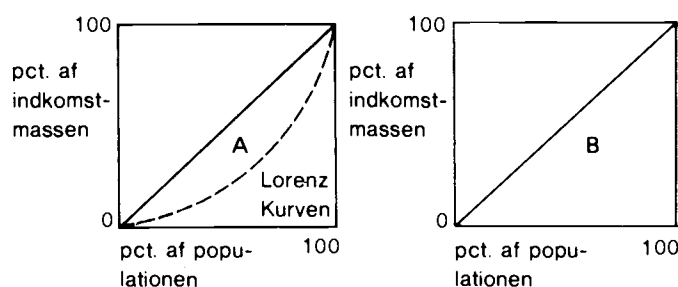
Variationskoefficienten er et mål man bruger til at sammenligne spredningen i forskellige fordelingsfunktioner, i dette tilfælde den skattepligtige indkomst for hovedpersoner fordelt efter fødested og socioøkonomiske grupper. Ved brug af variationskoefficienten opnås en eliminering af niveauforskelle de socioøkonomiske grupper imellem, ligesom målet er uafhængigt af, at indkomsterne stiger over tiden i modsætning til spredningen, som omfatter en målefejl betinget af stigende indkomstniveau. Udtrykket er defineret som standardafvigelsen S divideret med middelværdien $\bar{X}$ dvs. $S/\bar{X}$.

Skævheden i indkomstfordelingen belyses ved deciler, maksimal udjævningsgrad og Ginikoefficienter. Decilerne angiver den andel af indkomstmassen som tilfalder hver tiendedel af populationen, idet populationen er rangordnet efter størrelsen af indkomsten. Decilerne anvendes bl.a. til konstruktion af Lorenzkurven, der geometrisk viser relationen mellem de kumulerede procentandele af populationen ud ad X-aksen og de kumulerede procenter af indkomstandelene ud ad Y-aksen, dvs. den stiplede kurve i figur IV.1.

Den maksimale udjævningsgrad er den procentdel af indkomstmassen, som skal overflyttes for at hver decil skulle få en lige stor andel af indkomstmassen, dvs. for at indkomstmassen ville være fuldstændig ligeligt fordelt (svarende til diagonalen i figur. IV.1).

Ginikoefficienten er forholdet mellem arealet mellem diagonalen og Lorenzkurven og hele arealet under diagonalen. (Areal A i forhold til areal B i figur IV.1). Værdien af Ginikoefficienten ligger mellem 0 og 1, jo større koefficient des større ulighed. Er Ginikoefficienten 0, er indkomstfordelingen helt lige, og er koefficienten 1 er uligheden maksimal.

Figur IV.1 Illustration af Lorenzkurve og Ginikoefficient

IV.2 Indkomstfordelingen i Grønland i 1978 og 1979

Tabel IV.1 viser fordelingen af den skattepligtige indkomst for hovedpersoner fordelt efter fødested og socioøkonomisk gruppe belyst ud fra de omtalte niveau-, sprednings- og skævhedsmål, og i tabel IV.2 uddybes fordelings skævhed yderligere ved anførelse af decilfordelingerne for 1978 og 1979.

Betragtes niveauoplysningerne i tabel IV.1 ses, at medianindkomsten for alle er øget fra 1978 til 1979 fra 23.800 kr. til 27.600 kr., således at den for grønlændere er øget fra 18.000 kr. til 21.100 kr. og for ikke-grønlændere fra 74.600 kr. til 81.600 kr.

For alle lønmodtagere er medianindkomsten øget fra 29.000 kr. til 35.200 kr., og for alle selvstændige fra 33.500 kr. til 53.000 kr. Inden for den sidste gruppe er det især medianindkomsten for ikke-grønlændere, der er steget stærkt, nemlig fra 90.900 kr. til 135.300 kr.

Spredningen er bortset fra gruppen ikke-grønlandske lønmodtagere overalt meget stor, idet variationskoefficienten er større end 1. Størst er spredningen som forventeligt for gruppen alle selvstændige (variationskoefficient 1,76), men også for delgrupperne selvstændige grønlændere og selvstændige ikke-grønlændere er variationskoefficienterne meget høje, henholdsvis 1,31 og 1,41.

Skævheden i fordelingen fra 1978 til 1979 er mindsket lidt, idet skævheden for lønmodtagere og selvstændige grønlændere - som indgår med størst vægt i totalen - er mindsket.

Således kræver en lige indkomstfordeling i 1979 en omflytning af 46,22 pct. af indkomstmassen mod 46,71 pct. i 1978.

Af decilfordelingerne i tabel IV.2 fremgår, at skævheden er mindsket for lønmodtagere.

For at kunne foretage en sammenligning med forholdene i Danmark er der i tabel IV.3 vist en decilfordeling af den skattepligtige indkomst for husstande i skattemæssig forstand i Danmark. Husstand i skattemæssig forstand svarer til begrebet hovedperson, der er anvendt i tabellerne for Grønland. En sådan fordeling for Danmark findes senest for året 1975.

Decilfordelingerne viser, at der for alle grupper i Grønland med undtagelse af gruppen ikke-grønlandske lønmodtagere er tale om betydelig større skævhed i indkomstfordelingen end der kendes fra det danske, andre europæiske og nordamerikanske samfund.

Tabel IV.1 Fordelingen af den skattepligtige indkomst inkl. takseret indkomst for hovedpersoner fordelt efter fødested og socioøkonomisk gruppe 1978 og 1979

	Niveau			Spredning		Skævhed	
	Aritmetisk gnst.	Median	Modal	Standard- afvigelse	Variations- koefficient	Maksimal ud- jævningsgrad	Ginikoeffi- cient
	kr.					- pct. -	
<u>1979</u>							
Lønmodtagere i alt ...	54.000	35.200	0	60.574	1,12	41,42	0,56
Grønlandere	37.500	26.200	0	40.660	1,09	40,26	0,55
Ikke-grønlandere	98.400	91.500	0	79.734	0,81	31,42	0,43
Selvstændige i alt	132.100	53.000	0	230.096	1,76	49,82	0,67
Grønlandere	53.700	25.400	0	73.042	1,41	45,92	0,61
Ikke-grønlandere ...	240.100	135.300	53.600	313.476	1,31	41,92	0,57
Alle i alt	53.000	27.600	0	71.538	1,43	46,22	0,62
Grønlandere	37.400	21.100	0	45.329	1,29	44,74	0,60
Ikke-grønlandere ...	101.500	81.600	0	108.733	1,13	37,68	0,52
<u>1978</u>							
Lønmodtagere i alt ...	46.500	29.000	0	54.117		42,58	0,57
Grønlandere	31.500	21.600	0	35.226		41,43	0,56
Ikke-grønlandere ...	89.800	81.500	0	72.454		31,75	0,44
Selvstændige i alt ...	91.900	33.500	0	158.051		50,23	0,66
Grønlandere	41.300	18.500	0	69.251		49,28	0,65
Ikke-grønlandere ...	157.900	90.900	14.900	209.110		41,96	0,57
Alle i alt	46.700	23.800	0	66.936		46,71	0,63
Grønlandere	31.400	18.000	0	42.698		45,06	0,61
Ikke-grønlandere ...	90.600	74.600	0	100.315		36,88	0,51

Anm.: Thule kommune indgår ikke i tabellen i 1978.

Personer med uoplyst fødested er medregnet blandt ikke-grønlandere.

Modalindkomst opgjort i 100 kr.'s intervaller.

Tabel IV.2 Decilfordelingen af den skattepligtige indkomst 1978 og 1979 for hovedpersoner fordelt efter fødested og socioøkonomisk gruppe

Decilfordelinger	Grønlandere			Ikke-grønlandere			Alle		
	1979		1978	1979		1978	1979		1978
	Andel	Kumulerede andele	Kumulerede andele	Andel	Kumulerede andele	Kumulerede andele	Andel	Kumulerede andele	Kumulerede andele
Antal lønmodtagere ¹	14.903			5.550			20.453		
Antal selvstændige ¹	237			172			409		
Alle ²	22.197			7.141			29.338		
	pct.								
<u>Lønmodtagere</u>									
1. decil.....	0,00	0,00	0,00	0,22	0,22	0,19	0,00	0,00	0,00
2. decil.....	0,30	0,30	0,00	1,49	1,70	1,76	0,47	0,47	0,26
3. decil.....	1,70	2,00	0,10	3,26	4,97	5,14	1,81	2,29	1,82
4. decil.....	3,63	5,63	4,79	5,56	10,52	10,58	3,47	5,75	5,14
5. decil.....	5,80	11,43	10,49	8,19	18,71	18,49	5,41	11,16	10,35
6. decil.....	8,33	19,76	18,62	10,27	28,99	28,52	7,69	18,84	17,77
7. decil.....	11,26	31,02	29,73	12,28	41,27	40,70	10,28	29,13	27,86
8. decil.....	14,41	45,43	44,43	14,64	55,91	55,40	14,50	43,63	42,12
9. decil.....	19,73	65,16	64,43	17,97	73,88	73,57	20,94	64,57	63,15
10. decil.....	34,84	100,00	100,00	26,12	100,00	100,00	35,43	100,00	100,00
<u>Selvstændige</u>									
1. decil.....	-0,03	-0,03	0,00	0,19	0,19	0,70	-0,07	-0,07	0,04
2. decil.....	0,41	0,38	0,32	1,74	1,93	1,77	0,52	0,45	0,61
3. decil.....	1,91	2,30	1,60	2,72	4,65	4,04	1,32	1,77	1,98
4. decil.....	3,20	5,50	4,15	3,92	8,57	7,89	2,17	3,94	3,92
5. decil.....	4,61	10,11	8,15	5,11	13,68	13,09	3,35	7,29	6,96
6. decil.....	6,23	16,34	13,84	6,45	20,13	19,80	5,13	12,42	12,06
7. decil.....	8,63	24,97	21,41	8,30	28,43	28,66	8,00	20,42	19,80
8. decil.....	12,34	37,32	33,33	11,78	40,22	40,78	11,30	31,73	31,65
9. decil.....	20,76	58,08	58,52	18,52	58,74	59,52	17,78	49,51	50,09
10. decil.....	41,92	100,00	100,00	41,26	100,00	100,00	50,49	100,00	100,00
<u>Alle</u>									
1. decil.....	-0,11	-0,11	0,00	-0,03	-0,03	0,00	-0,07	-0,07	0,00
2. decil.....	0,00	-0,11	0,00	0,21	0,18	0,45	0,00	-0,07	0,00
3. decil.....	0,61	0,50	0,58	1,72	1,91	2,65	0,75	0,68	0,79
4. decil.....	2,66	3,16	3,13	3,97	5,88	6,93	2,45	3,13	3,18
5. decil.....	4,79	7,95	7,87	6,93	12,81	13,80	4,36	7,49	7,47
6. decil.....	7,47	15,42	15,18	9,68	22,49	23,21	6,82	14,31	14,03
7. decil.....	10,76	26,18	25,67	12,08	34,57	34,98	9,78	24,09	23,47
8. decil.....	14,60	40,78	40,16	14,76	49,33	49,57	14,02	38,10	37,07
9. decil.....	20,51	61,28	60,62	18,59	67,92	68,07	21,19	59,30	58,09
10. decil.....	38,72	100,00	100,00	32,08	100,00	100,00	40,70	100,00	100,00

¹Vedrørende definitionen af selvstændige og lønmodtagere jf. kapitel I.

²Omfatter hele tællingspopulationen.

Tabel IV.3 Den skattepligtige indkomst for husstande i skattemæssig forstand, Danmark 1975

	Lønmodtagere		Selvstændige		Alle	
	Andel	Kumu- lerede andele	Andel	Kumu- lerede andele	Andel	Kumu- lerede andele
	pct.					
1. decil ..	2,62	2,62	-1,10	-1,10	0,55	0,55
2. decil ..	4,80	7,42	3,36	2,26	3,00	3,55
3. decil ..	6,30	13,72	4,74	7,00	3,94	7,49
4. decil ..	7,38	21,10	6,08	13,08	5,49	12,98
5. decil ..	8,37	29,47	7,40	20,49	7,48	20,46
6. decil ..	9,48	38,95	8,86	29,35	9,44	29,90
7. decil ..	10,83	49,78	10,41	39,76	11,33	41,23
8. decil ..	12,57	62,35	12,29	52,05	13,74	54,97
9. decil ..	14,96	77,31	15,54	67,59	17,16	72,13
10. decil ..	22,69	100,00	32,41	100,00	27,87	100,00

Anm.: Husstand i skattemæssig forstand svarer til begrebet hovedperson, der er anvendt ved decilfordelingen for Grønland. Anvendelsen af begrebet er en følge af den grønlandske sambeskatning.

Kilde: Statistiske Efterretninger 1976 nr. A 48.

KAPITEL V

INDKOMSTFORHOLDENE I RELATION TIL ALDER

I dette kapitel gives detaljerede oplysninger om størrelsen af den gennemsnitlige skattepligtige indkomst for forskellige typer af enheder set i relation til alder.

Tabel V.1 viser den procentvise aldersfordeling af den grønlandske og af den ikke-grønlandske befolkning i 1979, og tabel V.2 viser den procentvise fordeling af den skattepligtige indkomstmasse for de samme aldersfordelinger af befolkningen. Til tabel V.1 er anvendt befolkningsstatistisk materiale. Disse fordelinger er yderligere illustreret i aldersindkomstpyramider for forskellige grupper af befolkningen med henblik på at anskueliggøre skævheden i de enkelte fordelinger. Fordelingerne er meget forskellige, jf. figur V.1.

Niveauet for de gennemsnitlige skattepligtige indkomster inkl. takserede indkomster for de forskellige alders- og befolkningsgrupper baseret på skattepopulationen fremgår af tabel V.3. Som følge af skattereglerne er skattepopulationen niveaumæssigt noget mindre end befolkningsopgørelsen. Niveauforskellene viser klart det hensigtsmæssige i at operere med mange analyseenheder.

For hver analyseenhed er det højeste indkomstniveau i forhold til aldersgrupperingen fremhævet.

Det ses, at den gnstl. indkomst når sit højeste niveau for grønlandere på et tidligere tidspunkt i livet end for ikke-grønlandere. Dette skyldes, at anciennitetstillæg m.v. udgør en langt større del af ikke-grønlanderes end af grønlanderes løn, samt at uddannelse i Grønland hovedsagelig har betydning for de yngre grønlandere, således at deres indkomstniveau er relativt højt både som følge af de fysiske muligheder for at erhverve indkomst og som følge af højere uddannelsesniveau.

Tabel V.1 Den procentvise aldersfordeling af den grønlandske og ikke-grønlandske befolkning over 15 år. 1979

	Enlige hovedpersoner									Ægtepar ¹		
	Grønlandere			Ikke-grønlandere			Alle			Grøn- lændere	Ikke- grøn- læn- dere	Alle
	Mænd	Kvinder	I alt	Mænd	Kvinder	I alt	Mænd	Kvinder	I alt			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Under 20 år	32,3	33,7	33,0	6,8	22,9	10,8	24,5	32,2	27,5	0	0	0
20-24 år	23,1	21,5	22,3	18,4	26,9	20,5	21,6	22,2	21,9	2,0	1,5	1,9
25-29 år	14,5	12,1	13,4	17,6	20,6	18,4	15,5	13,3	14,6	7,3	10,5	8,2
30-34 år	8,6	5,6	7,2	19,2	11,4	17,3	11,8	6,4	9,6	10,6	25,7	14,9
35-39 år	6,2	4,7	5,5	16,9	7,5	14,5	9,5	5,1	7,6	14,8	24,5	17,5
40-44 år	4,2	3,5	3,8	8,9	3,0	7,4	5,6	3,4	4,7	13,8	15,6	14,3
45-49 år	3,1	3,2	3,1	5,2	2,3	4,4	3,7	3,1	3,5	14,8	8,5	13,0
50-54 år	2,3	3,1	2,7	2,8	2,3	2,7	2,5	2,9	2,7	12,8	6,8	11,1
55-59 år	1,4	2,4	1,9	1,9	1,2	1,8	1,6	2,3	1,9	7,9	4,6	6,9
60 år og derover .	4,3	10,2	7,1	2,3	1,9	2,2	3,7	9,1	6,0	16,0	2,3	12,2
Tilsammen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

¹Aldersfordelingen foretaget efter mandens alder.

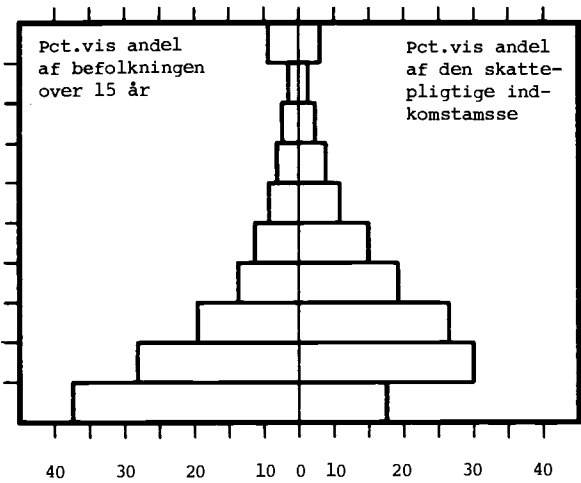
Tabel V.2 Den skattepligtige indkomst 1979 procentvis fordelt efter alder på den grønlandske og ikke-grønlandske befolkning

	Enlige hovedpersoner									Ægtepar ¹		
	Grønlandere			Ikke-grønlandere			Alle			Grøn- landere	Ikke- grøn- landere	Alle
	Mænd	Kvinder	I alt	Mænd	Kvinder	I alt	Mænd	Kvinder	I alt			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
	pct.											
Under 20 år	12,6	11,1	12,0	1,0	4,3	1,4	6,2	9,4	7,0	0	0	0
20-24 år	25,0	24,8	24,9	9,6	17,0	10,5	16,6	22,9	18,1	1,6	0,8	1,2
25-29 år	21,5	18,0	20,3	16,4	27,6	17,9	18,7	20,4	19,1	7,7	7,6	7,7
30-34 år	14,2	9,6	12,6	24,1	20,3	23,6	19,6	12,2	17,8	12,6	24,8	18,2
35-39 år	10,0	7,3	9,1	22,6	12,5	21,3	16,9	8,6	14,9	17,8	26,6	21,8
40-44 år	5,9	5,6	5,8	12,1	5,9	11,3	9,3	5,7	8,4	15,8	17,3	16,5
45-49 år	3,9	4,7	4,2	6,4	3,4	6,0	5,3	4,4	5,1	16,1	9,3	13,0
50-54 år	2,4	4,4	3,1	3,7	5,5	4,0	3,1	4,7	3,5	12,3	7,2	10,0
55-59 år	1,4	3,9	2,3	2,0	2,1	2,0	1,7	3,3	2,1	6,5	5,0	5,8
60 år og derover .	3,1	10,6	5,7	2,1	1,4	2,0	2,6	8,4	4,0	9,6	1,4	5,8
Tilsammen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

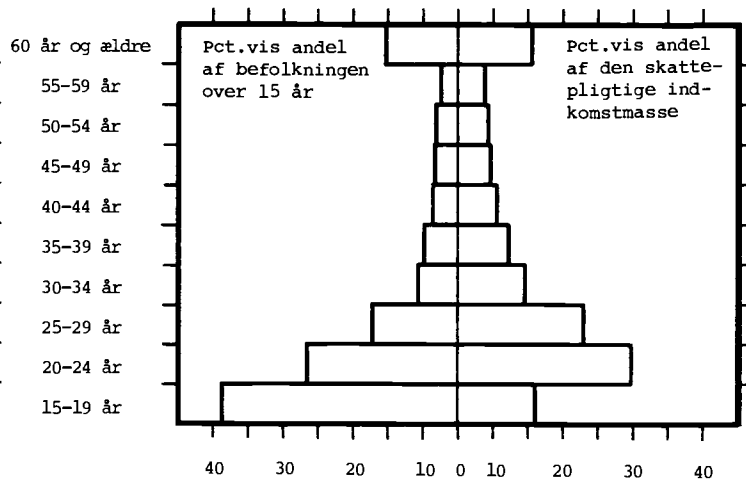
¹Aldersfordelingen foretaget efter mandens alder.

Figur. V.1 Alders-indkomstpyramider, Grønland 1979

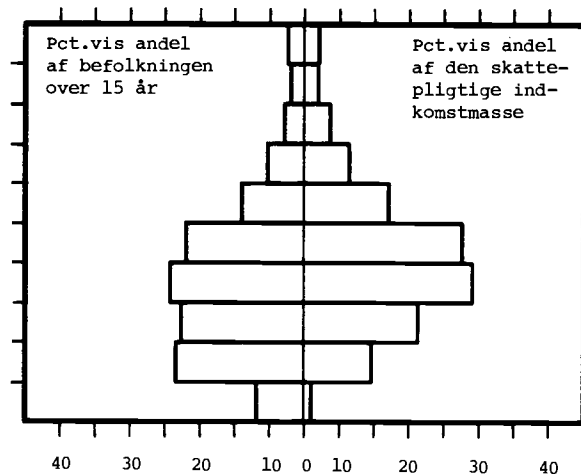
Enlige grønlandske mænd

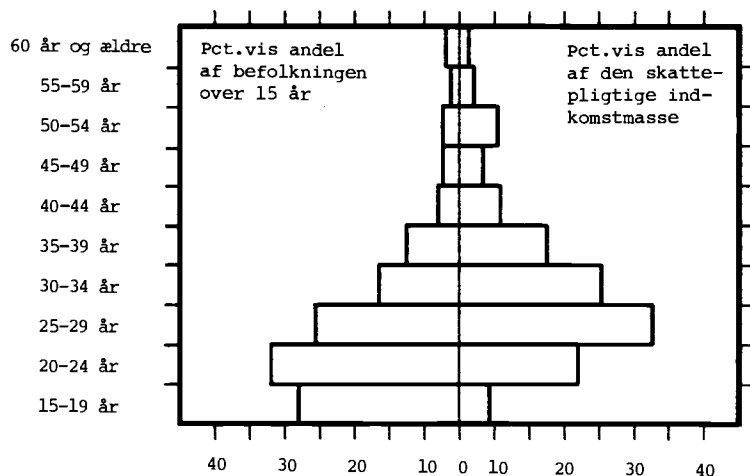
Enlige grønlandske kvinder

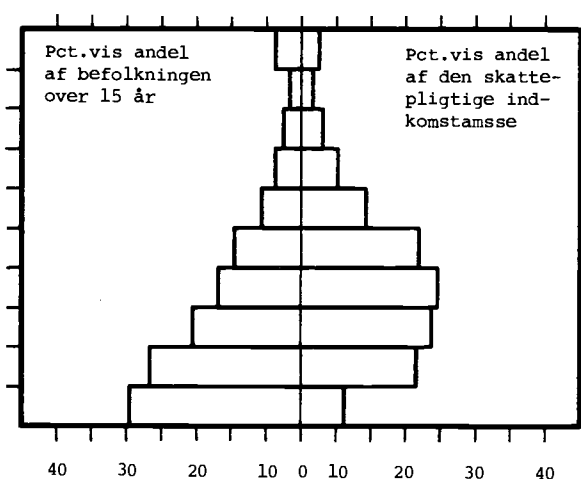
Enlige ikke-grønlandske mænd

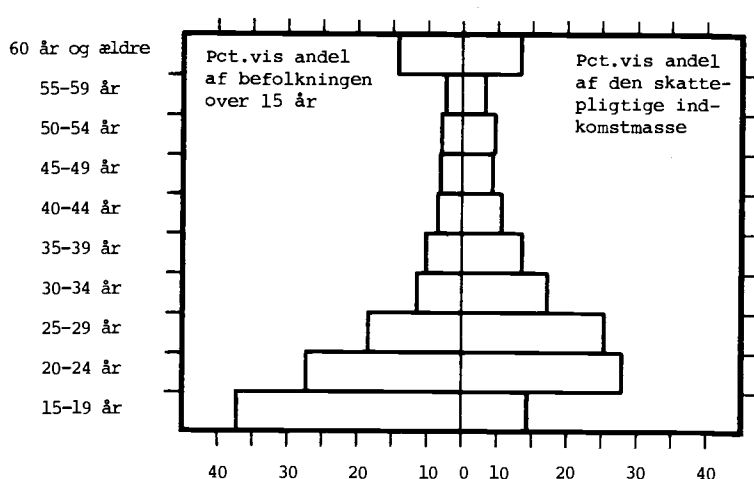
Enlige ikke-grønlandske kvinder

Enlige mænd

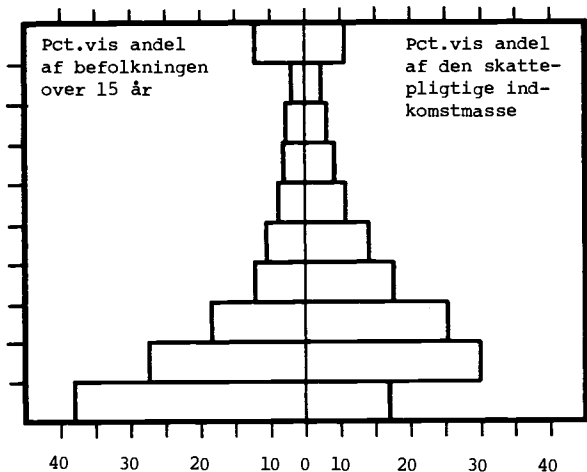

Enlige kvinder

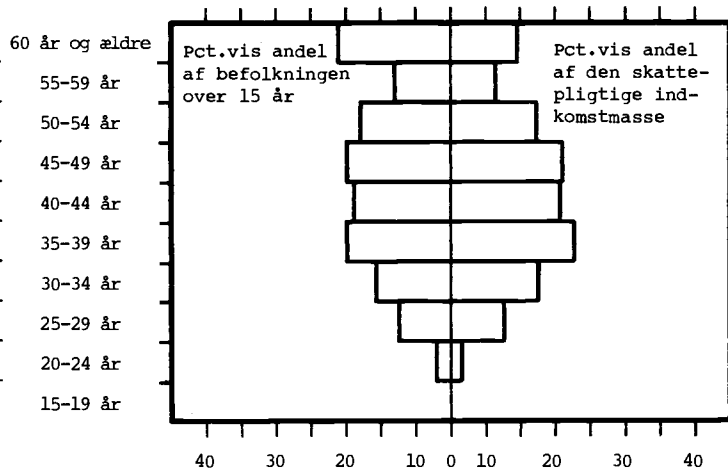

Figur. V.1 (fortsat)

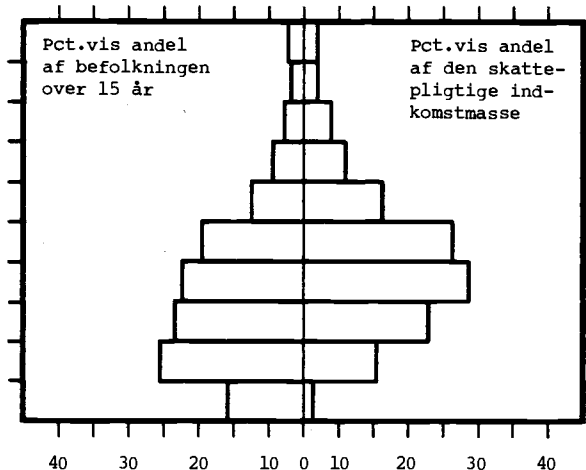
Enlige grønlandere i alt

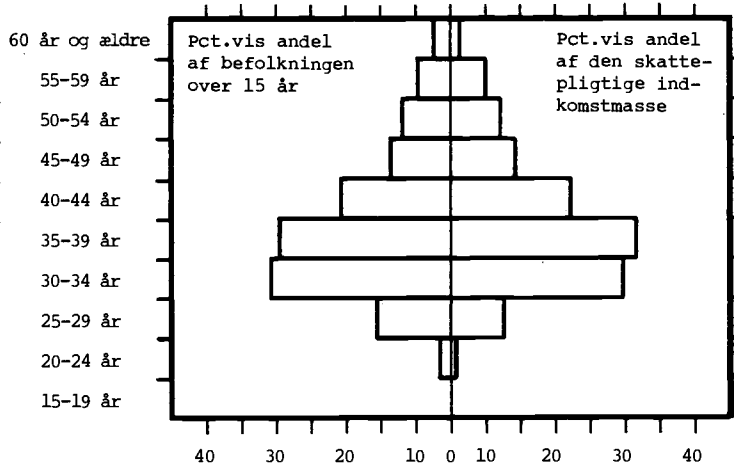
Ægtepar grønlandere

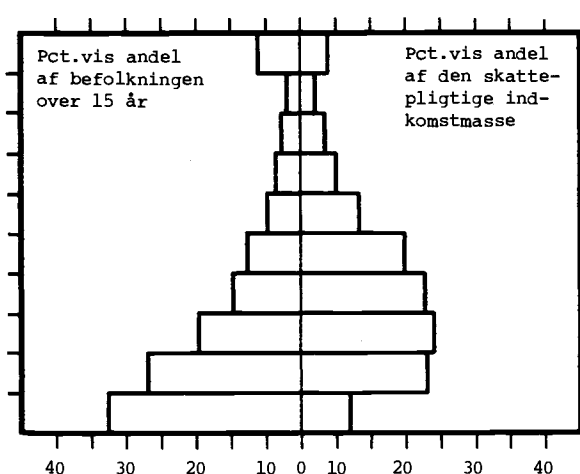
Enlige ikke-grønlandere i alt

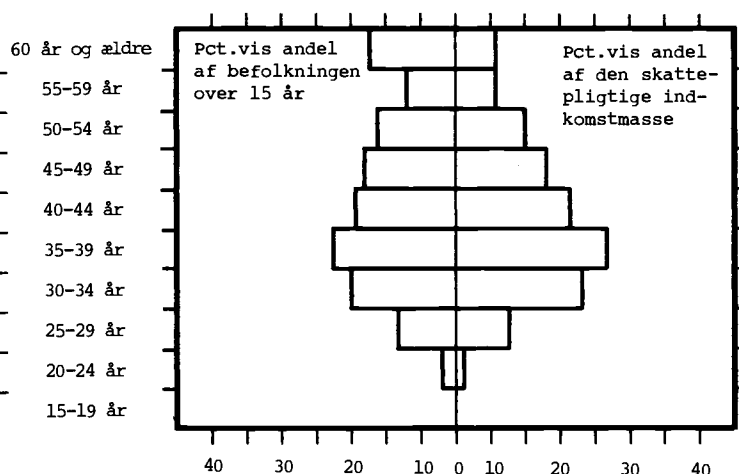
Ægtepar ikke-grønlandere

Enlige i alt

Ægtepar i alt

Tabel V.3 Den gennemsnitlige skattepligtige indkomst inkl. takserede indkomster fordelt efter køn, civilstand, fødested og alder. Grønland 1979. De personlige skattepligtige indkomster

	Antal hovedpersoner 1	Enlige						
		Grønlandere			Ikke-grønlandere			
		Mænd 2	Kvinder 3	I alt 4	Mænd 5	Kvinder 6	I alt 7	
Antal hovedpersoner		9.257	8.383	17.640	4.048	1.327	5.375	
----- gnstl. skattepligtig indkomst kr. -----								
Aldersintervaller:								
Under 20 år	6.394	12.500	6.300	9.500	12.900	7.400	10.100	
20-24 år	5.154	34.800	21.900	28.900	46.000	24.800	39.100	
25-29 år	3.865	47.500	28.200	39.200	82.300	53.000	74.200	
30-34 år	3.139	52.800	<u>32.400</u>	<u>45.200</u>	110.500	70.000	103.900	
35-39 år	2.862	<u>54.400</u>	29.600	42.500	110.200	66.100	111.600	
40-44 år	1.980	45.900	30.700	39.300	<u>120.200</u>	77.400	115.900	
45-49 år	1.617	41.100	27.700	34.600	109.200	59.000	102.900	
50-54 år	1.320	33.400	27.600	30.300	118.500	<u>96.200</u>	<u>113.800</u>	
55-59 år	866	33.000	30.000	31.100	90.200	67.600	86.400	
60-66 år	950	31.300	27.100	28.700	102.100	39.600	90.700	
67 år og derover	1.191	17.700	16.300	16.700	42.000	16.100	34.200	
Tilsammen	29.338	32.100	19.000	25.900	88.300	39.400	76.300	
(forts.)								
		Alle enlige			Ægtepar		Alle hovedpersoner 14	
		Mænd 8	Kvinder 9	I alt 10	Grønlandere 11	Ikke-grønlandere 12		Alle 13
Antal hovedpers.		13.305	9.710	23.015	4.557	1.766	6.323	29.338
----- gnstl. skattepligtig indkomst kr. -----								
Aldersintervaller:								
Under 20 år	12.500	6.400	9.500	5.800		5.800	5.800	
20-24 år	37.700	22.400	31.200	67.000	91.000	72.300	32.100	
25-29 år	59.500	33.500	49.500	86.900	130.000	102.300	56.600	
30-34 år	81.300	<u>41.600</u>	70.100	97.200	171.800	133.300	89.000	
35-39 år	<u>87.600</u>	36.900	<u>73.300</u>	<u>98.500</u>	192.800	<u>135.500</u>	<u>97.300</u>	
40-44 år	81.800	36.300	67.800	93.300	198.200	125.200	94.000	
45-49 år	69.900	30.800	55.200	89.100	194.500	108.300	82.200	
50-54 år	62.500	34.800	49.700	78.800	189.000	97.600	75.200	
55-59 år	54.500	32.700	43.300	67.200	<u>198.300</u>	91.150	67.500	
60-66 år	50.800	27.700	37.900	58.000	129.200	61.900	48.800	
67 år og derover	20.300	16.300	17.500	37.600		39.900	39.900	
Tilsammen	49.200	21.800	37.700	81.800	178.400	108.800	53.000	

Anm. Personer med uoplyst fødested er medregnet som ikke-grønlandere. Derfor vil gennemsnitstallene for ikke-grønlandere og i alt ikke svare til tallene i tabel II.7.

I tabel V.4 vises specielt indkomstforholdene for de unge. Søjle 4 viser den procentvise andel i hver aldersgruppe med indkomst. Da overførselsindkomster m.v. ikke spiller nogen nævneværdig rolle i disse aldre, kan procenterne også siges at give et mål for erhvervstilknytningen, forstået som en slags erhvervsfrekvens. For 15-årige er procenten 46, mens den for 19-årige er 83, dvs. frekvensen viser en betydelig stigning.

To tredjedel af de unge mellem 15 og 20 år havde skattepligtig indkomst, og to tredjedel af de unge med indkomst havde indkomster under 20.000 kr.

Søjle 5 og 6 viser niveauet for den gnstl. indkomst for dels hele aldersgruppen, dels den del af aldersgruppen, der har indkomst. Niveauerne for indkomsten ses at stige med alderen.

I søjle 7 vises den procentvise andel af den del af aldersgruppen, der har små indkomster, dvs. mindre end 20.000 kr. i forhold til alle i aldersgruppen med indkomst. Procenten er faldende, således som det kan forventes. For 15-årige har 87 pct. således små indkomster, mens det for 20-årige gælder, at mere end halvdelen af personerne med indkomst havde indkomster, der var større end 20.000 kr. Den nederste del af tabellen viser en specifikation på detaljerede indkomstintervaller af de lave indkomsters hyppighed. Det ses umiddelbart, at for de yngste aldersgrupper er der flest personer med indkomst mellem 1 og 2000 kr. Først for 20-årige ændres dette billede, således at der i denne aldersgruppe er flest, der har indkomster mellem 2001 og 4000 kr., men i øvrigt er fordelingen på de enkelte indkomstgrupper ret jævn.

Yderligere kan nævnes, at ca. halvdelen af de erhvervsaktive 15-årige havde skattepligtige indkomster på under 4000 kr., typisk småindhandling og indkomster fra feriejob.

Tabel V.5 viser indkomstforholdene for de 50-70 årige hovedpersoner målt ud fra størrelsen af deres gnstl. skattepligtige indkomst. Det ses, at langt de fleste har en eller anden form for skattepligtig indkomst enten i form af erhvervsindkomst eller i form af skattepligtig overførselsindkomst som fx aldersrente.

Niveauerne for de gnstl. skattepligtige indkomster varierer en del fra alder til alder, men niveauerne ligger overalt betydeligt over niveauerne for de unges indkomster (ses ved sammenligning af tabel V.4, søjle 6 med søjle 4 i tabel V.5). Andelene af personer med

Tabel V.4 De 15-20 åriges indkomstforhold i 1979, belyst ved størrelsen af deres gnstl. skattepligtige indkomst

	Hovedpersoner I alt 1	Uden indkomst 2	Med indkomst 3	Pct.andel med indkomst 4=3:1	Gnstl. ind- komst for alle 5	Gnstl. indkomst for dem, der har indkomst 6	Pct.andel af personer med indkomst, hvor ind- komsten er under 20.000 kr. 7				
	kr.										
15 år	1318	709	609	46	4.100	8.872	87				
16 år	1354	618	736	54	5.910	10.873	83				
17 år	1246	473	773	62	7.621	12.285	78				
18 år	1247	379	868	70	12.142	17.444	66				
19 år	1229	210	1019	83	18.560	22.385	55				
20 år	1172	171	1001	85	21.992	25.759	47				
I alt	7566	2560	5006	66	11.450	17.305	67				
	Hovedpersoner med indkomst mellem 1 og 20.000 kr. i alt										
		1- 2.000 kr.	2.001- 4.000 kr.	4.001- 6.000 kr.	6.001- 8.000 kr.	8.001- 10.000 kr.	10.001- 12.000 kr.	12.001- 14.000 kr.	14.001- 16.000 kr.	16.001- 18.000 kr.	18.001- 20.000 kr.
	antal hovedpersoner										
15 år	531	168	86	67	53	45	23	20	28	17	24
16 år	610	153	97	74	43	66	42	39	35	19	42
17 år	603	113	102	86	64	57	39	43	34	22	43
18 år	569	115	82	72	56	54	31	39	37	37	46
19 år	557	82	56	61	51	75	38	45	47	48	54
20 år	470	47	57	41	41	46	49	44	50	52	43
I alt	3340	678	480	401	308	343	222	230	231	195	252

Table V.5 Indkomstforholdene i 1979 for de 50-70 årige hovedpersoner, målt ud fra størrelsen af deres skattepligtige indkomst

	Hovedpersoner			Gnstl. skatte- pligtig ind- komst pr. hovedperson	Pct.-andel af hovedpersoner med skatteplig- tig indkomst, men under 20000 kr.
	Uden indkomst	Med indkomst	antal		
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
50 år	300	34	266	73.501	10
51 år	261	24	237	76.204	11
52 år	254	29	225	77.348	15
53 år	259	20	239	72.111	16
54 år	246	26	220	77.255	13
55 år	163	11	152	82.778	16
56 år	172	6	166	70.756	17
57 år	157	9	148	56.606	27
58 år	186	9	177	72.508	23
59 år	189	9	180	55.064	25
60 år	140	1	139	59.570	24
61 år	137	8	129	55.110	28
62 år	127	5	122	46.606	30
63 år	146	3	143	49.559	29
64 år	140	10	130	51.370	31
65 år	126	11	115	38.495	32
66 år	134	7	127	39.125	38
67 år	103	13	90	33.582	38
68 år	95	6	89	35.268	39
69 år	95	16	79	24.097	46
70 år	94	6	88	32.888	41
Over 70 år	804	178	626	20.188	45
I alt	4328	441	3887	49.106	26

Tabel V.6 Den gnstl. skattepligtige indkomst for forskellige alders- og befolkningsgrupper i Grønland i 1979 med 1977-indkomsten sat lig 100

	Enlige									Ægtepar		
	Grønlandere			Ikke-grønlandere			Alle			Grønlandere hovedpersoner	Ikke-grønlandere hovedpersoner	Alle ægtepar
	Mænd	Kvinder	I alt	Mænd	Kvinder	I alt	Mænd	Kvinder	I alt			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
	gnstl. skattepligtig indkomst 1977 = 100											
15-19 år	127	116	124	140	156	143	128	120	125	..	..	..
20-24 år	137	136	137	100	103	103	129	131	131	138	131	138
25-29 år	136	138	135	120	120	119	125	129	125	138	118	127
30-34 år	156	151	156	133	133	134	137	138	138	140	127	130
35-39 år	151	148	152	129	131	129	136	143	139	139	122	131
40-44 år	157	145	154	143	155	145	144	143	147	145	133	143
45-49 år	155	141	150	141	112	141	148	128	146	145	127	139
50-54 år	146	124	135	158	155	157	146	131	141	138	123	129
55-59 år	138	156	148	153	110	145	139	141	139	142	170	159
60 år og derover	153	149	151	213	201	230	165	150	158	144	189	147
I alt	137	134	136	125	112	123	130	128	130	140	128	134

indkomster under 20.000 kr. er langt mindre for ældre end for unge.

Sammenfattende fra tabel V.4 og tabel V.5 kan konstateres, at ældres gennemsnitlige indkomstniveau ligger betydeligt over de unges både som følge af, at relativt flere af de ældre end af de unge har skattepligtige indkomster og som følge af, at indkomstniveauet for de ældre er højere end for de yngre.

Da indkomstudviklingen ikke følges på individbasis, kan materialet hvert år alene give et samlet billede af indkomstforholdene betragtet som tværsnit. Et sådant billede, hvor 1977-oplysningerne er sat lig 100, gives i tabel V.6 for 1979.

Indkomstniveauet er steget mest for grønlændere (36 pct. for enlige og 40 pct. for ægtepar mod henholdsvis 23 pct. og 28 pct. for ikke-grønlændere). Mellem enlige grønlændere synes der at være blevet en større skævhed mellem mænds og kvinders indkomstniveau generelt og for så at sige alle aldersgruppers vedkommende. For grønlandske og især for ikke-grønlandske mænd synes indkomstudviklingen at have været gunstigst for de ældre aldersgrupper.

For ægtepar, hvor ægtemanden er grønlænder, ses stigningen at være af nogenlunde samme omfang for alle aldersgrupper, mens dette ikke er tilfældet for ægtepar, hvor ægtemanden ikke er grønlænder.

Generelt ses indkomststigningen på 2 år i de gnstl. skattepligtige indkomster at være meget betydelig. De svageste indkomststigninger findes hos de unge, hvor indkomstniveauerne er lave.

Det samlede billede af indkomstniveauet set i relation til alder viser, at alderen er af afgørende betydning ved bedømmelse af indkomstniveauet for de forskellige grupper. Endvidere ses såvel indkomstniveauerne som indkomstudviklingen at være relativt dårligere for de unge end for den øvrige del af befolkningen. Med hensyn til indkomstniveauet for alle aldersgrupper for henholdsvis grønlændere og ikke-grønlændere synes der at være en tendens til indkomstudjævning. Betragtes udviklingen i indkomstniveauerne for henholdsvis mænd og kvinder, synes der derimod at udvikle sig en større skævhed.

KAPITEL VI

DEN GEOGRAFISKE FORDELING AF DE PERSONLIGE SKATTEPLIGTIGE INDKOMSTER

De økonomiske forhold og den økonomiske udvikling i Grønland er i meget høj grad bestemt af Grønlands beliggenhed, store udstrækning og af den lille befolknings spredte geografiske placering.

For det første indebærer de nævnte faktorer, at transport kommer til at spille en afgørende rolle for økonomien. For det andet bevirker de klimatiske forhold i relation til disse faktorer, at bygge- og anlægsarbejder og opbygning af infrastrukturen bliver meget omkostningskrævende, således at generelle standardforbedringer i levevilkårene vanskeliggøres. Disse forhold får indirekte til følge, at den offentlige sektor øges, når den lokale selvforsyningsgrad falder, som det er sket i Grønland i de senere år.

Endelig betyder disse forhold, at den del af den grønlandske økonomi, der er betinget af de levende ressourcer, dvs. fiskeri, fangst og fåreavl med tilknyttet fremstillingsvirksomhed, bliver stærkt påvirket af vejrlig og marginale klimaændringer.

Åbentvandskommunerne på Vestkysten har langt de bedste muligheder for økonomisk udvikling, hvilket også er blevet tilgodeset ved anlægsinvesteringerne igennem en årrække, således at indkomstniveauet her er højere end andre steder i Grønland. I de seneste år er også Diskobugtområdet i et vist omfang kommet mere med i den økonomiske udvikling, mens yderdistrikterne Upernavik, Thule, Angmagssalik, Scoresbysund, Nanortalik og Kangatsiaq ligger på et betydeligt lavere indkomstniveau. Det høje indkomstniveau i Umanak er en følge af, at minen Den sorte Engel er placeret i kommunen, og da lønningerne her ligger betydeligt over de gennemsnitlige lønninger i Grønland, fremkommer det høje indkomstniveau.

Tabel VI.1 viser antal skattepligtige hovedpersoner fordelt efter størrelsen af deres skattepligtige indkomst og efter kommune, samt udviklingen i de gennemsnitlige skattepligtige indkomster fra 1977 til 1978 og fra 1978 til 1979.

Tabellen viser, at indkomststigningen fra 1978 til 1979 er stærkere end fra 1977 til 1978, og dette i særdeleshed for grønlændere. I 1978 fandtes den højeste gennemsnitlige indkomst i Godthåb kommune for alle og for grønlændere (henholdsvis 66.600 kr.

Tabel VI.1 Antal hovedpersoner fordelt efter kommune, fødested samt efter størrelsen af deres og deres ægtefælles skattepligtige indkomst. Grønland 1979. De personlige skattepligtige indkomster, inkl. tekserede indkomster

	Antal	Skattepligtig indkomst	Skattepligtig indkomst								Gnstl. skattepligtig indkomst		
			20000 kr. og derunder	20001-40000 kr.	40001-50000 kr.	50001-70000 kr.	70001-100000 kr.	100001-160000 kr.	Mere end 160000 kr.	I alt	1979	Stigning fra 1977 til 1978	Stigning fra 1978 til 1979
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
		1000 kr.	procentvis fordeling								kr.	pct.	
Nanortalik													
Alle hovedpersoner	1733	70.820	48,1	18,6	7,3	8,3	6,9	6,8	4,0	100,0	40.900	11,3	21,7
Heraf grønlandere	1450	44.919	51,5	21,0	8,1	8,3	5,7	3,7	1,8	100,1	31.000	19,6	33,6
Julianehåb													
Alle hovedpersoner	1955	96.475	38,6	18,8	6,8	11,3	9,6	9,4	5,6	100,1	49.300	20,3	9,3
Heraf grønlandere	1526	56.880	42,4	21,6	7,6	12,5	8,1	6,0	1,8	100,0	37.300	17,6	18,8
Narssaq													
Alle hovedpersoner	1453	73.545	36,7	21,5	8,5	10,3	8,1	9,7	5,3	100,1	50.600	9,1	20,2
Heraf grønlandere	1028	37.848	41,2	23,3	9,9	11,6	6,3	6,5	1,1	99,9	36.800	6,3	29,1
Ivigut													
Alle hovedpersoner	396	26.441	22,7	24,5	7,8	7,8	8,1	23,5	5,6	100,0	66.800	..	24,9
Frederikshåb													
Alle hovedpersoner	1547	90.766	36,3	17,6	6,7	11,2	9,6	11,4	7,2	100,0	58.700	9,3	24,4
Heraf grønlandere	1256	61.611	37,9	19,3	7,6	12,3	9,2	9,4	4,5	100,2	49.100	9,1	36,4
Godthåb													
Alle hovedpersoner	6002	437.344	30,2	15,9	7,1	10,1	11,0	14,2	11,6	100,1	72.900	14,4	9,5
Heraf grønlandere	3726	168.505	37,1	21,5	9,2	12,1	9,4	7,0	3,8	100,1	43.100	9,0	8,3
Sukkertoppen													
Alle hovedpersoner	2318	129.408	36,6	20,3	7,1	9,4	8,9	10,7	6,9	99,9	55.800	18,6	22,4
Heraf grønlandere	1868	81.139	39,2	23,4	8,1	10,2	8,1	8,0	3,0	100,0	43.300	8,7	27,7
Holsteinsborg													
Alle hovedpersoner	2445	136.881	37,9	16,7	6,4	10,7	10,3	11,3	6,6	99,9	56.000	5,2	16,2
Heraf grønlandere	1853	81.708	40,0	18,3	7,7	12,3	10,4	8,4	2,9	100,0	44.100	6,2	17,3
Kangatsiaq													
Alle hovedpersoner	632	16.141	59,3	18,7	5,2	6,6	4,9	3,6	1,6	99,9	25.500	10,5	32,1
Heraf grønlandere	597	13.490	61,1	18,9	5,0	6,7	5,0	2,2	1,0	99,9	22.600	15,5	37,8
Egedesminde													
Alle hovedpersoner	2123	94.998	45,0	14,9	6,7	10,8	10,3	9,0	3,3	100,0	44.700	4,7	10,4
Heraf grønlandere	1731	61.553	47,7	17,1	7,2	11,9	9,1	6,1	1,0	100,1	35.600	7,7	16,0
Christianshåb													
Alle hovedpersoner	1037	50.069	32,9	25,9	8,0	11,3	9,2	8,6	4,1	100,0	48.300	19,5	17,5
Heraf grønlandere	867	34.534	34,6	28,7	8,4	11,8	8,7	6,6	1,3	100,1	39.800	14,9	19,9
Jakobshavn													
Alle hovedpersoner	2214	104.520	41,2	17,5	8,3	10,0	9,6	8,9	4,4	99,9	47.200	16,0	16,3
Heraf grønlandere	1796	64.306	45,5	19,2	9,6	10,8	8,2	5,2	1,6	100,1	35.800	17,3	17,4
Godhavn													
Alle hovedpersoner	584	26.096	44,3	14,7	7,5	11,1	8,6	10,3	3,4	99,9	44.700	13,7	10,1
Heraf grønlandere	501	19.408	46,9	15,4	8,4	11,8	7,8	7,6	2,2	100,1	38.700	13,0	17,3
Umanak													
Alle hovedpersoner	1705	95.910	41,2	15,2	7,0	8,6	7,4	9,8	10,8	100,0	56.300	6,1	8,3
Heraf grønlandere	1229	38.744	53,1	17,2	7,7	9,0	6,3	5,3	1,5	100,1	31.500	10,3	12,9
Upernavik													
Alle hovedpersoner	1060	34.363	56,1	16,9	5,8	7,7	5,3	5,9	2,3	100,0	32.400	13,4	6,6
Heraf grønlandere	935	24.719	58,8	18,5	5,9	7,6	4,7	3,6	0,9	100,0	26.400	6,7	14,8
Thule¹													
Alle hovedpersoner	427	11.977	60,0	18,7	4,9	4,4	4,9	4,4	2,6	99,9	28.100	..	..
Heraf grønlandere	363	7.619	63,9	20,1	4,4	4,1	4,4	2,2	0,8	99,9	21.000	..	..
Angmagssalik													
Alle hovedpersoner	1400	47.077	59,3	14,3	6,2	5,9	4,2	6,5	3,6	100,0	33.600	21,1	14,7
Heraf grønlandere	1217	25.784	65,2	15,4	6,8	6,1	3,7	2,4	0,4	100,0	21.200	26,0	15,2
Scoresbysund													
Alle hovedpersoner	307	11.680	54,4	15,3	4,2	5,9	6,8	9,4	3,9	99,9	38.000	6,6	6,4
Heraf grønlandere	247	6.497	58,7	18,6	4,0	6,5	7,3	4,5	0,4	100,0	26.300	6,1	8,2
Hele Grønland													
Alle hovedpersoner	29338	1554.511	40,1	17,5	7,0	9,6	8,9	10,3	6,6	100,0	53.000	10,9 ¹	13,5 ¹
Heraf grønlandere ²	22197	829.644	45,4	20,1	8,0	10,6	7,8	6,1	2,1	100,1	37.400	11,0 ¹	19,1 ¹

Anm.: Personer med uoplyst fødested er medregnet blandt ikke-grønlandere.

¹Thule kommune indgår ikke i 1978. ²Inkl. Ivigut.

og 39.800 kr.). I 1979 lå det højeste niveau for alle stadig i Godthåb (72.900 kr.), men niveauet for grønlandere kom i Frederikshåb kommune op på 49.100 kr. og passerede derved niveauet i Godthåb på 43.100 kr. Også i Holsteinsborg og i Sukkertoppen kom det gennemsnitlige indkomstniveau for grønlandere højere op end i Godthåb - henholdsvis 44.100 kr. og 43.300 kr.

Det næsthøjeste niveau i 1979 for alle på 66.800 kr. havde den lille Ivigtut kommune, hvor A/S Kryolitselskabet Øresund stadig har aktiviteter. Herefter lå flere kommuner nogenlunde på samme niveau, Frederikshåb (58.700 kr.), Umanak (56.300 kr.), Holsteinsborg (56.000 kr.) og Sukkertoppen (55.800 kr.).

Den laveste gennemsnitlige indkomst for alle fandtes i 1979 ligesom i 1978 i Kangatsiaq kommune (1979 25.500 kr.)

Tabellen viser også, at udviklingen fra 1977 til 1978 og fra 1978 til 1979 i de gennemsnitlige skattepligtige indkomster har været meget forskelligartet i de enkelte kommuner. Fra 1977 til 1978 var den laveste stigning 4,7 pct. i Egedesminde kommune og den højeste 21,1 pct. i Angmagssalik kommune. Fra 1978 til 1979 var den laveste stigning 6,4 pct. i Scoresbysund kommune og den højeste 32,1 pct. i Kangatsiaq kommune.

Udover geografisk placering spiller også urbaniseringsgraden og arten heraf - det vil i Grønland sige byer, bygder og stationer - en afgørende rolle for indkomstniveauet. Ved by forstås det vigtigste (største) beboede sted i hver kommune. Der er således 18 byer i Grønland, nemlig en i hver kommune. Med stationer menes vejr- og radiostationer m.v., og bygder omfatter de øvrige beboede steder i kommunerne. Baserne og stationerne uden for den kommunale inddeling indgår ikke, da disse områder ikke er omfattet af skattelovgivningen i 1979.

Der var i begyndelsen af 1979 141 beboede steder i Grønland inden for kommunalinddelingen, heraf 18 byer, 103 bygder og 20 stationer. Oversigt VI.1 sammenfatter beskatningsgrundlaget i byer, bygder og stationer. Oversigten viser, at bygderne tegner sig for ca. en femtedel af skattepopulationen, en tiendedel af den skattepligtige indkomstmasse og for 7 pct. af udskrivningsgrundlaget. Der er således klart tale om, at bygdeindkomsterne ligger lavt i forhold til byernes indkomstniveau.

Oversigt VI.1 Beskatningsgrundlaget i byer, bygder og stationer i Grønland 1979

	Andel af skattepligti- ge personer 1	Andel af skatteplig- tig indkomstmasse inkl. takserede 2	Andel af skatte- ydere 3	Andel af ud- skrivnings- grundlaget 4
	pct.			
Byer	80	87	86	89
Bygder	18	9	12	7
Stationer ...	2	4	2	4
I alt	100	100	100	100

Tabel VI.2 viser indkomstforholdene i byer, bygder og stationer fordelt efter størrelsen af indkomsten. Den gennemsnitlige indkomst for hovedpersoner er 53.000 kr., men der er betydelige forskelle mellem byer, bygder og stationer. Således er den gnstl. indkomst i byer 57.300 kr., i bygder 27.600 kr. og i stationer 115.400 kr.

Fordelingen på indkomstintervaller viser, at det lave gnstl. niveau i bygderne fremkommer som følge af, at en meget stor del af skattepopulationen (næsten 60 pct.) har indkomster, der er lavere end 20.000 kr.

Med undtagelse af Frederikshåb kommune jf. nedenfor er der i alle kommuner betydelig forskel i indkomstniveauerne mellem by og bygder.

Tabel VI.3 viser indkomsterne i alle Grønlands byer, bygder og stationer i 1979.

Når disse niveauer betragtes, skal der erindres om, at forbrug og levevis adskiller sig en del i byerne og bygderne, således at den nominelle forskel i niveauerne ikke nødvendigvis indebærer en helt tilsvarende lavere levestandard. Når de enkelte kommuner betragtes, ses Frederikshåb kommune at udgøre en bemærkelsesværdig undtagelse, idet indkomstniveauerne i byen og bygderne er nogenlunde ens. Det ses også, at indkomstniveauet i Frederikshåbs bygder Arsuk og Avigait ligger højere end det gnstl. indkomstniveau for hele Grønland. Dette er en følge af den fabriksmæssige fiskeproduktion i Arsuk.

De sidste to søjler i tabellen viser antallet af de personer, der betaler skat, samt det samlede udskrivningsgrundlag. Kender man skatteprocenterne (se oversigt I.1) findes bidraget til kom-

Tabel VI.2 Antal hovedpersoner fordelt efter størrelsen af deres og deres ægtefællers skattepligtige indkomster inkl. takserede indkomster, samt på byer, bygder og stationer i de enkelte kommuner. Grønland 1979

Nr. Kommunenaavn	Antal hovedpersoner	Skattepligtig indkomstmasse	Gnstl. skattepligtig indkomst	Mindre end 20 000 kr.	20001-40000 kr.	40001-50000 kr.	50001-70000 kr.	70001-100 000 kr.	100 001-160 000 kr.	Over 160000 kr.	procentvis andel	
											1	2
		1000 kr.	— kr. —									
01 <u>Nanortalik</u>	1.733	70.820	40.900	48,1	18,6	7,3	8,3	6,9	6,8	4,0		
By	913	39.840	43.600	45,0	19,4	7,9	8,5	6,9	7,6	4,7		
Bygder	770	24.937	32.400	53,8	18,7	6,8	8,2	6,8		5,8		
Stationer	50	6.043	120.900	22,0					78,0			
02 <u>Julianehåb</u>	1.955	96.475	49.300	38,6	18,8	6,8	11,3	9,6	9,4	5,6		
By	1.677	87.722	52.300	36,9	18,2	6,7	11,9	9,9	10,0	6,4		
Bygder	} 278	8.753	31.600	49,3	22,5	7,2	7,2		13,8			
Stationer												
03 <u>Narssaq</u>	1.453	73.545	50.600	36,7	21,5	8,5	10,3	8,1	9,7	5,3		
By	1.225	60.692	49.500	36,8	21,6	8,7	10,7	8,1	9,4	4,7		
Bygder	135	3.756	27.800	52,6	25,2							
Stationer	93	9.097	97.800	10,8	15,1							
04 <u>Ivigut</u>	396	26.441	66.800	22,7	24,5	7,8	7,8	8,1	23,5	5,6		
By	321	18.472	57.500	25,9	28,7	8,7	7,8	8,1	20,8			
Stationer	75	7.969	106.300	...	...	...	...	...	...	...		
05 <u>Frederikshåb</u>	1.547	90.766	58.600	36,3	17,6	6,7	11,2	9,6	11,4	7,2		
By	1.334	78.842	59.100	36,2	18,5	6,7	10,7	9,2	11,3	7,4		
Bygder	213	11.924	56.000	37,6	11,7	6,1	14,6	12,2		17,8		
06 <u>Godthåb</u>	6.002	437.344	72.900	30,2	15,9	7,1	10,1	11,0	14,2	11,6		
By	5.678	420.789	74.100	29,9	15,6	7,0	10,1	11,0	14,4	12,0		
Bygder	293	13.096	44.700	38,2	21,8	8,9	10,6	10,6		9,9		
Stationer	31	3.459	111.600	...	...	...	...	...	...	...		
07 <u>Sukkertoppen</u>	2.318	129.408	55.800	36,6	20,3	7,1	9,4	8,9	10,7	6,9		
By	1.831	110.377	60.300	34,3	19,4	7,2	10,1	9,3	11,7	8,0		
Bygder	} 487	18.733	39.000	45,2	23,5	7,1	7,1	7,3	9,8			
Stationer												
08 <u>Holsteinsborg</u>	2.445	136.881	56.000	37,9	16,7	6,4	10,7	10,3	11,3	6,6		
By	2.326	133.126	57.200	37,1	16,7	6,1	11,2	10,3	11,7	6,9		
Bygder	} 119	3.384	30.200	53,6	17,9			28,6				
Stationer												
09 <u>Kangatsiaq</u>	632	16.141	25.500	59,3	18,7	5,2	6,6	4,9	3,6	1,6		
By	268	8.049	30.000	53,0	19,8	7,5	6,7	5,2		7,8		
Bygder	364	8.091	22.200	64,0	17,9	3,6	6,6		8,0			
10 <u>Egedesminde</u>	2.123	94.998	44.700	45,0	14,9	6,7	10,8	10,3	9,0	3,3		
By	1.945	91.075	46.800	43,4	14,6	6,6	11,1	11,0	9,7	3,6		
Bygder	} 178	3.577	20.800	61,6	19,2		19,2					
Stationer												
11 <u>Christianshåb</u>	1.037	50.069	48.300	32,9	25,9	8,0	11,3	9,2	8,6	4,1		
By	994	48.918	49.200	31,8	26,3	7,9	11,6	9,3	8,8	4,3		
Bygder	43	1.151	26.800	56,1					43,9			
12 <u>Jakobshavn</u>	2.214	104.520	47.200	41,2	17,5	8,3	10,0	9,6	8,9	4,4		
By	2.015	99.151	49.200	39,8	17,3	8,4	10,4	10,0	9,5	4,8		
Bygder	} 199	4.717	24.800	58,4	20,5		21,1					
Stationer												
14 <u>Godhavn</u>	584	26.096	44.700	44,3	14,7	7,5	11,1	8,6	13,7			
By	536	25.193	47.000	42,5	13,8	7,8	11,8	9,3	11,0	3,8		
Bygder	} 48	903	18.800	66,7			33,3					
Stationer												
15 <u>Umanak</u>	1.705	95.910	56.300	41,2	15,2	7,0	8,6	7,4	9,8	10,8		
By	892	55.905	62.700	35,1	12,3	7,7	11,3	10,0	13,8	9,8		
Bygder	627	14.225	22.700	60,0	21,5	6,4	5,7		6,4			
Stationer	186	25.781	138.600	7,0	8,1	5,9	4,8	7,5	15,6	51,1		
16 <u>Upernavik</u>	1.060	34.363	32.400	56,1	16,9	5,8	7,7	5,3	5,9	2,3		
By	500	24.276	48.600	42,2	13,8	8,2	11,4	8,4	11,2	4,8		
Bygder	560	10.088	18.000	68,6	19,6	3,6		8,3				
17 <u>Thule</u>	427	11.977	28.100	60,0	18,7	4,9	4,4	4,9	4,4	2,6		
By	241	9.223	38.300	49,8	18,7	7,5	5,8	7,1	6,6	4,5		
Bygder	186	2.754	14.800	72,8								
18 <u>Angmagssalik</u>	1.400	47.077	33.600	54,4	15,3	4,2	5,9	6,8	9,4	3,9		
By	653	31.439	48.100	48,9	13,6	7,2	7,2	5,7	11,2	6,2		
Bygder	} 747	13.774	18.800	69,4	15,0	5,5	4,8	3,0	2,3			
Stationer												
19 <u>Scoresbysund</u>	307	11.681	38.000	40,1	17,5	7,0	9,6	8,9	10,3	6,6		
By	242	9.716	40.100	52,1	14,9	5,0	7,0	6,6	14,4			
Bygder	} 65	1.965	29.000	65,1	15,9		19,0					
Stationer												
<u>Hele Grønland</u>	29.338	1.554.511	53.000	40,1	17,5	7,0	9,6	8,9	10,3	6,6		
Byer	23.592	1.352.804	57.300	36,7	17,3	7,2	10,4	9,7	11,4	7,3		
Bygder	5.258	145.268	27.600	57,8	19,3	6,0	6,5	5,5	3,6	1,3		
Stationer	488	56.439	115.400	12,9	9,2	5,3	7,0	8,0	27,0	30,7		

Anm. 1. Byer er inkl personer med ufuldstændig adresse. Det drejer sig om 790 skatteydere med et udskrivningsgrundlag på i alt 45,3 mill. kr.

Tabel VI.3 Indkomstforholdene i de enkelte byer, bygder og stationer i Grønland 1979

	Antal familie-	Antal hoved-	Gnstl. skatte-	Skatte-	Gnstl. skatte-	Udskrivningsgrundlag	
	kerner ¹	personer	pligtige indkomst pr. hovedperson	pligtig indkomst inkl. takserede	pligtig indkomst pr. familiekerne	Antal hovedpersoner	I alt inkl. takserede
	1	2	3	4	5	6	7
			-kr.-	-1000 kr.-	-kr.-		-1000 kr.-
HELE GRØNLAND	18.278 ¹	29.339	52.984	1.554.511	79.477 ¹	17.598	1.092.823
BYER	14.645	23.592	57.342	1.352.804	92.373	15.102	972.220
BYGDER	3.633	5.258	27.628	145.268	39.986	2.056	72.521
STATIONER	94	489	115.417	56.439	...	440	48.082
NANORTALIK KOMMUNE	1.147	1.733	40.865	70.820	61.744	893	45.067
BYEN	583	913	43.636	39.840	68.336	510	26.304
BYGDER	551	770	32.386	24.937	45.258	339	13.676
STATIONER	13	50	120.856	6.043	...	44	5.087
BYGDER:							
Augpilagtoq	86	125	25.263	3.158	36.720	50	1.510
Frederiksdal	84	118	26.179	3.089	36.775	49	1.449
Tasiussaq	42	53	36.639	1.942	46.235	27	991
Sletten og Kagdlimiut	92	98	32.491	3.184	34.610	46	1.592
Sydprøven	244	351	36.136	12.684	51.983	158	7.584
Øvrige: Saputit, Nalassut, Nugarssuk, Narssarssuaq, Akuliaruseq og Lichtenau	...	25	28.262	707	...	166	390
STATIONER:							
Prins Christians Sund	...	13	129.090	1.678	...	13	1.469
Angissoq loranstation	...	24	87.742	2.106	...	20	1.669
Øvrige: Frederiksdal loranstation, St.Nordiske kabelstation	...	13	165.361	2.150	...	11	1.851
JULIANEHÅB KOMMUNE	1.292	1.955	49.348	96.475	74.671	1.207	65.507
BYEN	1.112	1.677	52.309	87.722	78.887	1.069	61.064
BYGDER	180	277	31.598	8.753	48.626	138	4.443
BYGDER:							
Sardloq	38	62	24.363	1.511	39.750	29	572
Egalugarssuit	59	80	32.422	2.594	43.962	41	1.302
Qagssimiut	53	98	28.210	2.765	52.162	40	1.466
Øvrige: Kaersutsiaq, Kangerdluarssorujuk, Tasiluk, Egaluit, Qanisartut, Upernaviarssuk	30	37	50.375	1.864	62.130	28	1.103
NARSSAQ KOMMUNE	836	1.453	50.616	73.545	87.973	938	50.808
BYEN	700	1.225	49.545	60.692	86.703	796	41.773
BYGDER	95	135	27.822	3.756	39.536	58	1.696
STATIONER	41	93	97.817	9.097	221.878	84	7.339
BYGDER:							
Igaliko	33	43	22.626	973	29.483	17	361
Qagssiarssuk	33	46	29.617	1.362	41.283	19	723
Øvrige: Qordlortoq, Tasiussaq m.fl.	29	46	243.136	11.184	385.664	18	488
STATIONER:							
Narssarssuaq	41	84	105.766	8.884	216.703	79	7.261

forts.

Tabel VI.3 (fortsat) Indkomstforholdene i de enkelte byer, bygder og stationer i Grønland 1979

	Antal familie- kerner	Antal hoved- perso- ner	Gnstl. skatte- pligtige indkomst pr. hoved- person	Skatte- pligtig indkomst inkl. taksere- de	Gnstl. skatte- pligtig indkomst pr. fami- liekerne	Udskrivningsgrundlag Antal hoved- personer	I alt inkl. takserede
	1	2	3	4	5	6	7
IVIGTUT KOMMUNE	- ²	396 ²	-kr.- 66.770	-1000 kr.- 26.441	-kr.- ...	385	-1000 kr.- 22.136
BYEN	- ²	321	57.546	18.472	...	312	15.398
BYGDER OG STATIONER	- ²	75	106.250	7.969	...	73	6.738
FREDERIKSHÅB KOMMUNE	1.052	1.548	58.634	90.766	86.279	993	63.742
BYEN	889	1.335	59.057	78.842	88.686	861	55.635
BYGDER	163	213	55.981	11.924	73.153	132	8.107
BYGDER:							
Arsuk	137	179	57.418	10.278	75.021	112	7.057
Avigait	14	21	57.921	1.216	86.882	14	829
Narssalik	12	13	33.060	430	35.815	..	221
GODTHÅB KOMMUNE	3.652	6.002	72.866	437.344	119.755	4.242	335.019
BYEN	3.453	5.678	74.109	420.789	121.862	4.039	324.023
BYGDER	198	293	44.697	13.096	66.142	176	8.052
STATIONER	...	31	111.580	3.459	...	27	2.944
BYGDER:							
Fiskønæsset	139	190	48.319	9.181	66.048	116	5.935
Kapisigdlit	56	86	30.056	2.585	46.157	46	1.137
Øvrige (Qórqut, Neriunaq)	...	17	78.273	1.331	...	14	979
STATIONER:							
Færingehavn	...	20	110.292	2.206	...	17	1.871
SUKKERTOPPEN KOMMUNE	1.453	2.318	55.827	129.407	89.062	1.450	89.175
BYEN	1.144	1.831	60.282	110.377	96.484	1.196	78.448
BYGDER	309	487	39.076	19.030	61.587	254	10.727
BYGDER:							
Atangmik	54	88	31.187	2.744	50.824	41	1.306
Napassoq	87	126	45.676	5.755	66.152	72	3.565
Kangâmiut	166	266	38.469	10.233	61.644	137	5.653
HOLSTEINSBORG KOMMUNE	1.649	2.445	55.984	136.881	83.008	1.532	97.524
BYEN	1.556	2.326	57.234	133.126	85.557	1.480	95.477
BYGDER	93	119	31.552	3.755	40.373	52	2.047
BYGDER:							
Itivdleq	45	50	28.769	1.438	31.966	23	704
Sarfánguaq	48	62	31.373	1.945	40.524	26	1.049
KANGÅTSIAQ KOMMUNE	424	632	25.539	16.141	38.068	242	8.298
BYEN	163	268	30.035	8.049	49.383	122	4.715
BYGDER	261	364	22.229	8.091	31.001	120	3.584
BYGDER:							
Agto	124	173	21.973	3.801	30.655	56	1.699
Niaqornârssuk	91	128	24.353	3.117	34.254	49	1.460
Øvrige (Igíniarfik, Ikerasârssuk)..	46	63	18.618	1.173	25.499	15	425

forts.

Tabel VI.3 (fortsat) Indkomstforholdene i de enkelte byer, bygder og stationer i Grønland 1979

	Antal familie- kerner	Antal hoved- perso- ner	Gnstl. skatte- pligtige indkomst pr.hoved- person	Skatte- pligtig indkomst inkl. takserede	Gnstl. skatte- pligtig indkomst pr.fami- liekerne	Udskrivningsgrundlag	
	1	2	3	4	5	Antal hoved- personer	I alt inkl. takserede
			-kr.-	-1000 kr.-	-kr.-		-1000 kr.-
EGEDESMINDE KOMMUNE	1.420	2.123	44.747	94.998	66.900	1.151	62.779
BYEN	1.299	1.945	46.825	91.075	70.112	1.090	61.170
BYGDER	121	178	22.039	3.923	32.421	61	1.609
BYGDER:							
Hunde Ejland	48	64	24.060	1.540	32.081	24	623
Akúnáq	73	114	20.903	2.383	32.645	32	986
CHRISTIANSHÅB KOMMUNE	636	1.037	48.282	50.069	78.725	695	31.265
BYEN	603	994	49.213	48.918	81.124	679	30.812
BYGDER	33	43	26.773	1.151	34.886	16	453
Ikamiut	33	43	26.773	1.151	34.886	16	453
JAKOBHAVN KOMMUNE.....	1.487	2.214	47.209	104.520	70.289	1.302	70.064
BYEN	1.345	2.015	49.206	99.151	73.718	1.225	67.488
BYGDER	142	199	26.983	5.370	37.814	77	2.576
BYGDER:							
Claushavn	34	54	21.091	1.139	33.497	16	445
Rodebay	33	38	22.898	870	26.368	13	349
Qeqertaq	33	35	28.994	1.015	30.751	20	437
Sarqaq	42	72	32.581	2.346	55.852	22	1.344
GODHAVN KOMMUNE	366	584	44.686	26.096	71.301	321	17.049
BYEN	337	536	47.002	25.193	74.757	306	16.759
BYGDER	29	48	18.818	903	31.148	15	
Diskofjord	29	48	18.818	903	31.148	15	290
UMANAK KOMMUNE	898	1.705	56.252	95.910	106.804	985	70.693
BYEN	443	892	62.673	55.905	126.196	586	42.434
BYGDER	416	627	22.687	14.225	34.194	223	5.657
STATIONER	...	186	138.605	25.781	...	176	22.602
BYGDER:							
Niaqornat	36	47	22.086	1.038	28.834	17	323
Qaersut	78	110	23.217	2.554	32.741	35	1.120
Ikerasak	70	123	22.433	2.759	39.417	49	1.054
Sātut	92	146	24.519	3.580	38.911	57	1.568
Uvkusigssat	57	80	21.450	1.716	30.105	25	654
Igdlorssuit	44	72	24.298	1.749	39.760	27	673
Núgátsiaq	39	49	16.904	828	21.238	13	265
STATION: Marmorilik	...	186 ²	138.605	25.781	...	176 ²	22.602
UPERNAVIK KOMMUNE	702	1.060	32.418	34.363	48.951	444	19.736
BYEN	286	500	48.551	24.276	84.879	283	16.243
BYGDER	416	560	18.014	10.088	24.250	161	3.493
BYGDER:							
Sdr. Upernavik	46	65	21.487	1.397	30.363	23	629
Prøven	73	91	21.309	1.939	26.563	31	625
Augpilagtoq	40	73	16.682	1.218	30.444	19	440
Tugssáq	22	22	25.246	555	25.246	10	202
Tasiussaq	57	82	17.948	1.472	25.820	23	562
Kraulshavn	45	69	16.267	1.122	24.943	18	383
Djævelens Tommelfinger.....	60	75	17.895	1.342	22.368	17	469
Øvrige (Naujât,Ivnârssuit, Nutârmiut, Ikerasârssuk) ..	73	83	12.561	1.043	14.281	20	183

forts.

Tabel VI.3 (fortsat) Indkomstforholdene i de enkelte byer, bygder og stationer i Grønland 1979

	Antal	Antal	Gnstl.	Skatte-	Gnstl.	Udskrivningsgrundlag	
	familie- kerner	hoved- perso- ner	skatte- pligtige indkomst pr.hoved- person	pligtig indkomst inkl. takserede	skatte- pligtig indkomst pr.familie- kerne	Antal hoved- personer	I alt inkl. takserede
	1	2	3	4	5	6	7
			-kr.-	-1000 kr.-	-kr.-		-1000 kr.-
THULE KOMMUNE	262	427	28.050	11.977	45.714	141	6.864
BYEN	144	241	38.271	9.223	64.051	104	6.034
BYGDER	118	186	14.805	2.754	23.337	37	830
BYGDER:							
Savigsivik	35	57	14.499	826	23.612	10	190
Siorapaluk	27	34	14.595	496	18.379	10	119
Øvrige (Moriussaq, Herbert Ø, Qerqertat)	56	95	15.064	1.431	25.555	17	520
ANGMAGSSALIK KOMMUNE ekskl. stationer	932	1.400	33.626	47.077	50.512	544	29.561
BYEN	466	653	48.145	31.439	67.465	330	22.134
BYGDER	466	733	18.791	13.774	29.557	201	5.798
STATIONER	...	14	133.198	1.865		13	1.602
BYGDER:							
Isortoq	47	83	18.302	1.519	32.320	23	490
Tiniteqilâq	69	96	13.247	1.272	18.431	17	508
Kap Dan	134	226	18.944	4.281	31.950	60	1.966
Kûngmiut	147	234	22.334	5.226	35.551	81	2.335
Sermiligâq	51	68	16.569	1.127	22.092	14	395
Øvrige (Ikâteq, Qernertuarssuit) ..	18	26	13.412	349	19.373	..	106
STATION Kulusuk	...	14	133.198	1.865		13	1.602
SCORESBYSUND KOMMUNE	164	307	38.047	11.680	71.222	133	7.535
BYEN	122	242	40.147	9.716	79.635	114	6.309
BYGDER	42	65	30.230	1.965	46.785	19	1.226
BYGDER:							
Kap Tobin	31	31	43.417	1.346	43.417	12	974
Kap Hope	11	34	18.207	619	56.276	..	252

¹ Antal og gennemsnit alene for byer og bygder. På stationer er normalt så mange begrænset skattepligtige personer, at familiekernebegrebet ikke giver mening.

² Antallet af begrænset skattepligtige personer er så stort, at familiekernebegrebet bliver uinteressant.

munerne og Landskassen for indkomstskatterne ved at multiplicere udskrivningsgrundlaget med skatteprocenten. Disse resultater kan bl.a. sammenholdes med bygde- og kommuneregnskaberne, således at det bliver muligt at vurdere indtægterne overfor udgifterne i de enkelte dele af kommunen.

Forlades de skattemæssige betragtninger, kan gennemsnit beregnes i relation til familiekeernebegrebet. Ved en familiekeerne forstås i denne tabel enten ægtepar eller enlige over 18 år med eller uden hjemmeboende børn under 18 år eller enlige under 18 år med hjemmeboende børn eller ugifte under 18 år, der ikke er hjemmeboende.

Det ses, at den gennemsnitlige indkomst per familiekeerne i alt i byer og bygder udgjorde 79.477 kr., men at der er stor forskel mellem byer (92.373 kr.) og bygder (39.986 kr.).

Den højeste gennemsnitlige familiekeerneindkomst ligger ligesom for hovedpersoner i Godthåb, og den laveste gennemsnitlige familiekeerneindkomst ligger også ligesom for hovedpersoner i Kangatsiaq kommune.

Flere af kommunerne i Grønland er af meget beskedent størrelse set ud fra et befolknings- og indkomstmæssigt synspunkt. Det gælder først og fremmest Thule med 771 indbyggere og Scoresbysund med 496 indbyggere pr. 1/1-1980. Endvidere har enkelte kommuner en udpræget bygdestruktur, forstået således, at byen i kommunen egentlig er en bygd, og befolkningen ikke er koncentreret et enkelt sted i kommunen. Denne struktur har fx Upernavik, Angmagssalik og Nanortalik, men i særlig udpræget grad gælder det Kangatsiaq kommune, hvor "bybefolkningen" kun omfatter 411 indbyggere over for kommunens samlede indbyggertal på 1162.

For at undersøge, om indkomststrukturen i kommuner af de ovenfor omtalte typer ligner strukturen i de større bygder mere end den almindelige kommunestruktur, er forholdene sammenlignet med forholdene i de større bygder i Grønland, defineret som bygder med mere end 300 indbyggere.

I analysen sammenlignes forholdene i Thule, Scoresbysund og Kangatsiaq derfor med forholdene i Sydprøven (Nanortalik), Arsuk (Frederikshåb), Fiskenæsset (Godthåb), Kangamiut (Sukkertoppen) og Kap Dan og Kungmiut - begge Angmagssalik.

Tabel VI.4 viser antal hovedpersoner fordelt efter størrelsen af den skattepligtige indkomst i de større bygder og mindre kommuner i Grønland i 1979.

Tabel VI.4 Antal hovedpersoner fordelt efter størrelsen af den skattepligtige indkomst inkl. takserede indkomster i de større bygder og mindre kommuner. Grønland 1979

	Antal hovedpersoner	Skattepligtig indkomstmasse	Gnstl. skattepligtig indkomst	Mindre end 20 000 kr.	20001-40000 kr.	40001-50000 kr.	50001-70000 kr.	70001-100000 kr.	100 001 kr. og derover
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
		1 000 kr.	kr.	procentvis andel					
Sydprøven	351	12.684	36.136	53,6	16,6	6,7	8,1	7,6	7,3
Arsuk	179	10.278	57.418	37,1	11,8	— 20,8 —	—	— 30,3 —	—
Fiskenæsset	190	9.181	48.319	34,8	22,1	— 20,4 —	—	— 22,7 —	—
Kangamiut	266	10.233	38.469	44,7	21,3	— 14,6 —	—	8,7	10,7
Kangatsiak	632	16.141	25.539	59,2	18,7	5,2	6,6	5,0	5,2
Heraf byen	268	8.049	30.035	53,8	19,1	— 14,8 —	—	— 12,3 —	—
Heraf Agto	173	3.801	21.973	64,9	18,7	— 7,6 —	—	— 8,8 —	—
Thule i alt	427	11.977	28.050	60,0	18,7	5,0	4,4	5,0	7,0
Heraf byen	241	9.223	38.271	52,8	19,1	— 11,6 —	—	— 16,6 —	—
Kap Dan	226	4.281	18.944	70,8	14,1	— 9,3 —	—	— 5,8 —	—
Kungimiut	234	5.226	22.334	62,4	17,5	— 12,8 —	—	— 7,3 —	—
Scoresbysund	307	11.680	38.047	54,4	15,3	— 10,1 —	—	6,8	13,4
Heraf byen	242	9.716	40.147	50,5	17,3	— 11,7 —	—	— 20,4 —	—

Tabellen viser, at andelen af hovedpersoner med indkomster under 20.000 kr. i høj grad er bestemmende for det samlede indkomstniveau. I Kap Dan, som har det laveste gennemsnitlige indkomstniveau, har godt 70 pct. af skattepopulationen en skattepligtig indkomst under 20.000 kr. Her skal gøres opmærksom på, at netop i Kap Dan er der betydeligt arbejde med husflid, og indkomster herfra, i det omfang der er tale om direkte indtægter ved salg til turister fra Island, kan ikke påregnes inkluderet i den skattepligtige indkomst. I Kungimiut, Thule og Kangatsiaq ligger andelen på ca. 60 pct. Forskellen i indkomstniveauet mellem bygderne og kommunerne er ikke stor, men niveauet er dog lidt højere i kommunerne end i bygderne forårsaget af, at der selv i de små kommuner er enkelte med relativt høje indkomster.

Arsuk og Fiskeneset adskiller sig ved et højt niveau for den gennemsnitlige skattepligtige indkomst. I Arsuk er den gennemsnitlige indkomst endog højere end den gennemsnitlige indkomst for hele Grønland.

I både Arsuk og Fiskeneset er andelen med skattepligtige indkomster under 20.000 kr. relativt beskedne, henholdsvis 37,1 pct. og 34,8 pct., men i Arsuk er der en relativt større andel med højere indkomster end i Fiskeneset.

Det gennemsnitlige indkomstniveau i Grønlands største bygder Kangamiut (det oprindelige Sukkertoppen) og i Sydprøven i Nanortalik kommune ligger på højde med indkomstniveauet i Scoresbysund og Thule by.

KAPITEL VII

DE SKATTEFRI INDKOMSTER

Ved skattefrie indkomster forstås tre hovedtyper af indkomster, omfattende for det første pengeindkomster ved indhandling til Den kongelige grønlandske Handel og private, der ligger under beløbsgrænsen for skattepligtige B-indkomster, for det andet naturalieindkomst og for det tredje indkomstoverførsler fra det offentlige. I det følgende vil størrelsen af disse indkomster blive søgt belyst. Der sigtes ikke her ved mod en direkte levestandardbetragtning med belysning af udviklingen i forbrugsmulighederne, idet hverken beskatning eller egentligt kollektivt konsum, dvs. ydelser fra de offentlige institutioner (skole- og sundhedsvæsen, kirke og retsvæsen m.v.) inddrages. Indkomstbegrebet omfatter i princippet en samlet opgørelse af de personlige indkomster uafhængig af, om det drejer sig om penge- eller naturalieindkomster. Det skal dog nævnes, at en del erhvervsmæssige indkomster ikke er omfattet af det foreliggende skattemateriale, således at niveauet for pengeindkomsterne er for lavt. Da det imidlertid fortrinsvis drejer sig om selskaber og kun i mindre omfang om selvstændige erhvervsdrivendes indkomster, skal problemet ikke omtales yderligere her, men i stedet i kapitel IX, hvor de samlede erhvervsmæssige indkomster behandles.

VII.1 De skattefrie B-indkomster

De skattefrie B-indkomster omfatter flere forskellige elementer, som kan opgøres mere eller mindre nøjagtigt, men alt i alt med en rimelig grad af præcision.

Det første element af de skattefrie B-indkomster omfatter de skattefrie B-indkomster for de personer, som har en positiv skattepligtig B-indkomst. Beløbsmæssigt svarer dette til de skattefrie B-indkomstfradrag personerne selv foretager ved beregningen af deres skattepligtige B-indkomst.

I slutningen af 1970'erne måtte skattepligtige helårsansatte ægtepar fradrage 6000 kr., enlige 4000 kr., og personer, der blev gift i året, 8000 kr. For skattepligtige, der var delårsansatte, beregnes fradraget i forhold til den del af året, de var skattepligtige. Var fx et ægtepar skattepligtigt til Grønland et halvt år, udgjorde fradraget 3000 kr.

Størrelsen af dette element af den skattefrie B-indkomst i 1977, 1978 og 1979 fremgår af oversigt VII.1.

Sammenlignes 1977 med 1979 ses, at der er langt flere personer med B-indkomst i 1979. Det gnstl. niveau for de skattefrie B-indkomster er nogenlunde uændret, da reglerne for skattefrie B-indkomst ikke er blevet ændret i perioden. Den skattefrie del af B-indkomstmassen er steget 25 pct. fra 1977 til 1979, og især har stigningen været markant for enlige, idet indkomsten er øget 33 pct. Udbredelsen af B-indkomst i befolkningen (målt ved antal skattepligtige personer med B-indkomst i forhold til skattepopulationen) er nogenlunde uændret for ikke-grønlandere, men er øget noget for grønlandere (fra 20 til 23 pct.).

Til disse skattefrie B-pengeindkomster skal lægges de B-pengeindkomster, som andre dele af skattepopulationen modtager ved indhandling til Den kongelige grønlandske Handel og private, men som er for små til at skulle påføres selvangivelsen. Mens de til rådighed værende materialer ikke åbner mulighed for at konstatere, hvor mange personer, der har sådanne små B-pengeindkomster, er der visse muligheder for at vurdere beløbet, idet den samlede værdi af indhandling til Den kongelige grønlandske Handel og private virksomheder kendes. Derimod kendes værdien af salg til andre private ikke, således at denne størrelse i givet fald må skønnes.

Beregningen er foretaget ved at fratraske fangst- og fiskeriindkomster, der er større end det skattefrie beløb, samt de skattefrie B-indkomster hos dem, der har skattepligtige indhandlingsindkomster. fra den totale indhandlingsværdi hos Den kongelige grønlandske Handel og private erhvervsdrivende. Der er ikke skønnet noget beløb for uan-givet salg til private ("salg på brættet").

Oversigt VII.2 viser værdien af indhandlingen til Den kongelige grønlandske Handel og private virksomheder (opgjort ekskl. brætsalg) i 1978 og 1979. Oplysningerne stammer fra Ministeriet for Grønland. Stigningen fra 1978 til 1979 i den private indhandling har ifølge denne opgørelse været mindre end stigningen i indhandlingsværdien til Den kongelige grønlandske Handel.

Oversigt VII.3 viser indhandlingen opdelt på om den er skattefrie eller ej.

Beregnet på denne måde udgør den skattefrie B-pengeindkomst ekskl. brætsalg i 1978 69,6 mill. kr. og i 1979 63,6 mill. kr. Den samlede indhandling er steget 26 pct., men en større del af indhandlingen er blevet skattepligtig, således som det umiddelbart måtte

Oversigt VII.1 De skattefri B-indkomster for personer med positiv skattepligtig B-indkomst. 1977, 1978 og 1979

		Antal			Gnstl. beløb, kr.			Samlet beløb, 1000 kr.		
		Enlige	Ægtepar	I alt	Enlige	Ægtepar	I alt	Enlige	Ægtepar	I alt
<u>1977</u>	Grønlandere	2024	1835	3859	3.987	6.022	4.955	8.070	11.050	19.121
	Ikke-grønlandere	902	651	1553	3.666	5.676	4.508	3.307	3.695	7.001
	Totalt	2926	2486	5412	3.888	5.932	4.827	11.377	14.745	26.122
	Grønlandere i pct.af totalen	69	74	71	103	102	103	71	75	73
<u>1978</u> ¹	Grønlandere	2283	1915	4198	3.990	6.020	4.916	9.109	11.528	20.637
	Ikke-grønlandere	1034	763	1797	3.626	5.636	4.479	3.749	4.300	8.049
	Totalt	3317	2678	5995	3.877	5.911	4.785	12.858	15.828	28.686
	Grønlandere i pct.af totalen	69	72	70	103	102	103	71	73	72
<u>1979</u>	Grønlandere	2808	2225	5033	3.991	6.020	4.889	11.207	13.399	24.606
	Ikke-grønlandere	1064	723	1787	3.706	5.617	4.480	3.944	4.062	8.006
	Totalt	3873	2948	6821	3.913	5.923	4.782	15.151	17.461	32.612
	Grønlandere i pct.af totalen	73	75	74	102	102	102	74	77	75
Pct.vis stigning i totalen fra										
1977 til 1979		32	19	26				33	18	25
Skattepligtige grønlandere med B-indkomst i pct. af alle skattepligtige grønlandere:										
	1977	13	41	20						
	1979	16	49	23						
Skattepligtige ikke-grønlandere med B-indkomst i pct. af alle skattepligtige ikke-grønlandere:										
	1977	20	36	24						
	1979	20	41	25						

Anm.: Afrundinger bevirker, at totalerne for de samlede beløb i 1000 kr. ikke altid stemmer.

¹ Ekskl. Thule.

forventes, når der er stigende indkomster og priser i samfundet. De skattefrie indkomster skønnes til henholdsvis 70 mill. kr. og knap 65 mill. kr. i 1978 og 1979.

Oversigt VII.2 Indhandlingsværdien,- Den kongelige grønlandske Handel og private. 1978 og 1979

	KGH			Private ekskl. brætsalg			I alt		
	1978	1979	Pct. stigning	1978	1979	Pct. stigning	1978	1979	Pct. stigning
	— 1000 kr.—			— 1000 kr.—			— 1000 kr.—		
Indhandling:									
Fangst inkl. bonus	11.986	12.541	12	2.363	2.419	2	13.549	14.960	10
Fiskeri inkl. bonus	116.972	157.992	35	77.642	88.390	14	194.596	246.382	27
Samlet indhandlingsværdi	128.158	170.533	33	79.987	90.809	14	208.145	261.342	26

Oversigt VII.3 Skattepligtig og skattefrie indhandlingsværdi i Grønland 1978 og 1979

	1978	1979
	— mill. kr. —	
Samlede indhandlingsværdi i alt	208,1	261,3
÷ skattepligtig indhandling ¹	138,5	197,7
skattefrie indhandling	69,6	63,6
÷ skattefrie indhandling hos dem, der har skattepligtig indhandling ²	25,0	30,0
Øvrige skattefrie indhandling ekskl. uopgivet salg ved brættet	44,6	33,6

¹Beregnet på grundlag af selvstændiges regnskabsoplysninger og takserede indkomster for selvstændige.

²Skønnet på grundlag af oplysningerne i oversigt VII.1.

VII.2 Naturalieindkomster

Ved naturalieindkomst forstås i dette kapitel værdien af en husholdnings forbrug af egne fangst- og fiskeprodukter, dvs. indkomster der ikke er pengeindkomster.

Naturalieindkomsten er stadig af stor betydning for det grønlandske samfund, specielt i bygderne. En opgørelse af denne indkomst er

vanskelig, men i det følgende er det forsøgt at skønne over den omtrentlige størrelse af denne indkomst.

Den opgørelse af naturalieindkomsten, som findes i "Økonomisk politik i Grønland" (G 60), bygger på forbrugsundersøgelsen 1956/57 foretaget af Statistisk Departement. Her blev der taget udgangspunkt i de fysiske mængder af de forskellige produkter og de priser, hvortil de pågældende produkter handledes lokalt i Grønland. Resultatet af beregningen viste, at naturalieindkomsterne kunne anslås groft til ca. 25 pct. af nettoindkomsterne i 1956/57. Nettopengeindkomsterne er i G 60 defineret som summen af lønninger og pensioner og indhandlingsværdien fratrukket anslåede omkostninger ved indhandling. Oversigt VII.4 viser G 60's skøn for naturalieindkomst.

Oversigt VII.4 Naturalieindkomst, mængde og værdi i G 60

	Kg. "kød" pr. person ¹	Naturalieindkomst inkl. værdien af fugle og fisk mill. kr. årets priser
1955	78	7,0
1956	82	7,5
1957	78	8,1
1958	84	8,7
1959	82	9,1
1960		9,7

Kilde: Økonomisk Politik i Grønland (G 60).

¹Ekskl. mængden af fugle og fisk.

Bygger på 1956/57 forbrugsundersøgelsen, foretaget af Statistisk Departement, og fangstlisteoplysninger.

I 1960 svarer det til en naturalieindkomst pr. grønlænder på 319 kr.

Naturligvis er de anvendte priser meget bestemmende for resultatet af beregningen. I G 60 er antaget, at naturalieforbrugets pengeværdi kan måles til de priser, hvortil vedkommende produkter handles på de lokale markeder i Grønland, selv om der var knyttet betydelig usikkerhed til disse priser.

Når man i dag ønsker at beregne naturalieindkomstens størrelse, er der flere forskellige muligheder, der kan forsøges.

En måde kunne være at prøve at ajourføre G 60's resultater på 319 kr. pr. grønlander ved at tage højde for den stedfundne prisudvikling ved anvendelse af de relevante priser fra detailpristallet og forbrugerpristallet for Grønland. Gøres dette, vil de 319 kr. være steget til 1163 kr., 1267 kr. og 1393 kr. i henholdsvis 1977, 1978 og 1979. Da den grønlandske befolkning, som i 1960 udgjorde 30.378 personer, er steget til 40.609 personer primo 1978, 40.775 personer primo 1979 og 40.947 personer primo 1980, kan den samlede naturalieindkomst beregnes til 47 mill. kr., 52 mill. kr. og 57 mill. kr. i henholdsvis 1977, 1978 og 1979 mod knap 10 mill. kr. i 1960.

En anden metode til beregning af naturalieindkomsten kunne være at tage udgangspunkt i forbrugsundersøgelsen for 1977-78 og foretage en opregning ved anvendelse af oplysninger om antallet af husstande fra folke- og boligtællingen 1976.

I Statistisk Tabelværk 1978:VI, folke- og boligtællingen i Grønland 26. oktober 1976, tabel 17, er de private husstande opgjort i relation til forskellige kriterier, og på basis af denne tabel er oversigt VII.5 konstrueret, idet de husstande for hvilke der ikke foreligger oplysninger om fødested og bopæl er fordelt på de enkelte grupper.

Oversigt VII.5 Husstande i folke- og boligtællingen 1976

	Oplysninger fra tabelværket	Korrigerede tal
Grønlandske husstande i byer	6.548	6.646
Grønlandske husstande i bygder	1.983	2.013
Ikke-grønlandske husstande i byer	3.230	3.278
Ikke-grønlandske husstande i bygder ..	<u>103</u>	<u>105</u>
Subtotal	11.864	
Husstande i alt	12.042	12.042
Forskel mellem subtotal og total	178	

Kilde: Folke- og boligtællingen i Grønland 20. oktober 1976.

De korrigerede tal fra oversigt VII.5 anvendes i det følgende ved opregningen af forbrugsundersøgelsens resultater.

Ifølge forbrugsundersøgelsens grundmateriale forekom naturalieindkomst, der ikke indhandledes, i 53 pct. af interviewene med grønlandske lønmodtagerhusstande i byerne, i 79 pct. af interviewene med grønlandske husstande i bygderne og i 55 pct. af interviewene med ikke-grønlandere i byerne. Totalt set viste undersøgelsen noget overraskende således ingen forskel i hyppigheden af naturalieindkomstens forekomst blandt grønlandere og ikke-grønlandere i byerne, men alene en forskel i omfanget af naturalieindkomst. Sammenholdes by og bygder er såvel hyppigheden som omfanget af naturalieindkomsten betydeligt større i bygderne end i byerne. I relation til de forskellige feltundersøgelser, der er foretaget i bygder i Grønland, ville man dog have formodet, at hyppigheden af naturalieindkomst i bygder ville være større end det fremgår af forbrugsundersøgelsens resultater.

Ved de videre beregninger ud fra forbrugsundersøgelsen, hvor de fysiske mængder opregnes til totalmængder for Grønland, skal erindres om, at udsnittet er meget begrænset og usikkerheden derfor betydelig. For Frederikshåb, Kangatsiaq, Thule og Scoresbysund kommuner, der er meget afhængige af primærerhvervene, foreligger ikke interview. Ej heller foreligger interview for Ivigtut. Dette såvel som det faktum, at det drejer sig om lønmodtagerhusstande, trækker formentlig i retning af en undervurdering af de totale mængder.

I oversigt VII.6 er mængderne beregnet på grundlag af forbrugsundersøgelsens materiale relateret til de indhandlede mængder med henblik på at finde den andel, der går uden om pengeøkonomien, samt for at muliggøre en sammenligning med andre eksisterende totaloplysninger i det begrænsede omfang, at dette er muligt. Det første punkt er belyst i oversigten. For det andet punkts vedkommende er oplysningerne dernæst i oversigt VII.7 sammenholdt med indberetningerne fra fangstlisteførerne i Grønland. Oplysningerne er hentet fra tabel 53 i Ministeriet for Grønlands Årsberetning for 1982. For hvaler, sæler, hvalrosser og rener opgøres antal og samlet kødudbytte, for ræve alene et antal.

Oversigt VII.6 Ikke-indhandlede og indhandlede mængder af fangst og fiskeri

	:Forbrugsundersøgelsen :				:Opregnede mængder :				:Indhand- :lede :mængder :i 1978 ² :	:Samlede :mængder :
	:Grønlandere		Ikke- grønl.	: Total	:Grønlandere		Ikke- grønl.	: Total		
	:By	Bygder			:By	Bygder				
Antal interviewere	126	38	87	251						
Antal interviewere med ikke- indhandlede mængder	67	30	48	145						
Interviewere med ikke-ind- handlede mængder, pct.	53	79	55	58						
Antal lønmodtagerhusstande i folke- og boligtællingen 1976 .				7.330						
Antal husstande i alt i folke- og boligtællingen 1976	6.646	2.013	3.278	12.042 ¹						
	----- ikke-indhandlede mængder -----									
Sæler, antal	303	342	4	649	15.982	18.117	151	34.255		
Sælskind, antal	191	251	4	446	10.074	12.767	156	22.997	72.740	95.737
Sælkød, ton	12,3	14,3	0,1	26,7	648,8	758,6	3,5	1410,9	144	1555
Sildepiskere, antal	1	4	0	5	53	212	0	265		
Andre hvaler, antal	6	10	0	16	316	513	0	829		
Mattaq, ton ³	0,5	0,7	0	1,2	27	35	.			
Hvalkød, ton ³	0,8	31,6	0	4,4	43	189	.	} 294	147 ⁴	971 ²
Ræveskind, antal	3	15	1	19	158	795	39	834	2.185	3.019
Rensdyr, antal	41	130	57	228	2.163	6.887	2.216	11.266		
Rensdyrkød, ton	1,9	10,1	3,0	15,0	102	533	116	751	81	832
Alke, lomvier, antal	1.855	3.022	1.136	6.013	97.844	106.795	44.173	248.812	.	.
Edderfugle, antal	598	984	348	1.930	31.542	52.126	13.532	97.200	.	.
Ryper, antal	956	2.468	437	3.861	50.425	130.739	16.992	198.156	.	.
Andre fugle, antal	1.474	200	351	2.025	77.748	1.121	13.649	92.518	.	.
Uvak, ton	3,7	1,2	0,6	5,5	221	349	22	592	4.418	5.010
Torsk, ton	17,4	4,4	2,2	24,0	972	233	85	1.290	39.041	40.331
Havkat, ton	3,8	1 1,0	0,6	5,4	199	55	24	278	2.152	2.430
Hajer, antal	33	-	12	45						
Hajkød, kg	5.150	-	1.300	6.450	272	-	51	323	167	490
Hellefisk, kg	6.304	920	1.042	8.266	333	49	41	423	5.977	6.400
Skællaks, kg	900	177	60	1.137	47	9	2	58	992	1.050
Fjeldørred, kg	3.405	2.105	337	5.847	180	112	13	305	138	443
Angmagssat, kg	4.256	3.285	983	8.524	224	174	38	436	297	733
Andre fisk, kg	565	-	50	615	27	-	2	29	1.548	1.577

¹Inkl. 105 ikke-grønlandske husstande i bygder. Ved opregningen er de ikke-grønlandske husstande i bygder behandlet som ikke-grønlandske husstande i byer.

²Indhandlet til Den kongelige grønlandske Handel og private virksomheder.

³Bortset fra sildepiskere.

⁴Inkl. sildepiskere. Ifølge forbrugsundersøgelsen er det opregnede antal sildepiskere 265. Idet der regnes med et kødudbytte på 2000 kg pr. sildepisker, kan det samlede kødudbytte opgøres til 560 ton.

Oversigt VII.7 Totale fangstoplysninger. Opgjort ud fra forbrugsundersøgelsen og indhandlingsoplysninger sammenholdt med fangstlisteoplysningerne. 1978

	Totaltal opregnet fra forbrugsundersøgelsen og oplysninger om indhandlede mængder		Totaltal ifølge fangstlisteoplysninger	
	Antal	Kødudbytte — ton —	Antal	Kødudbytte — ton —
Hvaler ¹				
Sildepiskere ...	265	530	180	360
Andre hvaler ...	829	441	2.268	601
I alt	1.094	971	2.448	961
Ræve	3.019		2.184 ²	
Sæler ³	95.737	1.555	108.626	2.760
Rener	11.266	832	4.862	292
Hvalrosser ⁴			221	50
Isbjørne ⁴			85	10
I alt		3.358		4.073

Anm.: Thule og Scoresbysund indgår ikke i forbrugsundersøgelsen.

¹I forbrugsundersøgelsen er hvaler kun opdelt på sildepiskere og andre hvaler.

²Iflg. Ministeriet for Grønlands Årsberetning er alle 2.184 fangede ræve indhandlet.

³Alt efter art kan en sæls kødudbytte variere fra 20 kg til 110 kg. Langt de fleste af de fangede sæler - ca. 85 pct. - er netsider, hvor udbyttet er 20 kg. I forbrugsundersøgelsen er sælers kødudbytte sat lig 20 kg.

⁴Ingen oplysninger i forbrugsundersøgelsen, da hverken Thule eller Scoresbysund indgår i undersøgelsen, og da forekomsten af disse arter i øvrigt er sjælden. Formentlig indhandles det meste af disse værdier.

Det opregnede materiale fra forbrugsundersøgelsen suppleret med indhandlingsoplysninger sammenholdt med fangstlisteoplysningerne viser, at der for flere arters vedkommende er tale om endog meget betydelige forskelle mellem oplysningerne.

Blandt årsagerne hertil kan nævnes, at kommunerne Scoresbysund og Thule ikke er omfattet af forbrugsundersøgelsen, og netop disse kommuner er udprægede fangstkommuner.

Endvidere må påpeges, at såvel hvaler som sæler har et meget forskelligt kødudbytte alt efter art. For hvalers vedkommende varierer kødudbyttet fra 20 kg (marsvin) til 10.000 kg (finhvaler), og for sælers vedkommende varierer kødudbyttet fra 20 kg (netsider) til 110 kg (remmesæler). Det opregnede antal sæler fra forbrugsundersøgelsen på

34.255 er indgået i beregningen med et gennemsnitligt kødudbytte på 20 kg.

Sidst, men ikke mindst, må de meget betydelige usikkerhedsfaktorer ved en opregning fra forbrugsundersøgelsens spinkle materiale have in mente.

Ved opgørelsen af mængderne til beregningen af naturalieindkomsten er det som følge af de ovennævnte forhold valgt at benytte følgende metode: For de arter, hvor fangstlisteoplysninger foreligger, er mængdeoplysningerne fremkommet ved at fratække de indhandlede mængder fra fangstlisteoplysningerne. For de øvrige arter er forbrugsundersøgelsens oplysninger anvendt.

Ved anvendelse af denne metode fremkommer følgende mængder af de enkelte fangstprodukter som naturalieforbrug:

Hvalkød Det totale kødudbytte i fangstlisteopgørelsen for 1978 er opgjort til 961 ton. Kødudbyttet af de indhandlede mængder udgjorde 147 ton. Herved kan naturalieforbruget opgøres til 814 ton, svarende til ca. 16 kg pr. indbygger.

Ræveskind Da fangstlisteoplysningerne og de indhandlede mængder er identiske, indgår ræveskind ikke i naturalieforbrugsopgørelsen. Herved undervurderes opgørelsen af naturalieforbruget formentlig noget, idet en beregning ud fra forbrugsundersøgelsen alene angiver, at ca. en tredjedel af ræveskindene ikke indhandles.

Sælkød Kødudbyttet ifølge fangstlisteoplysningerne udgjorde 2760 ton. De indhandlede mængder androg 144 ton. Naturalieforbrugets størrelse kan herudfra opgøres til 2616 ton, svarende til ca. 53 kg pr. indbygger.

Sælskind Ifølge fangstlisterne er der fanget 108.626 sæler. Der indhandles 72.740, hvorved naturalieforbruget er opgjort til 35.886 skind.

Rener Opgørelsen af mængden af rener er yderst usikker. Dette ses tydeligt ved at betragte den mængdemæssige forskel i oversigt VII.7, idet antallet af rener i de to opgørelser er henholdsvis 11.266 og 4.862. Det skal her bemærkes, at antallet af rener i fangstlisteoplysningerne falder meget voldsomt. (1975 15.029 rener, 1976 9.438 rener, 1977 5.712 rener, 1978 4.862 rener og 1979 6.680 rener).

Den indhandlede mængde rensdyrkød var i 1978 81 ton, og da det totale udbytte ifølge fangstlisteoplysningerne udgjorde 292 ton, kan na-

VII.4 Samlede skattefrie indkomster

I dette afsnit sammenfattes de i indledningen til kapitel VII nævnte skattefrie indkomsttyper med henblik på en samlet vurdering af størrelsen af de skattefrie indkomster. Tabel VII.2 viser størrelsen af de skattefrie indkomster i 1977, 1978 og 1979. De skattefrie indkomstoverførsler udviser den største stigning. Selve niveauet for skattefrie indkomster er relativt højt i forhold til niveauet for de skattepligtige indkomster

Tabel VII.2 De skattefrie indkomster i 1977, 1978 og 1979

	1977	1978	1979
	———— mill. kr. ————		
Skattefrie B-indkomst	74,0	70,0	65,0
Naturalieindkomst	55,0	60,0	67,0
Skattefrie overførselsindkomst	89,8	102,4	116,1
I alt	218,8	232,4	248,1

Oversigt VII.8 Mængder, priser og værdier af ikke-indhandlet naturalieindkomst i Grønland 1978

	Mængder	Pris	Værdi 1000 kr.
Hvalkød	814 ton	10 kr. pr. kg	8.140
Sælkød	2.616 ton	7 kr. pr. kg	18.312
Sælskind	35.886 stk.	120 kr. pr. stk.	4.306
Rensdyrskind	3.500 stk.	75 kr. pr. stk.	263
Rensdyrkød	211 ton	20 kr. pr. kg	4.220
Alke, lomvier	248.812 stk.	7 kr. pr. stk.	1.742
Edderfugle	97.200 stk.	10 kr. pr. stk.	972
Ryper	198.156 stk.	15 kr. pr. stk.	2.972
Andre fugle	92.518 stk.	10 kr. pr. stk. ¹	925
Uvak	592 ton	3 kr. pr. kg	1.776
Torsk	1.290 ton	5 kr. pr. kg	6.450
Havkat	278 ton	4 kr. pr. kg	1.112
Hajkød	323 ton	1 kr. pr. kg	323
Hellefisk	423 ton	5 kr. pr. kg	2.115
Skællaks	58 ton	30 kr. pr. kg	1.740
Fjeldørred	305 ton	14 kr. pr. kg	4.270
Angmagssat	436 ton	1 kr. pr. kg	436
Lamme- og fåreprodukter jf. teksten			376
I alt			60.450

¹Skønnet gennemsnit.

VII.3 Skattefri overførselsindkomster

Størrelsen af de skattefri overførselsindkomster fra det offentlige fremgår af tabel VII.1. Oplysningerne hidhører fra kommuneregnskaberne samt for boligstøttens vedkommende også fra statsregnskabet.

Person- og familiestøtte er underholdshjælp fra det offentlige til dækning af midlertidige behov. Behovsvurderingen er i princippet individuel, og formålet med hjælpen er at sikre resocialisering. Hjælpen omfatter dog også takstmæssig fastsat hjælp i tilfælde af sygdom og arbejdsløshed for lønmodtagere, der er medlemmer af S.I.K.

Erhvervsudygtighedsrente ydes, hvor social og erhvervmæssig genplacering ikke har været mulig og hvor den pågældende eller ægtefællen er ude af stand til at erhverve sig en indkomst, der ud fra de lokale forhold er tilstrækkelig til at sikre personens underhold. Hjælpen ydes efter de gængse satser for aldersrente.

Børne- og ungdomsforsorg omfatter bl.a. udgifter til dagpleje og familiepleje samt ungdomspension og uddannelsesstøtte.

Børnetilskud kan ydes til børn under 16 år og udgjorde 1/10-79 780 kr. årligt.

Fra 1979 er tilskuddets størrelse gjort afhængigt af modtagerens indtægt og herved er udgiften til børnetilskud faldet i 1979.

Kommunal huslejestøtte omfatter hjælp til huslejenedsættelse for socialt dårligt stillede familier ud over tilskud til nedsættelse af boligydelsen i boliger, der er opført med statsstøtte.

Statens driftstilskud til boligstøtteboliger omfatter nedsættelse af renter og afdrag samt dækning af underskud af udlejningsejendomme. I 1979 henholdsvis 26,9 mill. kr. og 23,0 mill. kr. Tilskuddet består af et beløb på 40 pct. af den årlige ydelse. Hertil kommer et tilskud pr. barn udover det første barn på 7,5 pct. af den årlige ydelse. Maksimalt kan støtten i 1979 udgøre 77,5 pct. af den årlige ydelse.

Overførsler til aldersrentemodtagere, ikke skattepligtige beløb omfatter diverse overførsler til aldersrentemodtagere opgjort fra kommuneregnskaber m.v. bortset fra aldersrente, der indtil 1980 var skattepligtig B-indkomst.

Tabel VII.1 Skattefrie overførselsindkomster 1977, 1978 og 1979

	1977	1978	1979
	1000 kr.		
Person- og familiestøtte (offentlig hjælp)	13.670	19.628	20.388
Erhvervsudgytighedsrente	8.142	9.772	11.453
Børne- og ungdomsforsorg inkl. uddannelsesstøtte	13.177	15.107	16.055
Børnetilskud	9.360	11.683	7.633
Kommunal huslejestøtte	2.138	1.065	1.078
Statslig huslejestøtte	35.200	34.800	49.900
Overførsler til aldersrentemodtagere, ikke skattepligtige beløb	8.100	10.361	9.560
I alt	89.787	102.416	116.067

De skattefrie indkomstoverførsler steg 14 pct. og 13 pct. fra henholdsvis 1977 til 1978 og fra 1978 til 1979.

turalieforbruget opgøres til 211 ton. Da kødudbyttet pr. ren normalt opgøres til 60 kg, kan antallet af ikke-indhandlede rensdyrskind på baggrund heraf beregnes til 3.500 stk.

For fugle og fisk er forbrugsundersøgelsens mængdeoplysninger anvendt. Fugle indhandles kun i meget beskedent omfang. Mere end halvdel af hajkødet og fjeldørred- og angmagssatfiskeriet indhandles ikke, ellers er det kun en beskedent del af de øvrige fiskearter, der ikke indhandles.

Priserne er baseret på materiale i Danmarks Statistik. De er beregnet som et gennemsnit af priserne ved brætsalg i Nanortalik, Holsteinsborg, Jakobshavn, Upernavik og Angmagssalik samt indhandlingspriser til Den kongelige grønlandske Handel og de gennemsnitlige indhandlingspriser til private virksomheder.

Ved opgørelsen er priserne noget undervurderet for hvalkødets vedkommende, idet mattagprisen, som er højere end hvalkødprisen, ikke indgår.

For får og lam er som naturalieindkomst skønnet en ikke-indhandlet værdi i 1978 på 10 pct. af Den kongelige grønlandske Handels salgsværdi af fåreavlsprodukter i Grønland i 1978, dvs. 376.000 kr.

Oversigt VII.8 viser naturalieforbruget, de anvendte priser og naturalieindkomsten for de enkelte produkter.

Den samlede værdi af de ikke-indhandlede mængder i 1978 udgjorde ca. 60 mill. kr. Pr. indbygger beløb naturalieindkomsten sig i 1978 således til 1.225 kr.

På basis af nærværende undersøgelse er værdien af naturalieindkomsten i 1977 og 1979 skønnet til henholdsvis 55 mill. kr. og 67 mill. kr.

KAPITEL VIII

DE PERSONLIGE INDKOMSTER I DANMARK OG GRØNLAND

For at sammenligne indkomstniveauet i Danmark og Grønland er det som følge af sambeskatningen i Grønland nødvendigt at omregne hovedpersoner til enkelte skattepligtige personer, jf. tabel VIII.1.

De skattepligtige personer, der er med i tabellen, er fyldt 15 år i indkomståret, dvs. evt. yngre skattepligtige personer indgår ikke, svarende til den danske afgrænsning. Væksten i antallet af skattepligtige personer skyldes væsentligst, at de store årgange bliver skattepligtige.

Tabel VIII.2 viser de gennemsnitlige bruttoindkomster i Danmark og Grønland i 1977, 1978 og 1979 og giver således et billede af udviklingen i de gennemsnitlige nominelle indkomster.

Bruttoindkomst opgjort som i Danmark, men inklusive takserede ansættelser, er anført. Dette skyldes, at de takserede indkomster spiller en større rolle i Grønland end i Danmark, og at ændringer i takseringsomfanget kan fremkalde et misvisende billede af udviklingen. Mens indkomstudviklingen i Danmark har været ensartet fra 1977 til 1978 og fra 1978 til 1979, har indkomstudviklingen i Grønland været kraftigere fra 1978 til 1979 end fra 1977 til 1978, idet indkomstudviklingen for grønlændere har været afgørende bedre fra 1978 til 1979.

Stigningstakten i indkomstniveauet var af nogenlunde samme omfang i Danmark og Grønland fra 1977 til 1978, mens den var noget kraftigere i Grønland fra 1978 til 1979.

Imidlertid er det på grund af de meget omfattende forskelle mellem Grønland og Danmark med hensyn til skattefri indkomst og indkomstskat ønskværdigt også at få et billede af størrelsen af og udviklingen i de gennemsnitlige disponible indkomster i henholdsvis Danmark og Grønland. Dette er søgt tilvejebragt i tabel VIII.3. Udgangspunktet er tabel VIII.2, hvor de "skattepligtige" bruttoindkomster er opgjort. De skattefri indkomster i Grønland omfatter pengeindkomster i form af de mindre indhandlingsbeløb, naturalieindkomst samt skattefri overførselsindkomster, som opgjort i kapitel VII og anført i tabel VII.2. For 1978 er tillagt en skønnet indkomst for Thule kommune, da denne kommune ikke var omfattet af 1978-undersøgelsen.

Tabel VIII.1 Antal personer, der indgår i 1977-, 1978- og 1979-materialet

		1977			1978			1979		
		I alt	Grøn- lændere	Ikke- grøn- lændere	I alt	Grøn- lændere	Ikke- grøn- lændere	I alt	Grøn- lændere	Ikke- grøn- lændere
1.	Enlige ..	19.655	15.060	4.595	21.506	16.664	4.842	23.014	17.640	5.374
2.	Giftede hovedpersoner	6.348	4.524	1.824	6.327	4.463	1.864	6.324	4.557	1.767
3.= 1 + 2	Samtlige hovedpersoner ...	26.003	19.584	6.419	27.833	21.127	6.706	29.338	22.197	7.141
4.= 3 + 2	Alle personer ...	32.351	24.108	8.243	34.160	25.590	8.570	35.662	26.754	8.908

Anm.: Alle oplysninger fra 1978 er ekskl. Thule. På basis af kendskab til tallene fra 1977 og 1979 vil totalen inkl. Thule blive forøget med knap 400 personer.

I Danmark var der i 1977, 1978 og 1979 henholdsvis 4.058.633, 4.148.024 og 4.112.026 skatteansættelser, iflg. Danmarks Statistiks tabelværk om indkomst og formue. Disse enheder modsvarer de i tabel VIII.1 anførte enheder.

For Danmarks vedkommende eksisterer begrebet skattefri B-indkomst ikke. Med hensyn til naturalieindkomst gælder, at der skattemæssigt er fastsat en række regler, således at den skattepligtige indkomst forøges med værdien af forbruget af egne produkter for de produkters vedkommende, hvor husholdningen tillige har salg af produktionen til fremmede. For disse produkters vedkommende er de beregnede beløb således en del af bruttoindkomsten. Omvendt er forbrug af alle andre "egne" produkter, som fx forbrug af egne grønsager m.v. i haver, plukning af svampe i skoven og lystfiskeri m.v., naturalieindkomst, som ikke indgår som produktion og indkomst.

Tabel VIII.2 De gennemsnitlige bruttoindkomster i Danmark og Grønland 1977, 1978 og 1979

	Bruttoindkomst opgjort som i Danmark				
	1977	1978	1979	Stig- ning fra 1977-78	Stig- ning fra 1978-79
	kr.			pct.	
Danmark, alle	54.495	60.507	67.209	11,0	11,1
Grønland, alle	35.575	39.593	44.535	11,3	12,5
Grønlændere	24.844	27.848	32.283	12,1	15,9
Ikke-grønlændere	66.960	74.662	81.334	11,5	8,9
Grønland ¹ , alle	37.345	41.378	46.969	10,8	13,5
Grønlændere	26.336	29.003	34.108	10,1	17,6
Ikke-grønlændere	69.540	78.331	85.594	12,6	9,3

¹Inkl. takserede ansættelser, selv om disse begrebsmæssigt nærmest svarer til skattepligtige indkomster. Takserede indkomster spiller en betydelig større rolle i Grønland end i Danmark, hvilket gør det mest hensigtsmæssigt at sammenligne bruttoindkomsten i Danmark med det her anførte indkomstbegreb.

De skattefrie indkomstoverførsler i Danmark omfatter væsentligst børnetilskud og ungdomsydelser samt boligsikring. De skattefrie indkomstoverførsler¹ i 1977, 1978 og 1979 er opgjort til henholdsvis 10.177 mill. kr., 11.256 mill. kr. og 12.910 mill. kr.

Endvidere må nævnes, at noget af produktionen af varer og tjenesteydelser unddrages beskatning og dermed indkomstopgørelserne. Omfanget af disse indkomster øges ved stigende skattetryk og ved flere ledige timer hos befolkningen. Det må antages, at disse indkomster spiller en væsentlig større rolle i Danmark end i Grønland.

Tabellen viser, at forskellen i det gennemsnitlige indkomstniveau reduceres meget kraftigt, når de gennemsnitlige disponible indkomster betragtes. Dette skyldes væsentligst forskellen i det gennemsnitlige indkomstskattebeløb, men også forekomsten af skattefrie B-indkomster og den betydelige naturalieindkomst i Grønland.

Den gennemsnitlige indkomstskat for Danmark omfatter summen af de gennemsnitlige personlige indkomstskatter. Tabel VIII.4 viser de arter og beløb i 1977, 1978 og 1979, der tilsammen udgør de personlige indkomstskatter. Det bemærkes, at skatter på besiddelse som formue- og ejendomsskat ikke er medtaget.

Det gennemsnitlige skattebeløb for Grønland omfatter den kommunale indkomstskat samt for 1979 den indførte indkomstskat til Landskassen. Skatter på besiddelse af formue findes ikke i Grønland.

Tabel VIII.3 viser, at i Grønland er forskellen mellem den gennemsnitlige samlede indkomst og den gennemsnitlige disponible indkomst meget lille, mens forskellen for Danmarks vedkommende er meget markant. Den lille forskel i Grønland er en følge af det meget lave beskatningsniveau her. I 1979, hvor den gennemsnitlige personlige indkomstskat i Grønland steg ca. 30 pct. som følge af indførelsen af landsskat på 2 pct., højere kommunale skatteprocenter og højere indkomster, var den gennemsnitlige personlige skat i Danmark alligevel mere end tre gange så stor som i Grønland.

Med hensyn til de skattefrie indkomstoverførsler har stigningen været stærkere i Danmark, således at niveauet for skattefrie indkomstoverførsler næsten er det samme i Grønland og i Danmark. Indkomstudviklingen - hvor det drejer sig om den samlede indkomst eller den disponible indkomst - ses at være lidt stærkere i Danmark end i Grønland.

---

¹Kilde: Databanken til modellen ADAM.

Tabel VIII.3 De gennemsnitlige disponible indkomster i Danmark og Grønland 1977, 1978 og 1979

	Grønland					Danmark					
	kr.			Pct. stigning		kr.			Pct. stigning		
	1977	1978	1979	1977/78	1978/79	1977	1978	1979	1977/78	1978/79	
1.	Bruttoindkomst som i Danmark	35.575	39.593	44.535	11,3	12,5	54.495	60.507	67.209	11,0	11,1
2.	Skattefri B-ind- komster	2.287	2.025	1.823	-11,5	-10,0	.	.	.	.	.
3.	Naturalieindkomst.	1.700	1.756	1.879	3,3	7,0	.	.	.	.	.
4.	Skattefri overfør- selsindkomster ...	2.776	2.963	3.256	6,7	9,9	2.507	2.714	3.140	8,3	15,7
5.=1+2+3+4	Samlet indkomst ..	42.338	46.337	51.493	9,4	11,1	57.002	63.221	70.349	10,9	11,3
6.	Indkomstskat	3.512	4.188	5.434	19,2	29,8	14.972	16.527	18.752	10,4	13,5
7.=5÷6	Disponibel ind- komst	38.826	42.149	46.059	8,6	9,3	42.030	46.694	51.597	11,1	10,5

Inddrages yderligere prisudviklingen i Danmark og Grønland fremkommer et billede af udviklingen i de reale disponible indkomster.

Forbrugerpristallet for Danmark (1975=100) var for 1977 121,1, for 1978 133,3 og for 1979 146,1, dvs. en stigning på 10,1 pct. fra 1977 til 1978 og 9,6 pct. fra 1978 til 1979.

Forbrugerpristallet for Grønland beregnes kun for januar og juli. Et årsindeks er derfor konstrueret således, at januarindeksene for to år indgår med hver 25 pct., mens julipristallet vejer 50 pct. Forbrugerpristallet er for Grønland for 1977 (1971=100) beregnet til 194,2, for 1978 til 210,9 og for 1979 til 231,9, dvs. en stigning på 8,6 pct. fra 1977 til 1978 og på 10,0 pct. fra 1978 til 1979. Tabel VIII.5 viser de vigtigste ændringer fra 1977 til 1978 og fra 1978 til 1979 i indkomster, skatter og prisniveau.

Ud fra beregningerne kan konkluderes, at Danmark har haft en - omend beskedent - stigning i de gennemsnitlige disponible realindkomster fra 1977 til 1979, mens Grønland fra 1977 til 1978 havde uændrede gennemsnitlige disponible realindkomster og fra 1978 til 1979 et lille fald i den gennemsnitlige disponible realindkomst.

Tabel VIII.4 De personlige indkomstskatter i Danmark i 1977, 1978 og 1979

Art.nr.	1977	1978	1979	
	mill. kr.			
1.1	Personlige indkomstskatter	60.767,1	68.555,4	77.109,3
1.1.1	Statslig indkomstskat	23.963,7	27.288,3	29.105,2
1.1.2	Amtskommunal indkomstskat	7.358,7	7.988,0	9.090,7
1.1.3	Primærkommunal indkomstskat	21.964,3	24.725,6	29.342,3
1.1.4	Sømandsskat	400,7	437,4	432,1
1.1.5	Folkepensionsbidrag	1.561,3	1.753,9	1.941,7
1.1.6	Pensionsfondsbidrag	2.440,3	2.727,5	3.015,6
1.1.7	Dagpengefondsbidrag	1.301,9	1.462,5	1.619,1
1.1.8	Kirkeskat	907,8	995,6	1.108,8
1.1.9	Skat af pensionsordninger samt renteforsikringsafgift m.v.	142,3	183,9	237,2
1.1.10	Særlig indkomstskat	663,3	915,0	1.127,9
1.1.11	Afgift af ophævede pensionsordninger .	28,0	36,2	41,7
1.1.12	Afgifter af gevinster ved lotteri og tipning m.v.	34,8	41,5	47,0

Kilde: Statistisk Tabelværk 1981, V: Skatter og afgifter, Oversigt 1981, side 23.

Tabel VIII.5 Ændringer af de gnstl. indkomster, indkomstskatter og priser i Danmark og Grønland 1977 til 1978 og 1978 til 1979

	<u>1977 til 1978</u>		<u>1978 til 1979</u>	
	Grønland	Danmark	Grønland	Danmark
	pct.			
Samlet indkomststigning	9,4	10,9	11,1	11,3
Indkomstskattestigning	19,2	10,4	29,8	13,5
Stigning i disponibel indkomst	8,6	11,1	9,3	10,5
Stigning i prisniveau	8,6	10,1	10,0	9,6

KAPITEL IX

ERHVERVSFORHOLDENE

IX.1 Målsætninger for erhvervsudviklingen i Grønland

Helt op til efter 2. verdenskrig var hovedprincippet for den økonomiske udvikling, at den grønlandske økonomi skulle hvile økonomisk i sig selv, således at der var balance mellem Danmarks udgifter til og indtægter fra Grønland. Lave lønninger og indhandlingspriser skulle muliggøre et overskud i de traditionelle grønlandske erhverv, hvilket væsentligst vil sige fangsterhvervet, der - sammen med overskuddet i Kryolitselskabet - kunne finansiere den offentlige administration, sundheds- og skolevæsenet samt tilskuddet til nedsættelse af forbrugerpriserne.

Efter 2. verdenskrig blev levestandarden i Grønland anset for at være uacceptabelt lav, og Grønlandskommissionen af 1948 nedsattes. I 1950'erne ændredes grønlandspolitikken. Der blev åbnet for privat handel og den danske stat overtog udgifterne til skole- og sundhedsvæsen og offentlig administration, hvorved der skabtes mulighed for højere disponible indkomster for grønlænderne. De offentlige erhvervsvirksomheder forudsattes økonomisk at kunne hvile i sig selv, og det samme blev anset for nødvendigt i alle eksporterhverv. Skulle det alligevel blive påkrævet med subsidier, skulle disse ydes til produktionen og ikke til direkte nedsættelse af forbrugerpriserne. Hjælp til erhvervslivet i form af billig kapital kunne ydes i et vist omfang.

I 1960 nedsattes Grønlandsudvalget efter ønske fra Grønlands Landsråd med henblik på en revision af grønlandspolitikken. Der var ønske om, at nominallønnen i Grønland ikke skulle adskille sig så meget fra den danske, om balance mellem indtægter og udgifter i eksportproduktionen og om at priserne i statens butikker ikke ved tilskud skulle udelukke privat handel. Det blev anset for vanskeligt at tilgodese disse ønsker samtidigt, men ved udbygning af fiskeriet - større både og forædlingsindustri i tilknytning til fiskeriet - var der håb om en gunstig produktivitetsudvikling i Grønland, der kunne bidrage til at mindske forskellen mellem det grønlandske og danske lønniveau. Ligeledes påregnedes en vis geografisk koncentrationspolitik at kunne mindske det grønlandske underskud.

Efter omlægningen af politikken indtraf desværre en længere perio-

de, hvor fisken "forsvandt" på grund af ændringer i klima m.v.

Efter nedlæggelsen af kommunen Qutligssat i begyndelsen af 1970'erne i forbindelse med kulproduktionens ophør blev koncentrationspolitikken forladt, og ønsket om stigende lønninger i Grønland og afskaffelse af fødestedskriteriet tiltog, mens balancesynspunktet nedprioriteredes. En større erhvervsspredning tilstræbtes. Allerede i 1960-betænkningen var der peget på, at dette var en vanskelig opgave, men skulle en erhvervsspredning fremkomme, måtte den baseres på at

- 1) tjenesteydelser, der blev udført af udsendt personale, skulle udføres af grønlandere
- 2) investeringsvirksomhed, væsentligst boligbyggeri, skulle overtages af grønlandere
- 3) produktionen af forbrugsvarer, der indførtes fra Danmark, skulle søges erstattet af grønlandsk produktion
- 4) produktionsudvikling og -forædling skulle nyde fremme.

Hjemmestyrets erhvervspolitik blev præsenteret på erhvervskonferencen i Julianehåb 19.-28. maj 1980 og formuleret i 1. del af betænkningen om den erhvervspolitiske udvikling i Grønland. I betænkningen præsenteres det overordnede mål, at "erhvervspolitikken skal udformes således, at den sikrer grundlaget for en overordnet politik, som sætter fællesskabstanken i højsædet".

Erhvervspolitikens udviklingsform skal følge følgende fire principper:

- (1) "sigte på at udvikle et sundt og bæredygtigt grønlandsk erhvervsliv, som bygger på landets levende ressourcer"
- (2) "sikre øget beskæftigelse af den grønlandske befolkning"
- (3) "støtte grønlandske selskaber med bredt grundlag i den grønlandske befolkning med sigte på en bred erhvervsudvikling, såvel i bygder, byer, kommuner som regioner"
- (4) "sikre eksistensberettigelse og bevarelse af bygderne, bl.a. gennem forbedring af betingelserne for hjemmemarkedsproduktionen med henblik på begrænsning af fødevareimporten".

Konsekvenserne af erhvervspolitikken skulle omfatte

- (1) "sikring af stigende grad af selvhjulpethed i den grønlandske økonomi" og

(2) "sikre en erhvervsstruktur, regional udvikling og lokaliseringspolitik, som ikke forårsager folkeforflytninger".

Erhvervspolitikken er således ikke noget brud med den hidtidige erhvervspolitik, men snarere en videreførelse, men med øget vægt på grønlandisering og på fordelingsproblematikken.

Tabel IX.1 giver et billede af udviklingen i hovedparten af den danske stats udgifter vedrørende Grønland. Den omfatter Ministeriet for Grønlands og andre institutioners nettoudgifter vedrørende Grønland samt Grønlands Tekniske Organisations og Den kongelige grønlandske Handels nettoudgifter vedrørende Grønland, således som Ministeriet for Grønland opgør udgifterne.

Tabel IX.1 Statens udgifter vedrørende Grønland 1965-82

	1965	1970	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982 ¹
	mill. kr.												
Driftsudgifter og tilskud, netto ...	183	343	433	505	605	756	765	779	875	1101	1287	1417	1597
Anlægsudgifter og -tilskud samt udlån ²	172	301	376	274	361	375	433	458	449	575	669	641	721
I alt	355	644	809	779	966	1131	1198	1237	1324	1676	1956	2058	2318

¹ Finanslov samt tillægsbevillinger.

² Afskrivninger er fratrukket anlægsudgifterne.

IX.2 Oplysninger om erhvervsforholdene

De eksisterende oplysninger om erhvervsforholdene i Grønland er af spredt og aperiodisk karakter både med hensyn til beskrivelsen af erhvervsstrukturen og med hensyn til de erhvervsøkonomiske oplysninger.

Oplysningerne stammer fra folketællingerne, erhvervstællingerne, selvangivelsesundersøgelserne, der er baseret på oplysninger fra skattevæsenet, og fra statistiske publikationer fra Ministeriet for Grønland. Endvidere er regnskabsoplysninger fra Den kongelige grønlandske Handel og Grønlands Tekniske Organisation samt regnskabsoplysninger fra Aktieselskabs-Registeret og statsregnskabet benyttet.

Folketællingerne rummer visse oplysninger til beskrivelse af erhvervsstrukturen, men ingen økonomiske oplysninger.

Der findes oplysninger om personer i erhverv fordelt på erhverve-

ne: fiskeri, fangst, fåreavl m.v., minedrift, fremstillingsvirksomhed, bygge- og anlægsvirksomhed, offentlige værker, handel og omsætning, transport og tjenesteydelser kombineret med arbejdsstillings- og fagoplysninger, geografisk fordelt og fordelt på grønlandere og ikke-grønlandere.

Den nyeste folketælling er afholdt i 1976, den foregående i 1970 og ellers er der tidligere holdt folketællinger med fem års mellemrum.

Oplysningerne ved den seneste folketælling kan opfattes som rammeoplysninger, idet alle erhverv i princippet er omfattet på totalplan.

Erhvervstællingerne omfatter såvel strukturmæssige som økonomiske oplysninger. Tællingerne omfatter ikke fiskeri, fangst og fåreavl.

Tællingerne omfatter antal offentlige og private virksomheder, ejerform, erhvervsspecifikation, fagoplysninger, enkelte geografiske oplysninger, arbejdsstillingsoplysninger samt oplysninger om de økonomiske forhold i virksomheden.

Der er kun afholdt to erhvervstællinger i Grønland, henholdsvis i 1970 og i 1974.

Selvangivelsesundersøgelserne for Grønland har været afholdt som totaltællinger fra 1977 til 1980. Tællingerne omfatter økonomiske oplysninger om personer og virksomheder, overvejende i form af oplysninger fra de kommunale ligningsmyndigheder i Grønland. Ved at kombinere selvangivelsesundersøgelsesoplysningerne om virksomheder med Aktieselskabs-Registerets oplysninger har det været muligt at tilvejebringe detaljerede oplysninger om virksomhedernes indtjeningsforhold i de enkelte hovederhverv, jf. Statistiske Efterretninger serien om Færøerne og Grønland nr. 8 1983 samt afsnit IX.5 i nærværende publikation. Oplysninger til belysning af de økonomiske forhold i virksomhederne på en mere detaljeret erhvervsopdeling har ikke foreligget.

Statistiske publikationer fra Ministeriet for Grønland samt regnskabsoplysninger fra Grønlands Tekniske Organisation og Den kongelige grønlandske Handel rummer en lang række oplysninger om enkelte erhverv. Det er dog i almindelighed ikke muligt på grundlag af de foreliggende oplysninger at give en samlet strukturel og økonomisk beskrivelse af de enkelte erhverv. Erhvervsoplysningerne offentliggøres dels i Ministeriet for Grønlands statistiske årsberetning dels i serien Meddelelser fra Ministeriet for Grønlands statistiske kontor.

I det følgende er givet en kort redegørelse for arten af og kilderne til de oplysninger, der er anvendt til belysning af forholdene i de enkelte erhverv i dette kapitel.

Om fiskeri foreligger mange oplysninger om fysiske mængder og økonomiske forhold, væsentligst oplysninger fra Den kongelige grønlandske Handel. Der foreligger også oplysninger om antal fartøjer og disses størrelse. Endvidere foreligger der fra selvangivelsesundersøgelserne m.v. oplysninger om indtjeningsforholdene. Derimod foreligger der så at sige ingen oplysninger, der knytter produktionsforholdene sammen med resultatet, dvs. knytter beskæftigelses- og kapacitets- samt produktionsmæssige relationer sammen med produktionens størrelse og værdi.

For fangstens vedkommende gælder, at der så at sige alene foreligger oplysninger om produktionsresultatet.

Med hensyn til fåreavl er oplysningerne ikke samlet, idet der dels er en betydelig privat forening (SAVA) i Grønland dels Den kongelige grønlandske Handel, som dækker produktionsresultatet, ligesom Veterinærdirektoratet også ligger inde med visse oplysninger.

Vedrørende minedrift foreligger ret dækkende oplysninger ved kombination af materiale fra Ministeriet for Grønland og Grønlands Tekniske Organisation med regnskabsmateriale fra de mest betydende virksomheder. For dette erhvervs vedkommende er det i realiteten muligt at give en tilfredsstillende beskrivelse af produktionsforholdene relateret til produktionsresultaterne.

Fremstillingsvirksomhed i Grønland omfatter af industrier stort set alene fiskeindustrien. Oplysningerne herom stammer væsentligst fra Den kongelige grønlandske Handel, og her gør de samme forhold som for fiskeriet sig gældende.

Den øvrige fremstillingsvirksomhed i Grønland er væsentligst karakteriseret af håndværksvirksomhed og de erhvervmæssige oplysninger herom er sparsomme.

På grundlag af oplysninger fra selvangivelsesundersøgelserne og Aktieselskabs-Registerets oplysninger har det været muligt at udarbejde økonomiske oplysninger, svarende til Erhvervstællingernes, for fremstillingsvirksomheden som helhed.

Vedrørende bygge- og anlægsvirksomhed har Grønlands Tekniske Organisation en lang række oplysninger, der knytter produktionsforhold

og -omkostninger sammen med produktionsresultatet for de bygge- og anlægsarbejder, som organisationen administrerer. Endvidere har Grønlands Tekniske Organisation oplysninger om antallet, arten og den geografiske placering af mestervirksomheder i Grønland, samt om beskæftigelsen i disse en bestemt dato i året. Ud fra selvangivelsesundersøgelsernes og Aktieselskabs-Registerets oplysninger har det været muligt at belyse erhvervets økonomiske forhold, men en del af oplysningerne er baseret på takserede (skønnede) oplysninger fra ligningsmyndighederne.

Offentlige værker hører til de erhvervsområder der er bedst belyst med samlede oplysninger fra Grønlands Tekniske Organisation, men der er dog en del problemer med at opgøre omkostningerne ved produktionen.

Oplysninger om handel og omsætning findes for den statsejede del af erhvervet især i Den kongelige grønlandske Handels regnskaber. For privatejet handels- og omsætningsvirksomhed findes regnskabsoplysninger i selvangivelsesundersøgelserne og i Aktieselskabs-Registeret.

Transporterhvervet omfatter både en offentlig og privat del. Den offentlige del er bedst belyst og hovedsagelig ved regnskabsoplysninger. Den private del er belyst ud fra selvangivelsesundersøgelsernes oplysninger m.v.

Vedrørende tjenesteydelser gælder, at den overvejende del er offentlige tjenesteydelser. Som følge af lovgivningens tilskuds- og subsidiebestemmelser kan det være vanskeligt at opgøre produktionsomkostningerne, men de vigtigste kilder til beskrivelse af denne del af økonomien er statsregnskabet, kommune- og landskasseregnskaberne samt personaletællinger.

Privat tjenesteydelsesvirksomhed i form af liberale erhverv -frisører og vaskerier m.v. - er i det store og hele ubelyst, bortset fra selvangivelsesundersøgelsernes oplysninger.

IX.3 Den kongelige grønlandske Handels erhvervsmæssige rolle

Den danske handel med Grønland blev i begyndelsen drevet dels som privat handel dels som handel med statslige tilskud. Allerede så tidligt som i 1774 oprettedes Den kongelige grønlandske Handel som statsligt foretagende med det formål at gøre handelen så økonomisk rentabel som muligt set ud fra et dansk synspunkt. I 1776 blev handelsmonopolet befæstet, og dette blev opretholdt til 1950. I hele denne lange periode har Den kongelige grønlandske Handel øvet afgørende indflydelse på

udviklingen i Grønland og på den grønlandske økonomi, hovedsagelig gennem fastsættelse af indhandlingspriser og priser på importerede goder.

Ved ophævelsen af statsmonopolet i 1950 opretholdtes Den kongelige grønlandske Handels forsyningspligt for forbrugsvarer og erhvervsredskaber. Endvidere kan private ikke drive virksomhed med søtransport af gods til Grønland uden særlig tilladelse fra ministeren for Grønland (jf. loven af 1973), hvilket indebærer, at Den kongelige grønlandske Handel kan styre fragtratepolitikken. Samlet bevirker disse to forhold, at Den kongelige grønlandske Handel stadig har den afgørende indflydelse på erhvervsudviklingen og erhvervsøkonomien i Grønland.

Den kongelige grønlandske Handels virke omfatter følgende hovedfunktioner: 1) Forsyningstjenesten, der er ansvarlig for vareforsyningen, 2) Produktionen af fangst- og fiskeprodukter, 3) Den grønlandske salgsorganisation, der arbejder med eksporten af fangst- og fiskeprodukter, 4) Trafikvirksomheden og 5) Driften af lufthavnen og hotellet i Sdr.Strømfjord samt 6) Grønlands Postvæsen. Den kongelige grønlandske Handel er organiseret med afdelinger i Grønland, i København samt fra 1973 i Ålborg.

I 1979 var der 4.878 personer ansat i Den kongelige grønlandske Handel, heraf 4.016 personer i Grønland og 862 i Danmark. Ca. 20 pct. af arbejdsstyrken i Grønland er ansat af Den kongelige grønlandske Handel.

Tabel IX.3.1 viser regnskabsoplysninger fra 1979 baseret på regnskabsoplysninger fra statsregnskabet.

Forsyningstjenesten omfatter detailhandel, engroshandel og direkte salg til håndværk og industri. I 1979 udgjorde den samlede omsætning 876,0 mill. kr. Detailhandelen tegnede sig for ca. 53 pct., engroshandelen ca. 45 pct., og salget til håndværk og industri udgjorde ca. 2 pct. (Den kongelige grønlandske Handels regnskabsoplysninger).

Produktionsvirksomhederne omfatter trawlere, fabrikker og mindre produktionsanlæg.

Den kongelige grønlandske Handel havde i 1979 8 trawlere. Trawlervirksomhedens omsætning (regnet til indhandlingspris) beløb sig til 55,3 mill. kr., mens driftsomkostningerne udgjorde 80,7 mill. kr.

Den kongelige grønlandske Handel havde 8 fabrikker inden for fiskeindustrien, beliggende i byerne Narssaq, Frederikshåb, Sukkertoppen, Holsteinsborg, Egedesminde, Christianshåb og Jakobshavn samt bygden

Tabel IX.3.1 Regnskabsoplysninger for Den kongelige grønlandske Handel, 1979

	Tilgang	Omsætning	Tilskud	Omkost- ninger	Løn	Vareforbrug og øvrige di- rette drifts- omkostninger	Afskriv- ninger	Antal med- arbejdere i Grønland og Danmark	Heraf i Grønland
	1 = 2+3	2	3	4=5+6+7	5	6	7	8	9
	1000 kr.								
Forsyningstjenesten	875.961	875.961	.	829.747	79.132	739.706	10.909	1.245	1.149
Produktionsvirksomheden og Den grønlandske Salgsorga- nisation (Eksportvirksomheden) ..	456.752	456.752	.	496.969 ¹	142.810	336.314	17.785	1.774	1.707
Trafikvirksomheden	291.235	291.235	.	311.936	97.761	200.295	13.880	997	510
Grønlands Postvæsen	25.811	25.811	.	28.084	13.157	14.538	389	157	87
Lufthavns- og hotelvirk- somheden i Sdr.Strømfjord	31.993	31.993	.	28.674	9.577	15.076	4.021	101	101
Total for hovedfunktio- nerne	1.681.752	1.681.752	.	1.695.410	342.437	1.305.929	46.984	4.274	3.554
Fællesafdelingen	15.402	15.402	.	86.975	56.089	28.890	1.996	604	462
Total for hoved- og hjelpefunktionerne	1.697.154	1.697.154	.	1.782.385 ²	398.526	1.334.819	48.980	4.878	4.016
Statens driftstilskud ...	135.775	.	135.775						
Total til driften	1.832.929 ²	1.697.154	135.775						
Statens nettoinvesterings- tilskud	39.562	.	39.562						
Total	1.872.491	1.697.154	175.337						

Kilde: Statsregnskabet, 1979 samt Den kongelige grønlandske Handels Beretning 1979.

¹Heraf tilskud til Landsforeningen af fangere, fiskere og fåreholdere på ca. 60.000 kr.

²Differencen mellem total tilgang til driften og totale omkostninger er forrentning af egne aktiver på ca. 50,5 mill. kr.

Sydprøven. Fabrikkernes omsætning beløb sig til 309 mill. kr., mens driftsomkostningerne udgjorde 157 mill. kr.

Herudover havde Den kongelige grønlandske Handel 65 produktionsanlæg til saltning og tørring m.v. af fisk og til fangstbehandling, hovedsagelig beliggende i bygderne, med en omsætning på 58 mill. kr. og driftsomkostninger på 63 mill. kr.

Tabel IX.3.2 viser den bogførte værdi af Den kongelige grønlandske Handels fabrikker og mindre produktionsanlæg i Grønland. Tabellen illustrerer, hvor anlæggene er placeret og giver en antydning af deres størrelse. Hertil kommer trawlere, hvis bogførte værdi udgjorde ca. 51 mill. kr.

Eksportvirksomheden forestås af Den grønlandske Salgsorganisation, der er en del af Den kongelige grønlandske Handel. Knap halvdelen af omsætningen på 391 mill. kr. i 1979 omfattede færdigvarer uden videre forarbejdning. De største aftagerlande var Danmark (37 pct.), USA (26 pct.) og Vesttyskland (9 pct.).

Trafikvirksomheden omfatter regnskabsmæssigt atlanttrafikken, kysttrafikken, distriktstrafikken, heliportdrift og lufthavnen i Godthåb.

Atlanttrafikken spiller den dominerende rolle med en omsætning på 203,7 mill. kr. og et driftsoverskud på 28,3 mill. kr. Der fragtedes 130.296 tons til Grønland og 61.599 tons den modsatte vej. Fragten foregår væsentligst på skibe af Unit Load-typen, hvoraf Den kongelige grønlandske Handel ejer 5 med ca. 17.000 BRT. De øvrige trafikaktiviteter omfattede en omsætning på 87,5 mill. kr. og blev drevet med driftsunderskud. I kysttrafikken transporteredes 11.500 ton og i distriktstrafikken 35.800 ton.

Grønlands Postvæsen havde, som det fremgår af tabel IX.3.1, et relativt stort driftsunderskud i forhold til omsætningens størrelse. I 1979 var der ca. 7 mill. forsendelser, hvoraf halvdelen var forsendelser til Grønland, 1,9 mill. forsendelser fra Grønland og 1,6 mill. forsendelser internt i Grønland.

Lufthavns- og hotelvirksomheden i Sdr.Strømfjord giver et betydeligt driftsoverskud, jf. tabel IX.3.1.

43.400 passagerer passerede Sdr.Strømfjord i 1979, og der var et antal overnatninger på 42.500.

I forbindelse med Den kongelige grønlandske Handels associering til Statens Centrale Regnskabssystem er der skabt mulighed for ny op-

Tabel IX.3.2 Den kongelige grønlandske Handels produktionsanlæg¹ i Grønland 1979, bogført værdi

Produktionsanlæggenes geografiske placering:	Bogført værdi 1000 kr.	Produktionsanlæggenes geografiske placering:	Bogført værdi 1000 kr.
NANORTALIK	4.288	(transport)	80.323
Nanortalik by	2.654	JAKOBHAVN	8.325
Augpilagtoq	56	Jakobshavn by	8.278
Tasiussaq	217	Rodebay	2
Sletten	67	Qeqertaq	22
Sydprøven	1.294	Claushavn	23
JULIANEHÅB	189	GODHAVN	3
Julianehåb by	131	Godhavn by	2
Sardloq	44	Diskofjord	1
Qagssimiut	14	UMANAK	1.190
NARSSAQ	16.407	Umanak by	650
Narssaq by	16.407	Niaqornat	7
FREDERIKSHÅB	13.693	Qaersut	70
Frederikshåb by	13.597	Ikerasak	168
Avigait	96	Satut	28
GODTHÅB	2.604	Uvkusigssat	77
Godthåb by	2.130	Igdlorssuit	87
Kapisigdlit	474	Nugatsiaq	103
SUKKERTOPPEN	16.127	UPERNAVIK	432
Sukkertoppen by	15.764	Upernavik by	24
Atangmik	162	Prøven	94
Napassaq	0	Augpilagtoq	115
Kangamiut	201	Tasiussaq	199
HOLSTEINSBORG	20.254	THULE	25
Holsteinsborg by	20.213	Thule by	17
Itivdleg	36	Savigsivik	5
Sarfanguaq	5	Qerqertat	3
KANGATSIAQ	655	ANGMAGSSALIK	2.069
Kangatsiaq by	161	Angmagssalik by	406
Agto	359	Sermiligaq	45
Iginiafik	9	Isortoq	48
Niaqornarssuk	126	Kap Dan	138
EGEDESMINDE	1.875	Tiniteqilaq	42
Egedesminde by	1.720	Kungmiut	1.390
Akunaq	147	SCORESBYSUND	25
Hunde Ejland	8	Scoresbysund by	6
CHRISTIANSHÅB	4.231	Kap Hope	19
Christianshåb by	4.190		
Ikamiut	41		
(transport)	80.323	Total	92.392

Anm.: Den kongelige grønlandske Handel har 8 fabrikker, beliggende i Sydprøven, Narssaq, Frederikshåb, Sukkertoppen, Holsteinsborg, Egedesminde, Christianshåb og Jakobshavn.

¹Opgjort ekskl. fabrikkantiner og arbejderindkvarteringssteder.

gørelse af regnskabsoplysningerne ud fra standardkontosystemet, og med brancheangivelser iflg. ISIC-nomenklaturen. Dette gør det muligt at indpasse Den kongelige grønlandske Handels aktiviteter i en samlet erhvervsbeskrivelse omfattende både offentlige og private virksomheder, ligesom også internationale sammenligninger muliggøres.

1981 er det første år, for hvilket sådanne oplysninger foreligger, og disse er præsenteret i tabel IX.3.3.

Tabellen giver et betydeligt mere differentieret billede af Den kongelige grønlandske Handels erhvervsvirksomhed, jf. i øvrigt Stat. Efterr. 1983 nr. 5 i serien om Færøerne og Grønland.

Det er besluttet, at Hjemmestyret efterhånden skal overtage Den kongelige grønlandske Handels virksomheder. 1. juni 1985 skal produktionsvirksomheden overdrages.

IX.4 Grønlands Tekniske Organisations erhvervsmæssige aktiviteter

Grønlands Tekniske Organisation blev oprettet i begyndelsen af 1950'erne med henblik på opbygningen af infrastrukturen i Grønland efter de af Grønlandskommissionen 1950-1951 skitserede retningslinier, der indebar iværksættelse af en lang række bygge- og anlægsarbejder i Grønland.

I 1965 blev Grønlands Tekniske Organisation et direktorat under Ministeriet for Grønland. Samtidig blev der nedsat et tilsynsråd, der havde til opgave at følge og rådgive organisationen samt at påse, at organisationens størrelse og sammensætning havde et omfang, der svarede til de pålagte opgaver.

Ændringen skal ses på baggrund af G 60-betænkningens fremkomst. I denne præsenteredes en udviklingsplan for Grønland med investeringer på 2,1 mldr.kr. i perioden 1966-1975.

Grønlands Tekniske Organisation er sammen med kommunerne øverste myndighed for alt teknisk arbejde i Grønland. Grønlands Tekniske Organisation er ansvarlig for driften af og køb af materiel til de offentlige erhvervsaktiviteter - elværker og installationsvirksomhed, varmekværker, byggetjenesten, skibsværfterne, flyvetjenesten i Narssarssuaq, Grønlands televæsen og vandvæsenet. Endvidere er Grønlands Tekniske Organisation ansvarlig for driften af og køb af materiel til vej-, kloak- og dræningsanlæg, for brandvæsenet (sidstnævnte overførtes i 1980 til kommunerne) samt for administration m.v. i hovedsædet i København af bygge- og anlægsarbejder, der udføres i Grønland, overvejende i offentligt regi.

Tabel IX.3.3 Erhvervsfordelingen af Den kongelige grønlandske Handels indtjenings- og omkostningsforhold i 1981

Erhvervsbetegnelse	Trawler-fiskeri	Slagteri	Fiske-industri	Bageri	Vodbinderi	Hotelvirk-somhed m. restaura-tion	Søtrans-port m.v.
ISIC-kode nr.	13.011	31.110	31.140	31.174	32.100	63.201	71.210
1 000 kr.							
Total (I og II)							
1. Indtægter	85 637	10 481	492 758	16 449	32 387	41 243	378 539
2. Varekøb ekskl. fragt	-	6 881	192 144 ¹	6 368	24 745	3 399	-
3. Løn	45 422	1 109	153 192	8 441	2 464	10 335	127 953
4. Afgifter	•	•	•	•	•	•	•
5. = 1. ÷ 2. ÷ 3. ÷ 4. Overskud 1	40 215	2 491	147 422	1 640	5 178	27 509	250 586
6. Øvrige driftsudgifter	65 391	3 655	146 826	2 566	1 449	15 862	244 291
Heraf: Materielanskaffelser	7 439	5	14 358	107	160	506	40 425
7. = 5. ÷ 6. Overskud 2	- 25 176	- 1 164	596	- 926	3 729	11 647	6 295
8. Investeringer	12 942	40	22 421	231	40	1 136	1 270
9. Afskrivninger	6 556	173	13 015	257	375	3 744	11 997
10. Forrentning	2 881	26	12 622	163	167	2 623	14 160
11. Erstatninger	-	-	-	-	-	-	6 804 ²
12. = 7. ÷ 8. ÷ 9. ÷ 10. ÷ 11. Nettoresultat	- 47 555	- 1 403	- 47 462	- 1 577	3 147	4 144	- 27 936
Grønland (I)							
1. Indtægter	85 637	10 481	465 450	16 449	32 387	41 243	64 972
2. Varekøb ekskl. fragt	-	6 881	192 144 ¹	6 368	24 745	3 399	-
3. Løn	45 422	1 109	140 883	8 441	2 464	10 335	64 616 ³
4. Afgifter	•	•	•	•	•	•	•
5. = 1. ÷ 2. ÷ 3. ÷ 4. Overskud 1	40 215	2 491	132 423	1 640	5 178	27 509	356
6. Øvrige driftsudgifter	65 391	3 655	123 054	2 566	1 449	15 862	50 846 ³
Heraf: Materielanskaffelser	7 439	5	11 504	107	160	506	6 588
7. = 5. ÷ 6. Overskud 2	- 25 176	- 1 164	9 369	- 926	3 729	11 647	- 50 490
8. Investeringer	12 942	40	22 421	231	40	1 136	1 270
9. Afskrivninger	6 556	173	12 598	257	375	3 744	5 006
10. Forrentning	2 881	26	9 836	163	167	2 623	2 238
11. Erstatninger	-	-	-	-	-	-	119 ²
12. = 7. ÷ 8. ÷ 9. ÷ 10. ÷ 11. Nettoresultat	- 47 555	- 1 403	- 35 486	- 1 577	3 147	4 144	- 59 123 ³
Danmark (II)							
1. Indtægter	-	-	27 308	-	-	-	313 567 ³
2. Varekøb ekskl. fragt	-	-	-	-	-	-	-
3. Løn	-	-	12 309	-	-	-	63 337
4. Afgifter	-	-	•	-	-	-	•
5. = 1. ÷ 2. ÷ 3. ÷ 4. Overskud 1	-	-	14 999	-	-	-	250 230
6. Øvrige driftsudgifter	-	-	23 772	-	-	-	193 445
Heraf: Materielanskaffelser	-	-	2 854	-	-	-	33 837
7. = 5. ÷ 6. Overskud 2	-	-	- 8 773	-	-	-	56 785
8. Investeringer	-	-	-	-	-	-	-
9. Afskrivninger	-	-	417	-	-	-	6 991
10. Forrentning	-	-	2 786	-	-	-	11 922
11. Erstatninger	-	-	-	-	-	-	6 685 ²
12. = 7. ÷ 8. ÷ 9. ÷ 10. ÷ 11. Nettoresultat	-	-	- 11 976	-	-	-	31 187 ³

Anm. Indtægter omfatter omsætning og diverse gebyrindtægter m.v. Gebyrindtægter m.v. udgør for hele Den kongelige grønlandske Handel 52,9 mill. kr., heraf er 8,4 mill. kr. konteret på fiskeindustri i Danmark, 10,4 mill. kr. på søtransport i Danmark, 10,8 mill. kr. på hjælpevirksomhed for lufttransport m.v. i Danmark og 12,8 mill. kr. og 2,5 mill. kr. på offentlig administration i hhv. Grønland og Danmark. 6,0 mill. kr. af den offentlige administrations gebyrindtægter m.v. betales af Bikuben for Den kongelige grønlandske Handels bistand ved bankforretninger m.v.

¹ Heraf udgør 125,2 mill. kr. køb af private fiskere og 67,0 mill. kr. leveret fra egne både. ² Erstatninger i forbindelse med M/S »Magnus Jensens« havari.

³ Atlantskibenes indtjening konteres i Danmark, mens udgifter i forbindelse med lastning og losning i Grønland konteres i Grønland. ⁴ Erstatning for havareret fly.

⁵ Inkl. driftsresultat for Grønlandsfly A/S, som i 1981 udgjorde et underskud på 35,0 mill. kr. ⁶ Indtægter ved salg af frimærker konteres i Danmark. ⁷ Heraf udgør trykning m.v. af blanketter 1,2 mill. kr., konsulent-, advokat- og ingeniørbistand 3,4 mill. kr., telefon, telex og telegram 4,7 mill. kr. og anskaffelse af edb-udstyr 3,2 mill. kr. samt entreprenør- og håndværkerbistand ved bygninger og anlæg 2,9 mill. kr. svarende til i alt 62,2 pct. af driftsudgifterne. ⁸ Forrentning og afskrivning for handelens vedkommende omfatter nedenstående poster:

	Engroshandel total	Detailhandel total
1 000 kr.		
Samlet forrentning	16 503	15 050
Heraf den obligatoriske 3,5 pct. forrentning af statsvirksomheder	10 249	10 489

Hjælpevirksomhed for lufttransport m.v.	Post, telegraf og telefon	Ejendomsadministration (kun boliger)	Offentlig administration	Total ekskl. handel	Engros-handel m. olie, kul og benzin	Engros-handel i øvrigt	Total engros-handel	Detail-handel m. olie, kul og benzin	Detail-handel i øvrigt	Total detail-handel
71.320	72.000	83.110	91.000		61.000	61.000	61.000	62.210	62.113	62.000
1 000 kr.										
25 785	33 565	1 187	18 355	1 136 386	235 552	395 580	631 132	158 366	464 615	622 981
-	-	-	-	233 537	200 956	151 612	352 568	130 884	222 550	353 434
5 700	18 245	183	72 311	445 355	3 750	25 867	29 617	6 856	69 671	76 527
•	•	•	•	•	•	83 216	83 216	•	91 940	91 940
20 085	15 320	1 004	- 53 956	457 494	30 846	134 885	165 731	20 626	80 454	101 080
49 126	16 502	7 119	39 301	592 088	3 418	103 247	106 665	13 723	50 427	64 150
499	590	438	5 485	70 012	1 048	1 742	2 790	28	3 259	3 287
- 29 041	- 1 182	- 6 115	- 93 257	- 134 594	27 428	31 638	59 066	6 903	30 027	36 930
2 047	510	861	760	42 258	10 288	1 299	11 587	2 706	5 713	8 419
2 679	567	319	980	40 662	2 724	4 476	7 200	1 609	2 523	4 132
1 581	436	575	4 961	40 195	6 271 ^a	10 232 ^a	16 503 ^a	4 411 ^a	10 639 ^a	15 050 ^a
8 067 ^a	106	-	39	15 016	-	331	331	-	233	233
- 43 415	- 2 801	- 7 870	- 99 997	- 272 725	8 145	15 300	23 445	- 1 823	10 919	9 096
14 353	15	1 187	14 301	746 475	235 552	390 175	625 727	158 366	464 603	622 969
-	-	-	-	233 537	200 956	151 612	352 568	130 884	222 550	353 434
3 692	10 028	183	51 412	338 585	3 750	25 278	29 028	6 856	56 680	63 536
•	•	•	•	•	•	83 216	83 216	•	91 940	91 940
10 661	- 10 013	1 004	- 37 111	174 353	30 846	130 069	160 915	20 626	93 433	114 059
13 484	1 798	7 119	24 345 ⁷	309 569	3 418	98 023	101 441	13 723	42 758	56 481
408	110	438	4 887	32 152	1 048	1 737	2 785	28	2 225	2 253
- 2 823	- 11 811	- 6 115	- 61 456	- 135 216	27 428	32 046	59 474	6 903	50 675	57 578
2 047	42	861	751	41 781	10 288	1 299	11 587	2 706	5 713	8 419
2 671	475	319	902	33 076	2 724	4 476	7 200	1 609	2 498	4 107
1 579	411	575	3 881	24 380	6 271 ^a	10 232 ^a	16 503 ^a	4 411 ^a	10 636 ^a	15 047 ^a
-	2	-	37	158	-	331	331	-	233	233
- 9 120	- 12 741^a	- 7 870	- 67 027	- 234 611	8 145	15 708	23 853	- 1 823	31 595	29 772
11 432	33 550 ^b	-	4 054	389 911	-	5 405	5 405	-	12	12
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2 008	8 217	-	20 899	106 770	-	589	589	-	12 991	12 991
•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
9 424	25 333	-	- 16 845	283 141	-	4 816	4 816	-	- 12 979	- 12 979
35 642 ^c	14 704	-	14 956	282 519	-	5 224	5 224	-	7 669	7 669
91	480	-	598	37 860	-	5	5	-	1 034	1 034
- 26 218	10 629	-	- 31 801	622	-	- 408	- 408	-	- 20 648	- 20 648
-	468	-	9	477	-	-	-	-	-	-
8	92	-	78	7 586	-	-	-	-	25	25
2	25	-	1 080	15 815	-	-	-	-	3	3
8 067 ^a	104	-	2	14 858	-	-	-	-	-	-
- 34 295	9 940^b	-	- 32 970	- 38 114	-	- 408	- 408	-	- 20 676	- 20 676

Tabel IX.4.1 viser Grønlands Tekniske Organisations regnskab for 1979 for disse aktiviteter. Oplysningerne er baseret på oplysninger fra statsregnskabet. Regnskabsoplysningerne fra Statens Centrale Regnskabssystem er fordelt på 2-ciffer standardkontoplanniveau, hvorved det har været muligt med tilnærmelse at foretage en realøkonomisk opgørelse efter nationalregnskabsmæssige principper.

De største aktiviteter i 1979 var i forbindelse med elværker og installationsvirksomhed, byggetjenesten og televæsenet - svarende til ca. 75 pct. af omsætningen og ca. 50 pct. af omkostningerne i Grønlands Tekniske Organisation, jf. tabel IX.4.1.

Udover de ovenfor omtalte aktiviteter administrerer Grønlands Tekniske Organisation bygge- og anlægsarbejderne for Ministeriet for Grønland samt i et vist omfang bygge- og anlægsarbejder for ikke statslige bygherrer. Disse bygge- og anlægsarbejder beløb sig i 1979 til 527 mill. kr., hvoraf ca. 400 mill. kr. var arbejder for Ministeriet for Grønland og resten for ikke statslige bygherrer. Medtages disse samt enkelte andre aktiviteter omsatte Grønlands Tekniske Organisation totalt for ca. 1 mldr. kr. i 1979.

I forhold til Grønlands Tekniske Organisations største omsætning, der blev nået i 1968, var omsætningen i 1979 målt i faste priser, ca. 60 pct. heraf. I 1979 beskæftigede Grønlands Tekniske Organisation ca. 3.900 personer, hvoraf knap 2.900 var ansat i Grønland.

IX.5 De private virksomheders erhvervmæssige forhold

Udbredelsen af private virksomheder i Grønland var hovedsagelig en følge af den ændrede grønlandspolitik efter 1950, hvor afspærrings- og monopolpolitikken gav plads for kontrolleret privat dansk initiativ i det grønlandske erhvervsliv.

I dette kapitel beskrives arten og omfanget af den private erhvervsvirksomhed i Grønland, således som den var i 1979.

I afsnit IX.5.A orienteres om det materiale beskrivelsen af de private virksomheders erhvervmæssige forhold hviler på. Endvidere omtales de typer af enheder der beskrives, samt de anvendte definitioner og afgrænsninger.

I afsnit IX.5.B vises strukturen i den private erhvervsvirksomhed i det omfang, der foreligger oplysninger til en sådan belysning. Strukturen belyses ved angivelse af antal virksomheder, virksomhedsform, geografisk placering og erhverv, mens oplysninger om fx antal ansatte, egenkapital eller lignende ikke foreligger.

Tabel IX.4.1 Grønlands Tekniske Organisations aktiviteter i 1979 vedrørende drift og anskaffelse af materiel

	Admini- stra- tion	Elværker og instal- lations- virksom- hed	Varme- værker	Bygge- tjene- sten	Skibs- værf- terne	Flyve- pladsen Nars- sarssuaq	Grøn- lands tele- væsen	Vand- væse- net	Vej-, kloak- og dræ- nings- anlæg	Brand- væsen	Total
1000 kr.											
1 Salg af varer og tjenester	11.244	118.768	14.006	99.580	52.654	8.168 ¹	88.183	16.010	-	1.108	409.721
2 Køb af varer	15.908	58.608	12.898	39.383	15.073	4.348	13.590	4.409	-	2.396	166.613
3 Løn	75.279	29.882	508	18.522	21.934	5.319	51.889	3.019	-	3.097	209.449
4 Køb af tjenester	66.761	12.785	609	34.070	9.260	3.854	20.970	5.544	877	1.395	156.130
5 Dækningsbidrag (1÷2÷3÷4) ..	-146.704	17.493	-9	7.605	6.387	-5.358	1.734	3.038	-877	-5.780	-122.471
6 Køb af materiel	692	1.291	16	1.005	963	322	8.637	198	-	1.071	14.195
7 Salg af brugt materiel ...	18	6	-	21	-	-	11	-	-	1	57
8 Nettokapitalerhvervelse(6÷7)	674	1.285	16	984	963	322	8.626	198	-	1.070	14.138
9 Afskrivninger	8	18	-	405	154	1	18	1	-	-	605
10 Overskud (5÷8÷9)	-147.386	16.190	-25	6.216	5.270	-5.681	-6.910	2.839	-877	-6.850	-137.214
11 Bidrag til administration m.v. (fællesomkostninger)	-26.064	5.595	791	5.785	3.819	1.087	7.196	837	150	804	0
12 Refusioner fra kommunerne	590	-	-	-	-	-	-	-	-	-	590
13 Statstilskud til driften	89.418	-	-	3.497	-	-	-	-	-	-	92.915
14 Nettoresultat (10÷11+12+13)	-31.314	10.595	-816	3.928	1.451	-6.768	-14.106	2.002	-1.027	-7.654	-43.709

¹Inkl. varetagelse af postekspedition for Den kongelige grønlandske Handel samt tilsyn og administration ved anlægsarbejder.

Afsnit IX.5.C omfatter erhvervsfordelte regnskabsoplysninger for 1979 for de private virksomheder fordelt på virksomhedsform i det omfang diskretionshensyn tillader det.

I afsnit IX.5.D afsluttes beskrivelsen af den private erhvervsvirksomhed med en erhvervsfordelt opgørelse af de private virksomheders værditilvækst i 1979.

IX.5.A Materiale, enheder og afgrænsninger

Materiale:

Oplysninger om private virksomheder i Grønland er blevet indsamlet ved erhvervstællinger i Grønland i 1970 og i 1974, jf. Stat. Efterr. 1972, nr. 2 og Stat. Efterr. 1976, nr. A 46. Erhvervstællingerne dækkede alle erhverv med undtagelse af fiskeri, fangst og fåreavl. Herudover omfattede erhvervstællingerne også Den kongelige grønlandske Handels og Grønlands Tekniske Organisations erhvervsmæssige aktiviteter.

Oplysninger om de private virksomheder i 1979 er blevet tilvejebragt gennem en undersøgelse af skattemateriale for enkeltmandsvirksomheder kombineret med en undersøgelse af selskaber m.v. baseret på oplysninger fra Aktieselskabs-Registeret og på skattemateriale, jf. Stat. Efterr. serien om Færøerne og Grønland nr. 8 1983. I modsætning til erhvervstællingerne rummer 1979-materialet også oplysninger om fiskeri, fangst og fåreavl.

Enheder:

Private virksomheder omfatter enkeltmandsvirksomheder uden ansatte, enkeltmandsvirksomheder med ansatte, interessentskaber og selskaber i øvrigt. Ca. 2/3 af selskaberne var anpartsselskaber.

Aktiviteterne i de private virksomheder i Grønland er helt overvejende afgrænset til enkeltkommuner. Som følge heraf svarer afgrænsningen nogenlunde til lokaløkonomiske enheder, som var den afgrænsning, der blev anvendt i erhvervstællingerne.

Enheder, der ikke er skattepligtige i Grønland som følge af kortvarig aktivitet - ofte enheder med hovedaktivitet i Danmark - indgår i det omfang, oplysningerne om deres økonomiske aktiviteter i Grønland har kunnet tilvejebringes. Det må antages, at hovedparten af disse enheder indgår i undersøgelsen, men en egentlig afstemningsmulighed foreligger ikke. Dog skal nævnes, at det for enkelte selskabers vedkommende ikke har vist sig muligt at tilvejebringe de nødvendige økonomiske oplysninger. Dette indebærer, at forsikringsvirksomhed ikke ind-

går i undersøgelsen. Ligeledes har det til følge, at servicevirksomheden er noget undervurderet samt at bygge- og anlægsvirksomheden for ikke-grønlandske selskabers vedkommende har måttet opregnes med supplerende oplysninger fra Grønlands Tekniske Organisation om danske entreprenørselskabers omsætning i Grønland.

Afgrænsninger:

Erhverv Alle enheder er erhvervskodet efter ISIC-nomenklaturen. Kodningen er foretaget på grundlag af oplysninger fra de af undersøgelsen omfattede enheder samt ud fra regnskabsoplysningerne.

For selskaber m.v. foreligger detaljerede erhvervsopdelte oplysninger jf. Stat. Efterr. i serien om Færøerne og Grønland nr. 8 1983. For enkeltmandsvirksomheder foreligger derimod alene oplysninger fordelt på hovederhverv, hvilket indebærer, at den private erhvervsvirksomhed som helhed kan fordeles på 1) Fiskeri, fangst og fåreavl, 2) Udvindings- og fremstillingsvirksomhed, 3) Bygge- og anlægsvirksomhed, 4) Handel, 5) Hotel- og restaurationsvirksomhed, 6) Transportvirksomhed og 7) Serviceerhverv (omfatter bank- og finansieringsvirksomhed, ejendomshandel og -administration samt tjenesteydelser og reparationsvirksomhed m.v.).

Kommuner Enhederne er kommuneplaceret ud fra skatteadministrativt materiale og ud fra oplysninger fra de enkelte enheder. Undersøgelsen omfatter ikke enheder, der alene har erhvervsmæssige aktiviteter uden for kommunalinddelingen i Grønland. Dette er en følge af, at disse områder var skattefrie i 1979.

Beløbsoplysninger er primært lignede regnskabsoplysninger. Har sådanne ikke eksisteret, er regnskabsoplysninger fra Aktieselskabs-Registeret og lignende anvendt.

For knap 2 pct. af enkeltmandsvirksomheder uden ansatte og for ca. 10 pct. af enkeltmandsvirksomheder med ansatte og selskaber m.v. foreligger alene takserede oplysninger, hvilket indebærer, at de lokale ligningsmyndigheder har skønnet en nettoindtjening (skattepligtig indkomst) for de pågældende enheder.

Periodisering For selskaber m.v. med forskudt regnskabsår i forhold til kalenderåret er regnskabsoplysningerne periodiseret, således at de dækker kalenderåret. Har et selskab fx regnskabsår fra 1/4 til 31/3 er 1979 kalenderårs oplysninger fremkommet ved at addere en fjerdedel af beløbsoplysningerne for regnskabsåret 1978/79 og tre fjerdedel af beløbsoplysningerne for regnskabsåret 1979/80.

IX.5.B De private virksomheder fordelt efter virksomhedsform, geografisk placering og erhverv

De private virksomheder omfatter i 1979 ifølge skattematerialet og oplysningerne fra Aktieselskabs-Registeret ca. 2.500 enkeltmandsvirksomheder og knap 400 selskaber m.v. Grønlandsfly er i denne strukturbeskrivelse medtaget som privat virksomhed.

I tabel IX.5.1 er virksomhederne fordelt efter virksomhedstype og den lokale placering.

Ingen enheder var placeret i Scoresbysund kommune. 22 pct. af de private virksomheder var placeret i Godthåb kommune, heraf relativt mange selskaber m.v., idet over halvdelen af selskaber m.v. udøvede deres virksomhed i Godthåb. Enkeltmandsvirksomheder uden ansatte, dvs. overvejende fangere, fåreholdere og småfiskere var overvejende placeret i yderdistrikterne.

Tabel IX.5.2 viser de private virksomheder fordelt efter virksomhedstyper og erhverv.

Ca. 2/3 af de private virksomheder er at finde indenfor fiskeri, fangst og fåreavl. Af disse er ca. 80 pct. enkeltmandsvirksomheder uden ansatte.

Tabel IX.5.1 De private virksomheder fordelt efter virksomhedsform og geografisk placering, Grønland 1979

Kom- mune nr.	Kommunenavn	Virksomhedsform						Private virksom- heder i alt 8=1+2+7	
		Enkeltmandsvirksomheder		Selskaber m.v.					
		Med ansatte 1	Uden ansatte 2	Interes- sentskaber 3	Anparts- selskaber 4	Aktiesel- skaber 5	Andelsfore- ninger m.v. 6		I alt 7=3+4+5+6
01	Nanortalik	67	205	1	5	4	2	12	284
02	Julianehåb	38	131	1	12	4	3	20	189
03	Narssaq	29	88	6	3	5	1	15	132
04	Ivigut	-	-	-	-	3	-	3	3
05	Frederikshåb	84	92	2	7	3	1	13	189
06	Godthåb	140	292	12	125	58	8	203	635
07	Sukkertoppen	69	86	12	16	5	1	34	189
08	Holsteinsborg	87	59	9	14	4	3	30	176
09	Kangatsiaq	22	89	5	-	-	-	5	116
10	Egedesminde	29	43	3	7	4	2	16	88
11	Christianshåb	39	20	2	4	-	1	7	66
12	Jakobshavn	77	141	4	12	3	-	19	237
14	Godhavn	28	11	-	1	1	-	2	41
15	Umanak	13	155	3	-	3	-	6	174
16	Upernavik	6	155	-	2	-	-	2	163
17	Thule	4	1	-	-	-	-	-	5
18	Angmagssalik	6	158	2	1	-	-	3	167
19	Scoresbysund	-	-	-	-	-	-	-	-
01-19	Hele Grønland	738	1.726	62	209	97	22	390	2.854

Tabel IX.5.2 De private virksomheder fordelt efter virksomhedstyper og erhverv.
Grønland 1979

Erhverv	Virksomhedsform				I alt
	Enkeltmands- virksomheder		Inter- essent- skaber	Selska- ber m.v.	
	Med ansatte	Uden ansatte			
Fiskeri, fangst og fåreavl	1.547	319	31	24	1.921
Udvindings- og fremstillingsvirksomhed	4	10	2	33	49
Bygge- og anlægsvirksomhed	12	178	15	55	260
Handel	21	64	3	63	151
Hotel- og restaurationsvirksomhed.	5	35	2	18	60
Transportvirksomhed	120	82	1	13 ¹	216
Resterende erhverv (bank- og finansiering, ejendoms- handel og -administration samt di- verse tjenesteydelser)	17	50	8	122	197
I alt	1.726	738	62	328	2.854

¹Inkl. Grønlandsfly.

IX.5.C Regnskabsoplysninger for de private virksomheder i de enkelte erhverv

De private virksomheder opdeles i det omfang materialet og diskretionshensyn tillader det på følgende enheder: enkeltmandsvirksomheder uden ansatte, enkeltmandsvirksomheder med ansatte, interessentskaber og selskaber.

Enkeltmandsvirksomheder uden ansatte omfatter personer, der i 1979 havde en omsætning på mindst 10.000 kr. ved selvstændig erhvervsvirksomhed og samtidig ikke havde ansat personale. Gruppen omfatter overvejende personer med virksomhed inden for fiskeri, fangst og fåreavl samt taxavognmænd i transporterhvervet.

Afgrænsningen af hovederhverv er bestemt af den erhvervsopdeling som foreligger i bearbejdet form for enkeltmandsvirksomhederne og omfatter 1) Fiskeri, fangst og fåreavl, 2) Udvindings- og fremstillingsvirksomhed under ét, 3) Bygge- og anlægsvirksomhed, 4) Handel, 5) Hotel- og restaurationsvirksomhed, 6) Transportvirksomhed og 7) Øvrig erhvervsvirksomhed omfattende bank- og finansieringsvirksomhed, ejendomshandel og -administration samt servicevirksomhed i øvrigt som fx

vaskerier og frisører.

Regnskabsoplysningerne er overvejende oplysninger fra regnskaber og selvangivelser. Herudover foreligger der for en begrænset del af populationen jf. afsnit IX.5.A alene takserede indkomstoplysninger, hvilket vil sige, at de lokale ligningsmyndigheder har måttet skønne en nettoindtjening i de tilfælde, hvor selvangivelser ikke er afgivet.

Fiskeri, fangst og fåreavl belyses i tabel IX.5.3. Fangst og fåreavl som hovederhverv forekommer alene som enkeltmandsvirksomheder.

En entydig opdeling på trawlerfiskeri og andet fiskeri har på grund af det til rådighed værende materiale kun kunnet foretages for interessentskaber og selskaber. De 21 trawlere, der indgik i undersøgelsen, optjente ca. 21 pct. af det samlede overskud inkl. takseret indkomst inden for fiskeri, fangst og fåreavl.

Omsætningen på 270 mill. kr. og den takserede indkomst på 13 mill. kr., der kan omregnes til ca. 65 mill. kr. i omsætning, jf. afsnit IX.5.D, kan sammenholdes med værdien af fiske- og fangstprodukter, der er indhandlet til Den kongelige grønlandske Handel og til de private virksomheder i Grønland, der indberetter deres indhandlingsværdi til Ministeriet for Grønland. (Jf. tabel 54 i Ministeriet for Grønlands årsberetning for 1980). Denne indhandlingsværdi udgjorde i 1979 ca. 243 mill. kr. eller noget mindre end omsætningen i tabel IX.5.3.

Indhandlingsværdien omfatter imidlertid bl.a. ikke direkte salg til forbrugerne af fiske- og fangstprodukter og heller ikke omsætningen ved fåreavl.

Udvindings- og fremstillingsvirksomheden er belyst i tabel IX.5.4.

Selskabsformen er helt dominerende, idet 33 af de 49 enheder er selskaber, og disse tegner sig for ca. 98 pct. af indtjeningen.

Udvindingsvirksomheden drejer sig i overvejende grad om bly- og zinkminevirksomheden i "Den sorte Engel" i Umanak kommune. Al produktion eksporteres. Selskabet Greenex oplyser i sin årsberetning at have eksporteret for 592 mill. kr. i 1979. Dette beløb er opgjort brutto, således at det i et vist omfang dækker raffineringssomkostninger i forbindelse med bly- og zinkproduktionen. Disse omkostninger afholdes uden for Grønland, og indgår i tabellen under "øvrige driftsomkostninger".

Fremstillingsvirksomheden omfatter væsentligst fremstilling af fiskeprodukter. I udenrigshandelstatistikken er eksportværdien for fiskeprodukter i 1979 opgjort til 431 mill. kr.

Bygge- og anlægsvirksomheden er beskrevet i tabel IX.5.5. Erhvervet omfatter 260 virksomheder. Antallet af lokale mestervirksomheder 1. august 1979 inden for erhvervet udgjorde ca. 250, jf. tabel 63 i Ministeriet for Grønlands årsberetning for 1979. Overensstemmelsen er således god, da der i undersøgelsen også er indgået enheder med hovedsæde i Danmark. Inkl. mestrene var godt 2.000 personer beskæftiget i dette erhverv.

Ca. 75 pct. af virksomhederne var enkeltmandsvirksomheder, og disse indtjente også ca. 75 pct. af erhvervets overskud inkl. takseret indkomst.

Handelens forhold er beskrevet i tabel IX.5.6. Handelen omfatter engros- og detailhandel. Engroshandelen er næsten udelukkende organiseret i form af selskaber, mens alle organisationsformer forekommer inden for detailhandelen. Den samlede indtjening ved handelen ligger for godt halvdelen vedkommende i selskaberne, som udgør godt 40 pct. af virksomhederne i dette erhverv.

Omsætningen inkl. en opregning af de takserede indkomster, jf. afsnit IX.5.D, beløb sig til godt 850 mill. kr. Til sammenligning kan nævnes, at Den kongelige grønlandske Handels omsætning ved engros- og detailhandel ifølge tabel 62 i Ministeriet for Grønlands årsberetning 1980 udgjorde 866 mill. kr. i 1979. Den offentlige og private handel er således af nogenlunde samme omfang, men der er meget store forskelle i udbredelsen af den private handel de enkelte kommuner imellem. Indbyggerne i yderkommunerne og bygderne har næsten udelukkende mulighed for at handle i Den kongelige grønlandske Handels butikker, mens der i de større byer er en meget stor privat handel.

Hotel- og restaurationsvirksomhedernes forhold belyses i tabel IX.5.7. Erhvervet omfatter 60 enheder, spændende fra pølsevogne og grillbarer til hoteller og restaurationer. 2/3 af virksomheden i dette erhverv udøves af enkeltmandsvirksomheder, og disse havde knap 60 pct. af erhvervets overskud inkl. takseret indkomst. Hotel- og restaurationsvirksomheden er overvejende lokaliseret i Godthåb, Jakobshavn og de vestlige kommuner fra Nanortalik i syd frem til Holsteinsborg, dvs. de kommuner, hvor der er en betydelig turisme og et mangesidet erhvervsliv.

Transportvirksomheden er beskrevet i tabel IX.5.8. Erhvervet omfatter en lang række forskellige aktiviteter med forskellig struktur, bl.a. kan nævnes taxakørsel, vognmænd, søtransport samt Grønlandsflys virksomhed. Langt de fleste virksomheder - 94 pct. af de private virk-

somheder - var enkeltmandsvirksomheder, og de havde ca. 2/3 af erhvervets indtjening. Det drejer sig overvejende om vognmænd og taxachauffører med egen taxa. Sidstnævnte udøver for hovedpartens vedkommende deres virksomhed i Godthåb kommune.

Omsætningen udgjorde 187 mill. kr. og opregnet med de takserede indkomster ca. 250 mill. kr. Knap 70 pct. af denne var i selskaberne, overvejende i Grønlandsfly (ca. 60 pct. af den samlede omsætning).

Tabel IX.5.9 viser de resterende erhvervsaktiviteter i de private virksomheder, dvs. bank- og finansieringsvirksomhed, ejendomshandel og -administration, øvrig forretningsservice samt tjenesteydelser i form af vaskerier, frisører, reparationsvirksomhed m.v.

I tabellen omfatter omsætning ved primær virksomhed for bankvirksomhedens vedkommende alene indtægter ved boksleje m.v.

Bank- og finansieringsvirksomheden samt tjenesteydelserne udgør det meste af erhvervsaktiviteterne i denne restgruppe.

Tabel IX.5.10 viser regnskabsoplysningerne for alle erhvervsaktiviteter i de private virksomheder, dvs. summen af erhvervsaktiviteterne i de i tabellerne IX.5.3-9 specificerede hovederhvervsgrupper.

Tabel IX.5.3 Indtjeningsforholdene i de private virksomheder inden for fiskeri, fangst og fåreavl. Grønland 1979

		Enkeltmandsvirksomheder		Inter- essent- skaber	Selska- ber m.v.	I alt	Heraf trawler- fiskeri ¹
		Uden ansatte	Med ansatte				
1000 kr.							
1.	Omsætning ved primær virksomhed ...	61.555	90.618	9.392	108.813	270.378	109.294
2.	Vareforbrug	2.567	1.519	61	16.611	20.758	16.410
3.	Løn	.	29.533	2.508	42.707	74.748	42.544
4.	Øvrige drifts- omkostninger ...	11.375	19.471	2.985	22.706	56.537	23.108
5=2+3+4	Driftsomkostninger ved primær virksomhed	13.942	50.523	5.554	82.024	152.043	82.062
6=1÷5	Overskud af primær virksomhed	47.613	40.095	3.838	26.789	118.335	27.232
7.	Indtægter ved øvrig virksomhed	3.559	633	788	5.277	10.257	5.239
8.	Omkostninger ved øvrig virksomhed	634	295	-	1.953	2.882	1.950
9=7÷8	Overskud ved øvrig virksomhed	2.925	338	788	3.324	7.375	3.289
10=6+9	Overskud før af- skrivninger og renter	50.538	40.433	4.626	30.113	125.710	30.521
11.	Afskrivninger ..	2.392	9.221	1.071	8.268	20.952	8.506
12=10÷11	Overskud før ren- ter	48.146	31.212	3.555	21.845	104.758	22.015
13.	Renteindtægter .	471	733	17	286	1.507	285
14.	Renteudgifter ..	562	2.446	797	4.056	7.861	4.045
15=12+13÷14	Overskud	48.055	29.499	2.775	18.075	98.404	18.255
16.	Takseret indkomst.	917	6.036	720	5.075	12.748	5.075
17=15+16	Samlet indtjening.	48.972	35.535	3.495	23.150	111.152	23.330
	Antal enheder	1.547	319	31	24	1.921	21

Anm.: Vareforbrug er opgjort inkl. lagerforskydninger.

Ud over indkomst ved selvstændig virksomhed havde selvstændige uden ansatte 30,9 mill. kr. og selvstændige med ansatte 8,8 mill. kr. i skattepligtig indkomst, fortrinsvis i form af løn.

Takseret indkomst svarer begrebsmæssigt til overskud for de enheder for hvilke, der ikke foreligger detaljerede regnskabsoplysninger.

¹Omfatter alene selskabers og interessentskabers trawlerfiskeri.

Tabel IX.5.4 Indtjeningsforholdene i de private virksomheder inden for udvindings- og fremstillingsvirksomhed. Grønland 1979

		Enkeltmands- virksomheder	Selskaber m.v.	I alt
		1000 kr.		
1.	Omsætning ved primær virksomhed	26.963	849.889	876.852
2.	Vareforbrug	17.830	282.182	300.012
3.	Løn	4.209	97.380	101.589
4.	Øvrige driftsomkostninger	2.180	252.238	254.418
5=2+3+4	Driftsomkostninger ved primær virksomhed	24.219	631.800	656.019
6=1÷5	Overskud af primær virksomhed	2.744	218.089	220.833
7.	Indtægter ved øvrig virksomhed	-	1.625	1.625
8.	Omkostninger ved øvrig virksomhed	-	15.266	15.266
9=7÷8	Overskud ved øvrig virksomhed	-	÷13.641	÷13.641
10=6+9	Overskud før afskrivninger og renter	2.744	204.448	207.192
11.	Afskrivninger	540	40.493	41.033
12=10÷11	Overskud før renter	2.204	163.955	166.159
13.	Renteindtægter	40	5.463	5.503
14.	Renteudgifter	-	19.484	19.484
15=12+13÷14	Overskud	2.244	149.934	152.178
16.	Takseret indkomst	-	206	206
17=15+16	Samlet indtjening	2.244	150.140	152.384
	Antal enheder	14	35	49

Anm.: Vareforbrug er opgjort inkl. lagerforskydninger.

Tabellen omfatter 2 interessentskaber, 33 selskaber, 4 selvstændige uden ansatte og 10 selvstændige med ansatte.

Ud over indkomst ved selvstændig virksomhed havde selvstændige uden ansatte 0,1 mill. kr. og selvstændige med ansatte 0,5 mill. kr. i skattepligtig indkomst, fortrinsvis i form af løn.

Ekskl. reparationsvirksomhed, som indgår i tabel IX.5.9.

Takseret indkomst svarer begrebsmæssigt til overskud for de enheder for hvilke, der ikke foreligger detaljerede regnskabsoplysninger.

Tabel IX.5.5 Indtjeningsforholdene i de private virksomheder inden for bygge- og anlægsvirksomhed. Grønland 1979

	Enkeltmands- virksomheder		Inter- essent- skaber	Selska- ber m.v.	Ialt		
	Uden ansatte	Med ansatte					
1000 kr.							
1.	Omsætning ved primær virksomhed		1.173	142.870	56.289	237.889	438.221
2.	Vareforbrug		206	48.631	28.596	109.757	187.190
3.	Løn		.	53.837	15.614	80.223	149.674
4.	Øvrige driftsomkost- ninger		158	5.931	3.597	22.667	32.353
5=2+3+4	Driftsomkostninger ved primær virksomhed		364	108.399	47.807	212.647	369.217
6=1÷5	Overskud af primær virksomhed		809	34.471	8.482	25.242	69.004
7.	Indtægter ved øvrig virksomhed		109	1.483	29	3.131	4.752
8.	Omkostninger ved øv- rig virksomhed		24	182	23	10.042	10.271
9=7÷8	Overskud ved øvrig virksomhed		85	1.301	6	÷6.911	÷5.519
10=6+9	Overskud før afskriv- ninger og renter		894	35.772	8.488	18.331	63.485
11.	Afskrivninger		177	4.303	798	7.378	12.656
12=10÷11	Overskud før renter ...		717	31.469	7.690	10.953	50.829
13.	Renteindtægter		97	2.734	64	584	3.479
14.	Renteudgifter		6	1.692	186	3.492	5.376
15=12+13÷14	Overskud		808	32.511	7.568	8.045	48.932
16.	Takseret indkomst		-	11.852	191	839	12.882
17=15+16	Samlet indtjening		808	44.363	7.759	8.884	61.814
	Antal enheder		12	178	15	55	260

Anm.: Vareforbrug er opgjort inkl. lagerforskydninger.

Ud over indkomst ved selvstændig virksomhed havde selvstændige uden ansatte 0,2 mill. kr. og selvstændige med ansatte 2,9 mill. kr. i skattepligtig indkomst, fortrinsvis i form af løn.

Takseret indkomst svarer begrebsmæssigt til overskud for de enheder for hvilke, der ikke foreligger detaljerede regnskabsoplysninger.

Tabel IX.5.6 Indtjeningsforholdene i de private virksomheder inden for handelen. Grønland 1979

		Enkeltmands- virksomheder		Interessent- skaber og selskaber m.v.	I alt
		Uden ansatte	Med ansatte		
1000 kr.					
1.	Omsætning ved primær virksomhed	5.076	186.063	635.781	826.920
2.	Vareforbrug	3.066	147.727	525.606	676.399
3.	Løn	.	11.901	50.367	62.268
4.	Øvrige driftsomkostninger	832	8.039	27.721	36.592
5=2+3+4	Driftsomkostninger ved primær virksomhed	3.898	167.667	603.694	775.259
6=1÷5	Overskud af primær virksomhed	1.178	18.396	32.087	51.661
7.	Indtægter ved øvrig virksomhed	82	1.974	4.078	6.134
8.	Omkostninger ved øvrig virksomhed	-	218	4.030	4.248
9=7÷8	Overskud ved øvrig virksomhed	82	1.756	48	1.886
10=6+9	Overskud før afskrivninger og renter	1.260	20.152	32.135	53.547
11.	Afskrivninger	43	2.915	7.579	10.537
12=10÷11	Overskud før renter	1.217	17.237	24.556	43.010
13.	Renteindtægter	52	1.324	6.809	8.185
14.	Renteudgifter	27	1.537	9.068	10.632
15=12+13÷14	Overskud	1.242	17.024	22.297	40.563
16.	Takseret indkomst	-	828	502	1.330
17=15+16	Samlet indtjening	1.242	17.852	22.799	41.893
	Antal enheder	21	64	66	151

Anm.: Vareforbrug er opgjort inkl. lagerforskydninger.

Tabellen omfatter 3 interessentskaber og 63 selskaber.

Ud over indkomst ved selvstændig virksomhed havde selvstændige uden ansatte 0,9 mill. kr. og selvstændige med ansatte 1,4 mill. kr. i skattepligtig indkomst, fortrinsvis i form af løn.

Takseret indkomst svarer begrebsmæssigt til overskud for de enheder for hvilke, der ikke foreligger detaljerede regnskabsoplysninger.

Tabel IX.5.7 Indtjeningsforholdene i de private virksomheder inden for hotel- og restaurationsvirksomhed. Grønland 1979

		Enkeltmands- virksomheder	Interessent- skaber og selskaber m.v.	I alt
		1000 kr.		
1.	Omsætning ved primær virksomhed	59.105	55.429	114.534
2.	Vareforbrug	30.849	19.789	50.638
3.	Løn	10.604	17.901	28.505
4.	Øvrige driftsomkostninger ..	10.687	8.138	18.825
5=2+3+4	Driftsomkostninger ved primær virksomhed	52.140	45.828	97.968
6=1÷5	Overskud af primær virksomhed.	6.965	9.601	16.566
7.	Indtægter ved øvrig virksomhed	839	1.187	2.026
8.	Omkostninger ved øvrig virksomhed	-	3.454	3.454
9=7÷8	Overskud ved øvrig virksomhed.	839	÷ 2.267	÷ 1.428
10=6+9	Overskud før afskrivninger og renter	7.804	7.334	15.138
11.	Afskrivninger	2.552	2.242	4.794
12=10÷11	Overskud før renter	5.252	5.092	10.344
13.	Renteindtægter	300	125	425
14.	Renteudgifter	926	1.533	2.459
15=12+13÷14	Overskud	4.626	3.684	8.310
16.	Takseret indkomst	1.061	600	1.661
17=15+16	Samlet indtjening	5.687	4.284	9.971
	Antal enheder	40	20	60

Anm.: Vareforbrug er opgjort inkl. lagerforskydninger.

Tabellen omfatter 2 interessentskaber, 18 selskaber, 5 selvstændige uden ansatte og 35 selvstændige med ansatte.

Ud over indkomst ved selvstændig virksomhed havde selvstændige uden ansatte 3,4 mill. kr. og selvstændige med ansatte 0,1 mill. kr. i skattepligtig indkomst, fortrinsvis i form af løn.

Takseret indkomst svarer begrebsmæssigt til overskud for de enheder for hvilke, der ikke foreligger detaljerede regnskabsoplysninger.

Tabel IX.5.8 Indtjeningsforholdene i de private virksomheder inden for transportvirksomhed. Grønland 1979

		Enkeltmands- virksomheder		Interessent- skaber og selskaber m.v.	I alt
		Uden ansatte	Med ansatte		
		1000 kr.			
1.	Omsætning ved primær virksomhed	9.198	49.534	128.580	187.312
2.	Vareforbrug	856	28.561	1.254	30.671
3.	Løn	.	7.588	46.331	53.919
4.	Øvrige driftsomkostninger	2.770	5.186	72.671	80.627
5=2+3+4	Driftsomkostninger ved primær virksomhed	3.626	41.335	120.256	165.217
6=1÷5	Overskud af primær virksomhed	5.572	8.199	8.324	22.095
7.	Indtægter ved øvrig virksomhed	324	1.149	26.955	28.428
8.	Omkostninger ved øvrig virksomhed	399	166	4.569	5.134
9=7÷8	Overskud ved øvrig virksomhed	÷75	983	22.386	23.294
10=6+9	Overskud før afskrivninger og renter	5.497	9.182	30.710	45.389
11.	Afskrivninger	507	1.500	16.544	18.551
12=10÷11	Overskud før renter	4.990	7.682	14.166	26.838
13.	Renteindtægter	84	255	4.217	4.556
14.	Renteudgifter	307	452	11.032	11.791
15=12+13÷14	Overskud	4.767	7.485	7.351	19.603
16.	Takseret indkomst	2.557	1.791	800	5.148
17=15+16	Samlet indtjening	7.324	9.276	8.151	24.751
	Antal enheder	120	82	14	216

Anm.: Vareforbrug er opgjort inkl. lagerforskydninger.

Tabellen omfatter 1 interessentskab og 13 selskaber.

Ud over indkomst ved selvstændig virksomhed havde selvstændige uden ansatte 4,6 mill. kr. og selvstændige med ansatte 3,3 mill. kr. i skattepligtig indkomst, fortrinsvis i form af løn.

Takseret indkomst svarer begrebsmæssigt til overskud for de enheder for hvilke, der ikke foreligger detaljerede regnskabsoplysninger.

Tabel IX.5.9 Indtjeningsforholdene i de resterende private virksomheder (bank- og finansieringsvirksomhed, ejendomshandel og -administration samt diverse tjenesteydelser). Grønland 1979

	Enkeltmands- virksomheder		Interessent- skaber og selskaber m.v.	I alt	
	Uden ansatte	Med ansatte			
	1000 kr.				
1.	Omsætning ved primær virksomhed	769	19.952	48.747	69.468
2.	Vareforbrug	-	6.186	16.830	23.016
3.	Løn	.	6.530	30.152	36.682
4.	Øvrige driftsomkostninger	68	2.278	18.227	20.573
5=2+3+4	Driftsomkostninger ved primær virksomhed	68	14.994	65.209	80.271
6=1÷5	Overskud af primær virksomhed	701	4.958	÷16.462	÷10.803
7.	Indtægter ved øvrig virksomhed	61	822	8.758	9.641
8.	Omkostninger ved øvrig virksomhed	-	83	2.993	3.076
9=7÷8	Overskud ved øvrig virksomhed	61	739	5.765	6.565
10=6+9	Overskud før afskrivninger og renter	762	5.697	÷10.697	÷4.238
11.	Afskrivninger	-	320	6.905	7.225
12=10÷11	Overskud før renter	762	5.377	÷17.602	÷11.463
13.	Renteindtægter	6	307	95.009	95.322
14.	Renteudgifter	-	388	48.892	49.280
15=12+13÷14	Overskud	768	5.296	28.515	34.579
16.	Takseret indkomst	-	740	2.130	2.870
17=15+16	Samlet indtjening	768	6.036	30.645	37.449
	Antal enheder	17	50	130	197

Anm.: Vareforbrug er opgjort inkl. lagerforskydninger.

Omsætning ved bank- og finansieringsvirksomhed er opgjort som indtægter ved boksleje m.v., mens renteindtægter og renteudgifter er anført under henholdsvis punkt 13 og 14.

Tabellen omfatter 8 interessentskaber og 122 selskaber.

Ud over indkomst ved selvstændig virksomhed havde selvstændige uden ansatte 0,4 mill. kr. og selvstændige med ansatte 1,7 mill. kr. i skattepligtig indkomst, fortrinsvis i form af løn.

Takseret indkomst svarer begrebsmæssigt til overskud for de enheder for hvilke, der ikke foreligger detaljerede regnskabsoplysninger.

Tabel IX.5.10 Indtjeningsforholdene i de private virksomheder. Grønland 1979

		Enkeltmands- virksomheder	Interessent- skaber og selskaber m.v.	I alt
		1000 kr.		
1.	Omsætning ved primær virksomhed	652.876	2.130.809	2.783.685
2.	Vareforbrug	287.998	1.000.686	1.288.684
3.	Løn	124.202	383.183	507.385
4.	Øvrige driftsomkostninger .	68.975	430.950	499.925
5=2+3+4	Driftsomkostninger ved primær virksomhed	481.175	1.814.819	2.295.994
6=1÷5	Overskud af primær virksomhed	171.701	315.990	487.691
7.	Indtægter ved øvrig virksomhed	11.035	51.828	62.863
8.	Omkostninger ved øvrig virksomhed	2.001	42.330	44.331
9=7÷8	Overskud ved øvrig virksomhed	9.034	9.498	18.532
10=6+9	Overskud før afskrivninger og renter	180.735	325.488	506.223
11.	Afskrivninger	24.470	91.278	115.748
12=10÷11	Overskud før renter	156.265	234.210	390.475
13.	Renteindtægter	6.403	112.574	118.977
14.	Renteudgifter	8.343	98.540	106.883
15=12+13÷14	Overskud	154.325	248.244	402.569
16.	Takseret indkomst	25.782	11.063	36.845
17=15+16	Samlet indtjening	180.107	259.307	439.414
	Antal enheder	2.464	390	2.854

Anm.: Vareforbrug er opgjort inkl. lagerforskydninger.

Tabellen omfatter 738 enkeltmandsvirksomheder med ansatte og 1726 enkeltmandsvirksomheder uden ansatte.

Ud over indkomst ved selvstændig virksomhed havde selvstændige uden ansatte 40,5 mill. kr. og selvstændige med ansatte 18,7 mill. kr. i skattepligtig indkomst, fortrinsvis i form af løn.

Takseret indkomst svarer begrebsmæssigt til overskud for de enheder for hvilke, der ikke foreligger detaljerede regnskabsoplysninger.

IX.5.D Værditilvæksten i de private virksomheder i hovederhvervene i Grønland 1979

I dette afsnit er oplysningerne om de private virksomheders økonomiske forhold (jf. afsnit IX.5.C) behandlet ud fra et nationalregnskabsmæssigt synspunkt. Opgørelsen omfatter 2816 private virksomheder, dvs. 38 færre end angivet i afsnit IX.5.B. 37 selskaber er ikke medtaget, fordi det drejede sig om registrerede selskaber uden egentlig økonomisk aktivitet, og derudover indgår Grønlandsfly ikke i opgørelsen, da Grønlandsfly nationalregnskabsmæssigt behandles som offentlig virksomhed.

I tabel IX.5.11 er værditilvæksten beregnet direkte på grundlag af regnskabsoplysningerne i afsnit IX.5.C.

Tabel IX.5.11 Omsætning, værditilvækst og løn i de private virksomheder i de enkelte hovederhverv. Grønland 1979

	Omsætning ved primær og sekundær virksomhed	Vareforbrug og øvrige driftsomkost- ninger m.v.	Værditilvækst	
			3=1÷2	Heraf løn 4
	1	2		
	1000 kr.			
Fiskeri, fangst og fåreavl	280.635	80.177	200.458	74.748
Udvindings- og fremstillingsvirksomhed inkl. reparationsvirksomhed	891.560	578.452	313.108	104.888
Udvindings- og fremstillingsvirksomhed	878.477	569.696	308.781	101.589
Reparationsvirksomhed	13.083	8.756	4.327	3.299
Bygge- og anlægsvirksomhed	442.973	229.814	213.159	149.674
Handel	833.054	717.239	115.815	62.268
Hotel- og restaurationsvirksomhed	116.560	72.917	43.643	28.505
Transportvirksomhed	215.740	116.432	99.308	53.919
Øvrig erhvervsvirksomhed	113.027 ¹	37.909	75.118	33.383
Total	2.893.549	1.832.940	1.060.609	507.385

Anm.: Ekskl. takserede indkomster, se tabel IX.5.12.

¹Omfatter for bankvirksomhedens vedkommende tillige forskellen mellem renteindtægter og renteudgifter (rentemarginalen).

Fra omsætningen er fratrukket vareforbrug justeret for lagerændringer samt øvrige driftsomkostninger, hvorved værditilvæksten er fremkommet.

For bankvirksomhedens vedkommende, der i tabellen er en del af "øvrig erhvervsvirksomhed", omfatter omsætningen ved primær og sekundær virksomhed tillige forskellen mellem renteindtægter og renteudgifter (rentemarginalen), således at beløbet svarer til bankvirksomhedens produktionsværdi.

I tabellen ses endvidere, hvor meget af værditilvæksten, der er løn.

I tallene i tabel IX.5.11 mangler imidlertid en justering for Greenex aktiviteter uden for Grønland samt oplysninger om værditilvæksten for de virksomheder, for hvilke der ikke foreligger regnskabsoplysninger med kun en takseret indkomst.

De justerede tal fremgår af tabel IX.5.13.

Begrebsmæssigt er takserede indkomster at sammenligne med de samlede overskud efter afskrivninger og renter.

For at finde størrelsesordenen af værditilvæksten i de virksomheder, for hvilke der alene findes oplysninger om en takseret indkomst, er det forudsat, at virksomheder med takseret indkomst har samme omsætnings- og omkostningsstruktur som de virksomheder for hvilke en egentlig overskudsberegning foreligger. Herved er de i tabel IX.5.13 angivne værdier for værditilvæksten fremkommet.

Opjusteringen er inden for hvert erhverv foretaget særskilt for enkeltmandsvirksomheder uden ansatte, for enkeltmandsvirksomheder med ansatte og for selskaber.

For takserede selskaber m.v. har der i en del tilfælde foreligget lønoplysninger fra arbejdsgiverredegørelserne i kommunerne. Dette materiale er ved opregningen udnyttet for at give så præcist et billede af lønomkostningerne som muligt.

For fiskeriet er opregningen endvidere foretaget særskilt for trawlerfiskeri og andet fiskeri. Tilsvarende er opregningen for handelen foretaget særskilt for engros- og detailhandel.

Tabel IX.5.12 angiver de takserede indkomster i de enkelte erhverv for de forskellige typer af private virksomheder.

De takserede indkomster har størst omfang inden for bygge- og anlægsvirksomheden og inden for fiskeriet. I det omfang strukturen i de

virksomheder, der har takserede indkomster, afviger fra strukturen i de virksomheder, for hvilke der foreligger fuldstændige oplysninger, vil resultaterne i tabel IX.5.13 blive usikre, hvis de takserede indkomster er store i forhold til overskuddet efter afskrivninger og renter. Usikkerheden vil være større ved opgørelsen af værditilvæksten og restindkomsten end ved opgørelsen af lønomkostningerne, jf. ovenfor. Disse forhold indebærer nogen usikkerhed specielt for enkeltmandsvirksomheder med ansatte i bygge- og anlægsvirksomhed samt for enkeltmandsvirksomheder i transportvirksomhed.

Tabel IX.5.12 De takserede indkomster i de private virksomheder i hovederhvervene. Grønland 1979

	Selvstændige		Inter- essent- skaber	Selska- ber m.v.	Total
	Uden ansatte	Med ansatte			
	1000 kr.				
Fiskeri, fangst og fåreavl	917	6.036	720	5.075	12.748
Udvindings- og fremstillingsvirksomhed inkl. reparationsvirksomhed	-	-	-	306 ¹	306
Udvindings- og fremstillingsvirksomhed	-	-	-	206 ¹	206
Reparationsvirksomhed	-	-	-	100 ¹	100
Bygge- og anlægsvirksomhed	-	11.852	191	839	12.882
Handel	-	828	-	502	1.330
Hotel- og restaurationsvirksomhed.	-	1.061	-	600	1.661
Transportvirksomhed	2.557	1.791	-	800	5.148
Øvrig erhvervsvirksomhed	-	740	-	2.130	2.870
I alt takserede indkomster	3.474	22.308	911	10.252	36.945

¹Omfatter selskaber og interessentskaber.

Tabel IX.5.13 viser nationalregnskabsstallene for 1979 justeret med de takserede indkomster og ekskl. Grønlandsfly, der som nævnt ovenfor nationalregnskabsmæssigt opfattes som en offentlig virksomhed.

I det følgende skal knyttes nogle bemærkninger til opgørelserne for de enkelte erhverv.

Fiskeri m.v. er opgjort inkl. fangst og fåreavl, men ekskl. værdien af eget forbrug.

Af værditilvæksten på 231,8 mill. kr. i erhvervet kom ca. 38 pct. fra trawlerfiskeriet. Af lønningerne på 87,1 mill. kr. var 48,4 mill. kr. løn til trawlerbesætningerne.

Løn i procent af værditilvæksten er markant forskellig i trawlerfiskeri (ca. 55 pct.) og i andet fiskeri m.v. (ca. 27 pct.).

Udvindings- og fremstillingsvirksomhed Oplysningerne er domineret af Greenex' virksomhed i Den Sorte Engel i Marmorilik i Umanak kommune.

Produktionsværdien er i nationalregnskabsopgørelsen betydeligt mindre end den i de tidligere tabeller angivne værdi for omsætning ved primær og sekundær virksomhed. Ligeledes er forbruget af varer og tjenester samt lønnen i nationalregnskabsopgørelsen mindre end i de tidligere tabeller. Dette er en følge af, at regnskabsopgørelserne dækker Greenex' samlede virksomhed, mens nationalregnskabsopgørelsen alene omfatter Greenex' virksomhed i Grønland.

I 1979 var værditilvæksten i Greenex af samme størrelsesorden som værditilvæksten i fiskeri, fangst og fåreavl under ét.

Bygge- og anlægsvirksomhed Som tidligere omtalt er opgørelsen for bygge- og anlægsvirksomhed i afsnit IX.5.C ikke komplet, da aktiviteter i enkelte virksomheder med hovedsæde i Danmark ikke indgår i beregningerne.

Omfanget af disse aktiviteter er ikke kendt, men er skønnet på følgende måde: Grønlands Tekniske Organisation administrerede i 1979 bygge- og anlægsarbejder udført af udsendte entreprenører som tilbuds- og regningsarbejder for 113,5 mill. kr. Omsætningen for bygge- og anlægsvirksomheder med hovedsæde i Danmark er opgjort til 61 mill. kr. Den samlede produktionsværdi for bygge- og anlægsvirksomhed i tabel IX.5.13 er opjusteret med forskellen på 52,5 mill. kr., og der er forudset samme omkostningsstruktur i de selskaber, for hvilke der ikke foreligger regnskabsoplysninger, som i de selskaber, for hvilke regnskabsoplysninger foreligger.

Handelen Produktionsværdien er defineret som omsætning plus lagertilvækst fratrukket varekøb, og er således et udtryk for bruttoavancen.

Hotel- og restaurationsvirksomhed, der også inkluderer sømandshjem, grillbarer, pølsevogne o.l., omfatter i 1979 60 virksomheder.

Transportvirksomhed omfatter land- og søtransport. Lufttransportvirksomheden varetages af Grønlandsfly og SAS, som har karakter af offentlige virksomheder og derfor ikke er medtaget.

Strukturen i land- og søtransporten er meget forskellig, idet

landtransporten er domineret af selvstændige taxavognmænd, mens søtransporten udøves af såvel enkeltmandsvirksomheder som af selskaber.

Servicevirksomhed m.v. omfatter ejendomshandel og -administration, øvrig forretningservice samt tjenesteydelser såsom vaskerier, rengøring, frisører m.v., men ikke reparationsvirksomhed, som indgår under fremstillingsvirksomhed. Denne placering af reparationsvirksomhed er valgt for at gøre oplysningerne sammenlignelige med de tidligere offentliggjorte oplysninger for 1973, jf. Stat. Efterr. serien om Færøerne og Grønland nr. 8 1983. Herudover omfatter servicevirksomhed m.v. bank- og finansieringsvirksomhed, hvilket væsentligst drejer sig om Grønlandsbankens og Bikubens aktiviteter.

Produktionsværdien ved bank- og finansieringsvirksomhed er opgjort som renteindtægter fratrukket renteudgifter (rentemarginalen) samt tillagt indtægter ved boksleje m.v. Fra produktionsværdien er fratrukket varekøb (kontorholdsudgifter o.l.) for at nå frem til værditilvæksten.

Totalt set er værditilvæksten i de private virksomheder i Grønland i 1979 opgjort til 1,1 mldr. kr., heraf 0,5 mldr. kr. løn, svarende til at løn i procent af værditilvæksten udgør 45,9 pct.

Tabel IX.5.13 Nationalregnskabsopgørelse for de private virksomheder i Grønland 1979

	Produktionsværdi	Forbrug af varer og tjenester	Værditilvækst	Løn	Restindkomst	Løn i procent af værditilvæksten
	mill. kr.					pct.
Fiskeri, fangst og fåreavl .	335,3	103,5	231,8	87,1	144,7	37,6
Udvindings- og fremstillingsvirksomhed	661,2	334,2	327,0	100,6	226,4	30,8
Bygge- og anlægsvirksomhed .	574,9	315,1	259,8	173,0	86,8	66,6
Handel	167,8 ¹	48,6	119,2	64,0	55,2	53,7
Hotel- og restaurationsvirksomhed	134,1	80,8	53,3	32,9	20,4	61,7
Transportvirksomhed	100,4	57,9	42,5	18,1	24,4	42,6
Servicevirksomhed	120,9	40,4	80,5	36,2	44,3	45,0
Total	2.094,6	980,5	1.114,1	511,9	602,2	45,9

Anm.: Vareforbrug er opgjort inkl. lagerforskydninger.

¹Produktionsværdien er defineret som omsætning plus lagertilvækst fratrukket varekøb.

IX.6 Supplerende erhvervsøkonomiske oplysninger om fiskeri, fangst og fåreavl samt om fiskeindustrien

IX.6.A Værditilvæksten i fiskeri, fangst og fåreavl samt fiskeindustri

Den grønlandske økonomi og i tilknytning hertil den grønlandske erhvervs politik sigter på at udvikle et sundt og bæredygtigt grønlandsk erhvervsliv, som bygger på landets "levende ressourcer", "øget beskæftigelse af den grønlandske befolkning" og "eksistensberettigelse og bevarelse af bygderne", jf. afsnit IX.1. Som følge heraf påkalder udviklingen i fiskeri, fangst og fåreavl samt i fiskeindustrien sig særlig interesse.

Inden for en del af fiskeriet - trawlerfiskeriet - og inden for fiskeindustrien foregår produktionen både i offentligt og privat regi, mens det øvrige fiskeri samt fangst og fåreavl alene finder sted i private virksomheder.

Den offentlige produktion omfatter produktionen i Den kongelige grønlandske Handels trawlere, fiskefabrikker og salterier m.v., jf. afsnit IX.3.

Den private produktion omfatter produktionen i private enkeltmandsvirksomheder med og uden ansatte inden for fangst, fåreavl, fiskeri og fiskeindustri samt produktionen inden for selskaber m.v. i trawlerfiskeri og fiskeindustri.

Tabel IX.6.1 viser værditilvæksten i de private virksomheder i 1979 i de nævnte erhverv.

Opgørelsen af trawlerfiskeriet omfatter regnskabsoplysninger for 21 trawlere, jf. afsnit IX.5.C.

Værditilvæksten for det øvrige fiskeri, fangst og fåreavl er opdelt på hver af disse tre produktionsgrene på basis af oplysninger indeholdt i selvangivelsesundersøgelsen, regnskabsopgørelser for selskaber og Den kongelige grønlandske Handels oplysninger om indhandlingsværdier. Desuden er for fiskeriets vedkommende anvendt oplysninger fra Fartøjsregistret, som muliggør en opsplittning af værditilvæksten efter fartøjernes størrelse.

Oplysningerne om fiskeindustrien er baseret på oplysninger i Danmarks Statistiks undersøgelse af indtjeningsforholdene i 1979 i selskaber m.v., jf. Stat. Efterr. serien om Færøerne og Grønland nr. 8 1983.

Det skal bemærkes, at tabellen alene omfatter regnskabsoplysning-

ger, således at den beregnede værdi af naturalieindkomster ved fiskeri, fangst og fåreavl ikke indgår. (Om omfanget og arten af naturalieindkomsten se afsnit VII.2).

Værditilvæksten for de private virksomheder inden for fiskeri, fiskeindustri, fangst og fåreavl udgjorde i 1979 261,5 mill. kr., hvoraf fiskeriet bidrog med 82 pct., fiskeindustrien med 11 pct., fangsten med 2 pct. og fåreavl med 5 pct.

Ifølge tabel IX.3.1 var omsætningen i 1979 ved Den kongelige grønlandske Handels produktionsvirksomhed og salgsorganisation, som helt overvejende omfatter grønlandske aktiviteter inden for fiskeri og fiskeindustri, 457 mill. kr., mens forbruget af varer og tjenester beløb sig til 336 mill. kr. Disse tal indicerer en værditilvækst for Den kongelige grønlandske Handels aktiviteter i disse erhverv af størrelsesordenen 120 mill. kr.

Tabel IX.6.1 Værditilvæksten i trawlerfiskeri, det øvrige fiskeri, fangst, fåreavl og fiskeindustri i de private virksomheder. Grønland 1979

	Produktionsværdi	Forbrug af varer og tjenester	Værditilvækst		Løn i pct. af værditilvæksten
			Totalt	Løn	
	1	2	3=1÷2	4	5
	mill. kr.		pct.		
1. Trawlerfiskeri	146,4	53,0	93,4	54,4	58,2
2. Andet fiskeri i alt	167,9	47,9	120,0	31,4	26,2
Fiskefartøjer < 5,0 BRT	30,3	11,9	18,4	5,4	29,3
5,0 - 9,9 BRT..	56,3	14,3	42,0	10,1	24,0
10,0-19,9 BRT..	62,4	15,6	46,8	10,3	22,0
20,0-49,9 BRT..	9,6	2,2	7,4	3,0	40,5
50,0-99,0 BRT..	9,3	3,9	5,4	2,6	48,1
3. Fangst	6,0	1,5	4,5	0,8	17,8
4. Fåreavl	15,0	1,1	13,9	0,5	3,6
5=1+2+3+4 FISKERI M.V. I ALT	<u>335,3</u>	<u>103,5</u>	<u>231,8</u>	<u>87,1</u>	<u>37,6</u>
6. FISKEINDUSTRI	<u>150,9</u>	<u>121,2</u>	<u>29,7</u>	<u>24,1</u>	<u>81,1</u>
7=5+6 FISKERI M.V. OG FISKEINDUSTRI	<u>486,2</u>	<u>224,7</u>	<u>261,5</u>	<u>111,2</u>	<u>42,5</u>

Anm.: Tabellen omfatter ikke værdien af naturalieindkomster ved fiskeri, fangst og fåreavl, jf. afsnit VII.2

IX.6.B Supplerende oplysninger om fiskeri

Produktionen

Den officielle opgørelse af det totale fiskeri i det vestgrønlandske havområde viser, at der i 1979 blev fisket 165.000 tons hel fisk, hvoraf 82.000 tons var fisket af grønlandske fartøjer, 70.000 tons af vesttyske fartøjer og de resterende 13.000 tons af fartøjer med hjemsted i Danmark, Færøerne og Norge m.v.

I de øvrige grønlandske farvande fiskede grønlandske fartøjer knap 3.000 tons hel fisk i 1979.

Det samlede fiskeri i de grønlandske farvande opgjort i mængder omfattede for 29 pct.'s vedkommende torsk, for 21 pct.'s vedkommende rejer, for 11 pct.'s vedkommende hellefisk og for 10 pct.'s vedkommende havkat, mens de resterende 29 pct. omfattede fiskeri af rød fisk, uvaq m.v.

Af det grønlandske fiskeri i de grønlandske farvande omfattede 61 pct. af mængderne torsk, 22 pct. rejer og 6 pct. hellefisk, mens de resterende 11 pct. omfattede de øvrige fiskearter.

Det grønlandske fiskeri var således domineret af torskefiskeriet, mens det samlede fiskeri i de grønlandske farvande var mere jævnt fordelt på fiskearter.

24 pct. af de af grønlandske fartøjer fiskede mængder blev fisket af trawlere, således at private trawlere fiskede 5 pct. og de 8 stats-ejede trawlere (Den kongelige grønlandske Handel) 19 pct.

Størrelsen af det private grønlandske fiskeri kan således opgøres til knap 69.000 tons hel fisk i 1979.

Trawlerfiskeriet omfattede næsten udelukkende torsk og rejer og udgjorde henholdsvis 23 pct. og 38 pct. af det grønlandske torske- og rejefiskeri.

Det meste af havfiskeriet var kvoteret i 1979. For Vestgrønland gjaldt det for torsk, rejer, hellefisk, rød fisk og skolæst, og for Østgrønland for torsk, hellefisk og rød fisk.

Priserne

Indhandlingspriserne fremgår af tabel IX.6.2.

Tabel IX.6.2 Gennemsnitlige indhandlingspriser for de forskellige fiskearter i 1979

	KGH, 1. kvalitet ekskl. bonus	Private virksomheder
	————— ører pr. kg hel fisk —————	
Torsk	198	208
Rejer	398	592 ¹
Hellefisk	187	187
Havkat	99	111
Uvaq (fjordtorsk)	94	94
Helleflynder	711	889
Rødfisk	102	133
Skællaks	1176	1575
Fjeldørred	363	570

¹Prisen omfatter også ikke-grønlandske fartøjers indhandling af søkogte rejer, der prismæssigt overstiger indhandlingsprisen på de øvrige rejer.

Kilde: Ministeriet for Grønlands statistiske kontor: Meddelelser nr. 8. juni 1982

Af indhandlingsværdien er 60 pct. indhandlet i åbenvandsområderne og 23 pct. i Diskobugtområdet.

Kapitalapparatet

Kapitalapparatet består væsentligst af fiskefartøjerne. Fra Fartøjsregistret foreligger der oplysning om bruttoregister-ton, byggeår og motorstørrelse for fartøjer over 5 BRT. Om fiskebåde under 5 BRT, overvejende joller med påhængsmotor, findes ingen oplysninger.

Tabel IX.6.3 viser fartøjerne fordelt efter byggeår, BRT og motorstørrelse. Tabellen omfatter også de 8 statsejede KGH-trawlere. Heraf er de 6 på 722 BRT, én på 433 BRT og én på 134 BRT. Den største privatejede trawler var på 935 BRT. I de senere år har der været en vis vækst i antallet af større fartøjer, således var der ved udgangen af 1979 36 fartøjer på 100 BRT eller derover.

Ellers er fartøjerne karakteriseret ved at være små (39 pct. er under 10 BRT og 83 pct. under 25 BRT), gamle (73 pct. bygget før 1970) og med varierende motorkraft for fartøjer af samme størrelse.

Kapitalapparatets beskaffenhed betyder, at store dele af fiskeflåden ikke er velegnet til udenskærs fiskeri, samt sårbarhed for kolde vintre m.v., hvor fiskeflåden ikke kan komme til havs.

Tabel IX.6.3 Grønlandske fartøjer over 5 BRT fordelt efter kommune, byggeår, bruttoregister-ton og motorstørrelse. Ultimo 1979

	Antal fartøjer I alt :BRT	Byggeår					BRT						Motorstørrelse i HK							
		Før 1960	1960- 69	1970- 75	Ef- ter 1975	5- 9	10- 24	25- 49	50- 99	100- 499	500 og over	< 20	20- 39	40- 59	60- 79	80- 99	100- 149	150 og over	Uop- lyst	
Nanortalik	31	2	6	14	2	9	21	8	-	-	2	-	2	11	4	5	-	2	-	7
Julianehåb	18	-	4	7	1	6	15	2	1	-	-	-	1	13	-	-	-	3	-	1
Narssaq	13	1	4	8	-	1	3	7	2	-	1	-	1	3	-	1	1	2	2	3
Frederikshåb	53	1	8	22	6	17	34	17	1	-	1	-	1	22	2	6	2	7	8	5
Godthåb	65	18	14	24	11	16	20	20	3	4	11	7	3	9	1	3	5	7	23	14
Sukkertoppen	49	7	12	22	1	14	24	13	4	1	6	1	7	11	-	3	3	9	7	9
Holsteinsborg	28	3	5	20	-	3	4	19	1	1	3	-	-	5	1	1	1	11	7	2
Kangatsiaq	14	1	1	9	1	3	2	11	-	-	1	-	-	-	1	3	3	4	1	3
Egedesminde	16	1	2	11	-	3	5	8	2	-	1	-	-	5	-	-	2	3	2	3
Christianshåb	24	-	2	19	-	3	1	19	1	3	-	-	-	1	2	1	2	10	5	3
Jakobshavn	52	1	7	36	3	6	8	35	5	3	1	-	-	2	2	-	4	3	-	41
Godhavn	10	1	1	7	-	2	1	5	2	1	1	-	-	-	-	-	-	3	1	6
Umanak	6	-	1	4	-	1	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6
Upernavik	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Angmagssalik	2	-	-	1	-	1	1	1	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-
Scoresbysund	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
I alt (KGH inkl.) ..	383	36	69	204	25	85	147	165	22	13	28	8	15	83	14	23	23	64	56	105

Beskæftigelsen

For Grønland findes ikke egentlige beskæftigelsesoplysninger, men folketællingerne rummer bl.a. erhvervs- og stillingsoplysninger, som kan belyse de erhvervsmæssige forhold.

Den seneste folketælling for Grønland blev afholdt i oktober 1976, jf. Stat. Tabelværk 1978 VI.

På dette tidspunkt var 2.419 personer, svarende til 12 pct. af den del af befolkningen, der var i erhverv, beskæftiget i fiskeriet, og af disse var 97 pct. grønlandere. 1.262 af de 2.419, dvs. 52 pct. var selvstændige fiskere.

Afhængigheden af fiskeriet var dog forskellig i de enkelte dele af Grønland, relativt størst i bygderne og absolut set især koncentreret til kommunerne Nanortalik, Frederikshåb, Sukkertoppen og Holsteinsborg samt Diskobugtkommunerne Kangatsiaq, Christianshåb og Jakobshavn.

IX.6.C Supplerende oplysninger om fiskeindustri

Fiskeindustrien omfatter dels Den kongelige grønlandske Handels 8 fabrikker og 65 "traditionelle anlæg" i form af salterier m.v., dels 15 private virksomheder - overvejende fabrikker.

Af det indhandlede grønlandske fiskeri indhandledes ca. 3/4 af mængderne og 2/3 af værdierne til Den kongelige grønlandske Handel.

45 pct. af den samlede indhandlingsværdi hidhører fra torskefiskeriet og ca. 38 pct. fra rejefiskeriet.

Eksportværdien for fiskeprodukter udgjorde i 1979 ifølge udenrigshandelsstatistikken 431 mill. kr., svarende til 55 pct. af den grønlandske eksport.

Ca. 2/3 af eksportværdien af fiskeprodukter vedrørte eksport af rejer og ca. 1/4 eksport af torskeprodukter.

IX.6.D Supplerende oplysninger om fangst og fåreavl

Fangst

For ca. 600 familier i Grønland, svarende til ca. 5 pct. af befolkningen, er fangsten hovederhvervet. Hertil kommer, at fangstperiodevis også udøves af småfiskere og lønmodtagere m.v. (jf. forbrugsundersøgelsens resultater om fangstens udbredelse, afsnit VII.2).

Fangst som hovederhverv findes væsentligst i bygderne nord for

Holsteinsborg samt i Østgrønland.

Produktionen er hjemmemarkedsorienteret og meget lidt kapitalintensiv.

Fangsten i 1979, opgjort ifølge fangstlisterne, fremgår af tabel IX.6.4. Mængdemæssigt er fangsten domineret af sælfangst, overvejende netsider, men også hvalfangsten har et betydeligt omfang.

Tabel IX.6.4 Fangst ekskl. fugle. Grønland 1979

	Antal	Køddudbytte i ton
Hvaler	2.553	961 ¹
Hvalros	221	50
Sæler	117.027	2.926
Ræve	1.845	.
Rener	6.680	401
Isbjørne	70	8
I alt		4.346

Anm.: Baseret på fangstlisteoplysninger.

¹Ekskl. 21 hvaler uden artsangivelse.

Fangstens betydning for den grønlandske økonomi er især knyttet til naturalieforbruget, jf. afsnit VII.2.

Herudover videresælges en del af fangsten. Der findes ikke oplysninger om videresalg direkte til forbrugerne, men om salget til Den kongelige grønlandske Handel og til private virksomheder.

Tabel IX.6.5 viser størrelsen og værdien af de indhandlede mængder af fangstprodukter. Tillige fremgår eksporten af fangsten samt Den kongelige grønlandske Handels salg af fangstprodukter i Grønland.

Op mod halvdelen af indhandlingsværdien er indhandlet i kommunerne Umanak og Upernavik.

Fåreavl

Knap én procent af befolkningen har fåreavl som hovederhverv, og produktionen foregår alene i bygderne i kommunerne Nanortalik, Julianehåb og Narssaq.

I 1979 var der 83 besætninger med i alt ca. 20.000 får. Af de 83 besætninger havde 51 mere end 200 får.

Tabel IX.6.5 Fangsten i Grønland 1979. De indhandlede og udhandlede mængder og værdier

	Indhandlede mængder			Indhandlingsværdi inkl. bonus			Værdien af KGH's salg			Værdien af private virksomheders salg i udlandet	Eksportværdi	
	I alt	KGH	Privat	I alt	KGH	Privat	I alt	I Grønland	I udlandet			
	1=2+3	2	3	4=5+6	5	6	7=8+9	8	9			10
	stk.			mill. kr.			mill. kr.			mill. kr.		
I SKIND												
I alt	84.768	84.407	361 ¹	12,4	11,3	1,1 ²	11,1	0	11,1	0,6	11,7	
Heraf sælskind.	82.904	82.543	361 ¹	10,1	10,1	0	...	...	...			
II KØD M.V.		tons										
I alt	...	...	...	2,6 ³	1,2 ³	1,4	4,4	1,8	2,6	1,8	4,4	
Sælkød og sælspek	188	165	23	0,6	0,5	0,1	0,6	0,6	-	} 0,5	} 1,1	
Hvalkød og mattak	180	69	111	1,3	0,7	0,6	1,1	1,1	-			
Andre fangstprodukter ekskl. rensdyr	...	...	...	0,2	0,1	0,1	0,7	0,1	0,6			
Rensdyrkød	56	-	56	0,4 ³	...	0,4	2,0	-	2,0	1,3	3,3	
III=I+II I alt	...	...	...	15,0 ³	12,5 ³	2,5	15,5	1,8	13,7	2,4	16,1	

¹ Ekskl. rensdyrskind.² Inkl. rensdyrskind.³ Ekskl. Den kongelige grønlandske Handels køb af rensdyrkød.

Kilde: Materiale fra Den kongelige grønlandske Handel samt fra udenrigshandelsstatistikken.

Tabel IX.6.7 angiver de producerede mængder og produktionsværdien ved fåreavl i 1979.

Tabel IX.6.7 Producerede mængder og produktionsværdi ved fåreavl 1979

	Mængde - antal -	Produktionsværdi — mill. kr. —
Slagtninger inkl. hjemmeslagtninger	18.600	6,4
Skind	2.700	0,1
	- ton -	
Uld	30	0,2
I alt	.	6,7

Kilde: Statistisk Tiårsoversigt.

Af produktionens værdi udgjorde naturalieforbruget ca. $\frac{1}{2}$ mill. kr.

BILAG 1De grønlandske kommuners navne på dansk og grønlandsk samt indbygger-
antal 1. januar 1980

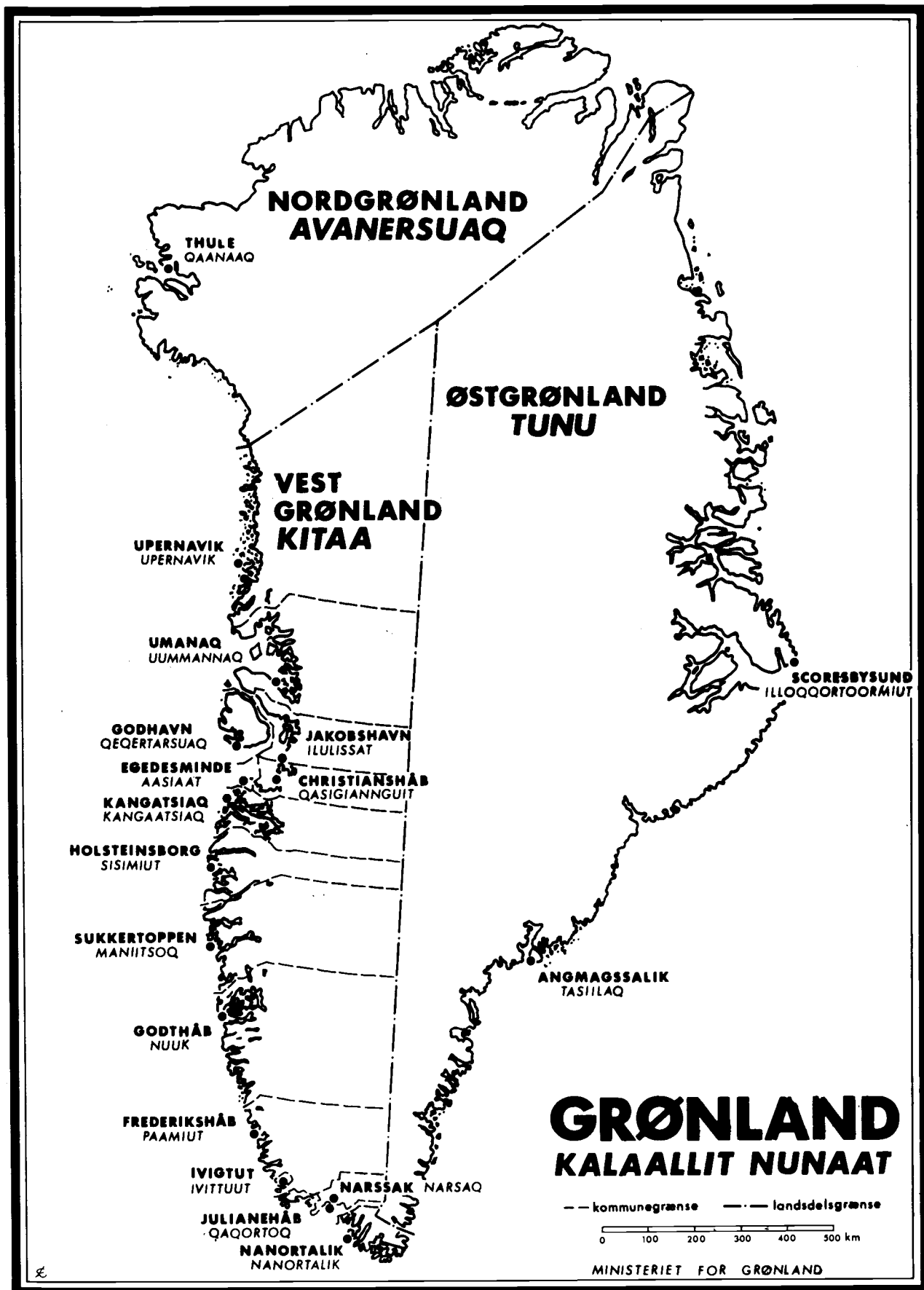
Nr.	Dansk betegnelse	Grønlandsk betegnelse	Indbyggerantal 1/1-1980
01	Nanortalik	Nanortalik	2.801
02	Julianehåb	Qaqortoq	3.056
03	Narssaq	Narsaq	2.064
04	Ivigtut	Ivittuut	37
05	Frederikshåb	Paamiut	2.619
06	Godthåb	Nuuk	9.561
07	Sukkertoppen	Maniitsoq	3.926
08	Holsteinsborg	Sisimiut	4.201
09	Kangatsiaq	Kangaatsiaq	1.162
10	Egedesminde	Aasiaat	3.495
11	Christianshåb	Qasigiannguit	1.877
12	Jakobshavn	Ilulissat	4.062
13	Vaigat	Qutligssat	- ¹
14	Godhavn	Qeqertarsuaq	1.012
15	Umanak	Uummannaq	2.503
16	Upernavik	Upernavik	2.089
17	Thule/Qanaq	Avenersuaq	771
18	Angmagssalik	Tasiilaq	2.618
19	Scoresbysund	Illorqortoormiut	496
	I alt		48.350
	Udenfor den kommunale inddeling		1.423
	Samlet befolkning		49.773

¹Kommunen blev nedlagt i begyndelsen af 1970'erne i forbindelse med lukningen af kulbrydningen på Diskøen.

BILAG 2

GRØNLAND. LANDSDELE OG KOMMUNER.

Kommunerne i Nord- og Østgrønland er bestemt ved de respektive byer og nærmere angivne bygder.

LITTERATURFORTEGNELSE

- Grønlandskommissionens Betænkning, København, februar 1950.
- Økonomisk Politik i Grønland; Mogens Boserup med bistand af Viggo Svendsen. Udgivet ved foranstaltning af Grønlandsudvalget af 1960, København 1963.
- Betænkning om Den erhvervspolitiske udvikling i Grønland 1. del. Landsstyreområdet for erhvervsmæssige anliggender, januar 1981.
- Greenex' beretning og regnskab.
- Grønlands Tekniske Organisations rapporter.
- Den kongelige grønlandske Handels beretning og regnskab.
- Statsregnskabet.
- Grønland; Årsberetninger udarbejdet af Ministeriet for Grønland.
- Meddelelser fra Statistisk kontor, Ministeriet for Grønland.
- Statistisk Tabelværk 1978:VI Folke- og boligtællingen i Grønland 26. oktober 1976, Danmarks Statistik, København 1978.
- Statistiske Efterretninger A 46 1976, Erhvervstællingen i Grønland 1. juli 1974, Danmarks Statistik.
- Statistiske Efterretninger A 21 1979, Indkomstforholdene i Grønland i 1976 og 1977, Danmarks Statistik.
- Statistiske Efterretninger A 23 1981, Indkomst- og erhvervsforholdene i Grønland 1979, Danmarks Statistik.
- Statistiske Efterretninger serien om Færøerne og Grønland, Danmarks Statistik
- Nr. 2, 1983, Regulerings- og forbrugerpristallet for Grønland.
- Nr. 4, 1983, Reviderede tal for den grønlandske udførsel i årene 1979, 1980, 1981.
- Nr. 5, 1983, Erhvervsfordeling af Den kongelige grønlandske Handels aktiviteter i 1981.
- Nr. 8, 1983, De økonomiske forhold i de private virksomheder i de enkelte erhverv i Grønland.